

ספר התלמיד

שנה שלישית

חלק ב

תקופה שניה

נערך וי"ל ע"י

לשכת החנוך דקהלת ניריארק

תרע"ד

Copyright, 1914
Bureau of Education
of the
Jewish Community of New York

תוכן

135	יעקב ובנימין	5	מה טבו
142	על הצדיקים	6	אדון עולם
144	לכו נרננה	7	יגדל
146	לכה דודי	12	אלו דברים
149	יוסף ובנימין	14	ברכות
160	יוסף מתודע אל אחיו	17	מכירת הבכורה
170	מזמור שיר ליום השבת	20	ברכת יצחק
176	נשמת	26	שנאת עשו
182	יעקב וביתו יורדים מצרימה	30	ויהי רצון
190	מות יעקב	36	בדרך חרנה (א)
199	הכל יודוך	40	בדרך חרנה (ב)
206	שמע	45	ברוך שאמר
215	אחרי מות יעקב	50	בבית לבן
221	שמ"ע של שחרית לשבת	57	בריתת יעקב
231	הלל	64	עבודת האכר
234	הוצאת התורה	66	ויושע
236	ברכת החדש	70	ישתבח
238	הכנסת התורה	73	פגישת יעקב ועשו (א)
242	אשרי	78	פגישת יעקב ועשו (ב)
245	נעריצף	84	מכירת יוסף
247	תכנת שבת	97	מי כמוכה
249	אין כאלהינו	98	שושנת יעקב
251	אתה אהד	99	תתברך צורנו
253	עלינו	100	אתה חונן
258	קדוש לשלש הגלים	101	יוסף במצרים
259	מה נשתנה	111	חלום פרעה
260	אדיר במלוכה	123	ראה נא בענינו
262	חד גדיא	124	תקע בשופר
265	ספרות ילדים	126	אחי יוסף במצרים

ניחלים יוסף חלום

1

שִׁיחָה

2

מִח־טָבוֹ

מִח־טָבוֹ אֶהְלִיךָ יַעֲקֹב. מִשְׁכְּנִתִּיךָ
יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי בָרֵב חֶסֶדְךָ אָבוֹא
בֵּיתְךָ. אֲשַׁתְּחֹה אֶל־הֵיכַל קִדְשֶׁךָ
בִּירְאָתְךָ: יי אֶהְבְּתִי מֵעוֹן בֵּיתְךָ.
וּמְקוֹם מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ: וְאֲנִי אֲשַׁתְּחֹה
וְאֶכְרַעַה. אֶבְרַכָּה לִפְנֵי־יי עֲשִׂי: וְאֲנִי
תַפְלִית־לְךָ יי עֵת רָצוֹן. אֱלֹהִים
בָּרֵב־חֶסֶדְךָ עֲנֵנִי בְּאַמֶּת יִשְׁעֶךָ:

אֲדוֹן עוֹלָם

אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ.
בְּמִיָּה בְּלִי יָצִיר נִבְרָא:
לֵעֵת נַעֲשֶׂה בְּחֶפְצוֹ כָּל.
אֲנִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאַחֲרֵי בְּכָלוֹת הַכָּל.
לְבַדּוֹ יִמְלֹךְ נִוְרָא:
וְהוּא הָיָה וְהוּא הַיּוֹת.
וְהוּא יִהְיֶה בְּתַפְאֲרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי.
לְהַמְשִׁיל לוֹ לְהַחֲבִירָה:
בְּלִי רֵאשִׁית בְּלִי תַכְלִית

וְלוֹ הָעֵז וְהַמְשָׁרָה:
וְהוּא אֵלַי וְחִי גִּאֲלִי.
וְצוּר חֲבָלִי בְּעֵת צָרָה:
וְהוּא גִּפְסִי וּמְנוֹם לִי.
מִנֵּת כּוֹסִי בַּיּוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אֶפְקֹד רוּחִי.
בְּעֵת אִישָׁן וְאֶעִירָה:
וְעַם רוּחִי גִּוִּיתִי.
יְיָ לִי וְלֹא אִירָא:

יְגִדֵּל

יְגִדֵּל אֱלֹהִים חַי וְיִשְׁתַּבַּח.
נִמְצָא, וְאִין עֵת אֶל־מְצִיאוֹתוֹ:

אַחֵר, וְאִין יְחִיד כְּיַחֲדוֹ.
 נַעֲלָם, וְגַם אִין סוֹף לְאַחֲדוּתוֹ:
 אִין לוֹ דְּמוּת חֲנוּף, וְאִינוּ גּוֹף.
 לֹא נַעֲרוֹךְ אֵלָיו קִדְשָׁתוֹ:
 קִדְמוֹן לְכָל־דְּבָר אֲשֶׁר נִבְרָא.
 רֵאשׁוֹן, וְאִין רֵאשִׁית לְרֵאשִׁיתוֹ:
 הֵנוּ אֲדוֹן עוֹלָם לְכָל־נוֹצָר.
 יוֹרֵה נֶדְרָתוֹ וּמִלְכוּתוֹ:
 שֹׁפֵעַ נְבוֹאָתוֹ נִתְּנוּ.
 אֵל אֲנָשִׁי סִגְלָתוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ:
 לֹא קָם בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה עוֹד.
 נָבִיא, וּמִבֵּיט אֶת־תְּמוּנָתוֹ:
 תּוֹרַת אֱמֶת נָתַן לְעַמּוֹ, אֵל.

על־יד נביאו נֶאֱמַן בֵּיתוֹ:
 לא יִחַלֶּיף הָאֵל, וְלֹא־יָמִיר דָּתוֹ.
 לְעוֹלָמִים, לְזוֹלָתוֹ:
 צוּפָה, וַיּוֹדַע סִתְּרֵינוּ.
 מִבֵּיט לְסוֹף דְּבָר בְּקֹדֶמְתוֹ:
 גּוֹמֵל לְאִישׁ חֶסֶד בְּמַפְעָלוֹ.
 נוֹתֵן לְרָשָׁע רַע בְּרִשְׁעָתוֹ:
 יִשְׁלַח לְקֹץ יָמָיו מְשִׁיחָנוּ.
 לְפָדוֹת מִחֲבִי קֶץ יִשְׁוּעָתוֹ:
 מִתִּים יִתְּיָה אֵל בְּרַב חֶסֶדוֹ.
 בָּרוּךְ עַד־עַד שֵׁם תְּהִלָּתוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו,
וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם:

בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר יָצַר אֶת-הָאָדָם
בְּחִבָּה, וּבָרָא בּוֹ נְקָבִים וְנָקְבִים,
חֲלוּלִים חֲלוּלִים. גָּלוּי וְיָדוּעַ לִפְנֵי
כֹּסֶא כְבוֹדְךָ, שָׂאם יִפְתַּח אַחֵר
מֵהֶם, אוֹ יִסְתֵּם אַחֵר מֵהֶם, אִי-
אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם וְלַעֲמֹד לִפְנֶיךָ:
בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, רוֹפֵא כָּל-בָּשָׂר
וּמַפְלִיא לַעֲשׂוֹת.

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו
וְצִוָּנוּ לְעֲסוֹק בְּדַבְּרֵי תוֹרָה:

וְהִעָּרַב נָא, יי אֱלֹהֵינוּ, אֶת דְּבָרֵי
תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִי עַמְּךָ, בֵּית
יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְצִ-אֶצְ-אֵי-נוּ
וְצִאֲצֵאֵי עַמְּךָ, בֵּית יִשְׂרָאֵל, בְּלִנּוּ
יִדְעֵי שְׁמֶךָ וְלִזְמִיר תוֹרָתְךָ: בְּרוּךְ
אַתָּה, יי, הַמְּלַמֵּד תוֹרָה לְעַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים

וְנָתַן לָנוּ אֶת תּוֹרָתוֹ: בְּרוּךְ אַתָּה
יְי, נוֹתֵן הַתּוֹרָה:

יְבָרְכֵךְ יְי, וַיִּשְׁמְרֵךְ: יְיָ אֵל פָּנָיו
אֵלֶיךָ, וַיַּחֲנֵךְ: יֵשׁוּעַ יְי פָּנָיו אֵלֶיךָ
וַיֵּשֶׁם לְךָ שְׁלוֹם:

3

אלו דברים

אלו דברים, שאין להם שעור:
הפאה, והבכורים, והראיון, וגמילות
חסדים, ותלמוד תורה. אלו
דברים, שאדם אוכל פירותיהם
בעולם הזה, והקרן בקימת לו

לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵלֹהֵינוּ: כְּבוֹד אָב
וָאֵם, וּנְמִילוֹת חֲסִדִּים, וְהַשְׁכָּמַת
בֵּית הַמִּדְרָשׁ שְׁחֵרִית וְעֶרְבִית,
וְהַכְנָסַת אוֹרְחִים, וּבִקּוּר חוֹלִים,
וְהַכְנָסַת כָּלָה, וּלְוִיַּת הַמֵּת, וְעִיּוֹן
תַּפְּלָה, וְהַבָּאת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם
לְחֵבְרוֹ. וְתִלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כָּל־

אֱלֹהֵי, נִשְׁמָה שְׁנֵתָהּ בִּי מִהוֹרָה
הִיא. אַתָּה בִּרְאִיתָהּ, אַתָּה יִצְרָתָהּ,
אַתָּה נִפְתַּחְתָּהּ בִּי, וְאַתָּה מִשְׁמְרָהּ
בְּקִרְבִּי. וְאַתָּה עֲתִיד לְטַלָּהּ מִמֶּנִּי,
וּלְהַחְזִירָהּ בִּי לְעֲתִיד לָבֵא: כָּל־
זֶמֶן שֶׁהַנִּשְׁמָה בְּקִרְבִּי, מוֹדָה אֲנִי

לְפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵי, רַבּוֹן
כָּל-הַמַּעֲשִׂים, אֲדוֹן כָּל-הַנְּשָׁמוֹת:
בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, הַמְחֲזִיר נְשָׁמוֹת
לְפָנֶיךָ מֵתִים:

בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, אֲשֶׁר נָתַן לְשִׁכּוֹי בִּינָה,
לְהִבְחִין בֵּין יוֹם וּבֵין לַיְלָה:

בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא עָשִׂנִי נִכְרִי:

בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא עָשִׂנִי עֶבֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא עָשִׂנִי אִשָּׁה:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שְׁעָשִׂנִי
בְּרִצּוֹנוֹ:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, פּוֹקֵחַ עֲוִרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, מַלְבִּישׁ עֲרֻמִּים:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, מַתִּיר אֲסוּרִים:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, זוֹקֵף כְּפוּפִים:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, רוֹקֵעַ הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם:

בָּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, שָׁעֲשָׂה לִי כָל-צָרָכִי:
 בָּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, הַמְכִּין מִצְעָדֵי גִבּוֹר:
 בָּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, אוֹזֵר יִשְׂרָאֵל בְּגִבּוֹרָה:
 בָּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, עוֹמֵר יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֲרָה:
 בָּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, הַנּוֹתֵן לִיעָף כֹּחַ:
 בָּרוּךְ אַתָּה, יי אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
 הָעוֹלָם, הַמַּעֲבִיר שָׁנָה מֵעֵינִי
 וְתַנּוּמָה מֵעַפְעָפִי:

4

מכירת הבכורה¹

ואלה תולדות יצחק בן-אברהם:
 יצחק בן-ארבעים שנה בקחתו את-
 רבקה, בת-בטואל מפרן ארם, לו לאשה.
 וייעמר² יצחק ליהוה לנכח³ אשתו.
 כי עקרה⁴ היא; וייעתר לו יהוה. וימלאו
 ימיה ללדת, והנה תאומים⁵ בבטנה.
 ויצא הראשון אדמוני, כלו באדירת⁶ שער;
 ויקראו שמו עשו. ואחר-כן יצא אחיו,
 וידו אחזת בעקב⁷ עשו; ויקרא שמו
 יעקב. ויצחק בן-ששים שנה בלדת
 אותם.

¹ birthright; ² (עתר) to entreat, to pray; ³ in behalf of, for;

⁴ barren, childless; ⁵ twins; ⁶ garment; ⁷ heel.

וַיִּגְדְּלוּ הַנְּעָרִים: וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יוֹדֵעַ צִיד,¹
אִישׁ שָׂדֶה; וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם,² יוֹשֵׁב אֹהֳלִים.
וַיֵּאָהֵב יִצְחָק אֶת-עֲשׂוֹ, וּרְבֵקָה אוֹהֶבֶת אֶת-
יַעֲקֹב.

וַיֵּזֶד³ יַעֲקֹב נָזִיד;⁴ וַיָּבֹא עֲשׂוֹ מִן
הַשָּׂדֶה, וְהוּא עֵיפָה, וַיֹּאמֶר עֲשׂוֹ אֶל-יַעֲקֹב:

Copyright, De Brunoff, 1904.

הַלְעִימָנִי⁵ נָא מִן-הָאֵדָם הָאֵדָם הַזֶּה, כִּי

¹ a hunter; ² quiet; ³ (הָזִיד) to boil;
⁴ pottage, food made of meat and vegetables boiled to softness;
⁵ (הַלְעִמָּה) to feed.

עֵיף אָנֹכִי; עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֲדוֹם.
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: מִכָּרָה¹ כִּיּוֹם אֶת־בְּכוֹרְתִי
לִי. וַיֹּאמֶר יַעֲשׂוּ: הִנֵּה אָנֹכִי הוֹלֵךְ לָמוֹת,²
וְלָמָּה זֶה לִי בְּכוֹרָה?
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: הִשָּׁבְעָה³
לִי כִּיּוֹם. וַיִּשָּׁבַע לוֹ;
וַיִּמָּכֶר אֶת־בְּכוֹרְתוֹ
לְיַעֲקֹב. וַיַּעֲקֹב נָתַן
לְעֵשָׂו לֶחֶם וְנָזִיד
עֲדָשִׁים⁴, וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה.
וַיָּקָם, וַיֵּלֶךְ; וַיִּבֹז⁴ יַעֲשׂוּ אֶת־הַבְּכוֹרָה.

ערשום

5

חֲזָרָה

(4)

¹ (מָכַר) to sell; ² (הִשָּׁבַע) to swear; ³ lentils; ⁴ (בִּזָּה) to despise.

6

שִׁיחָה

7

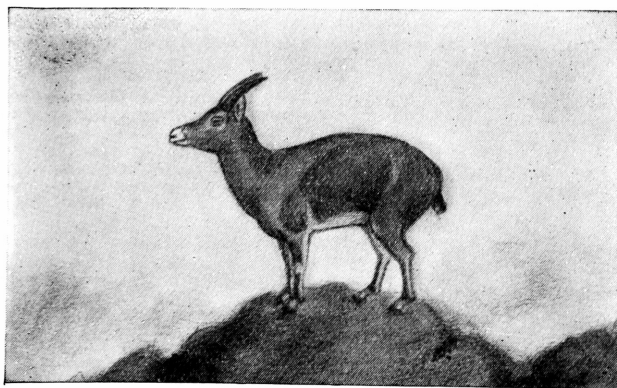
בְּרַכְתִּי יִצְחָק

וַיְהִי כִּי זָקֵן יִצְחָק, וַתִּכְהֶינָה² עֵינָיו
מִרְאוֹת, וַיִּקְרָא אֶת-עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדוֹל, וַיֹּאמֶר
אֵלָיו: בְּנִי! וַיֹּאמֶר אֵלָיו: הִנְנִי. וַיֹּאמֶר:
הִנֵּה-נָא זָקֵנְתִּי, לֹא יִדְעָתִי יוֹם מוֹתִי.
וְעַתָּה, שְׂאֵנָא בְּלִידָ³, תִּלְיֵד⁴ וְכַשְׂתֵּד,
וְצֵא הַשָּׂדֶה, וְצוּדָה⁵ לִי צִיד; וַעֲשֵׂה לִּי
מִטְעָמִים⁶, כַּאֲשֶׁר אֶהְבֵּתִי, וְהִבִּיאָה לִּי
וְאָכְלָה; בַּעֲבוּר תְּבַרְכֶּךָ נַפְשִׁי בְּטָרֶם אָמוּת.

¹ blessing; ² (כְּהֵה) to become dim; ³ (כְּלִי) weapon; ⁴ (תִּלְיֵי) quiver, a case for arrows; ⁵ (צוּד) to hunt; ⁶ delicious food.

וּרְבִקָּה שׁוֹמֶעַת בְּדָבָר יִצְחָק אֶל־עֲשׂוֹ בָּנוּ.
וַיֵּלֶךְ עֲשׂוֹ הַשָּׂדֶה לְצֹד צִיד לְהָבִיא.
וּרְבִקָּה אָמְרָה אֶל־יַעֲקֹב בְּנָהּ, לֵאמֹר:
הִנֵּה שָׁמַעְתִּי אֶת־אֲבִיךָ מְדַבֵּר אֶל עֲשׂוֹ
אֲחִיךָ לֵאמֹר: הָבִיֹאָה לִי צִיד, וַעֲשֵׂה לִי
מִטְעָמִים וְאֹכְלָה, וְאֶבְרַכְךָ לִפְנֵי יְהוָה
לִפְנֵי מוֹתִי. וַעֲתָה, בְּנִי, שָׁמַע בְּקוֹלִי לְאִשָּׁר
אָנִי מַצְוָה אֹתְךָ: לֵךְ־נָא אֶל־הַצֹּאן, וְקַח־

לִי מִעֵשָׂם שְׁנֵי גִדְיֵי עֲזִים מְזֻבִּים; וְאֶעֱשֶׂה

אוֹתָם מִטַּעֲמִים לְאָבִיד, כַּאֲשֶׁר אָהֵב,
וְהִבֵּאתָ לְאָבִיד וְאָכַל; בַּעֲבוּר אֲשֶׁר יִבְרַךְ
לִפְנֵי מוֹתוֹ. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל רַבֶּקָּה אִמּוֹ:
הֵן יַעֲשׂוּ אֹחִי אִישׁ שָׂעִיר, וְאֲנֹכִי אִישׁ חָלָק.
אוֹלִי וּמִשְׁנִי² אָבִי, וְהָיִיתִי בְּעֵינָיו
כַּמֶּתֶעֱתַע³; וְהִבֵּאתִי עָלַי קָלָלָה⁴ וְלֹא
בִּרְכָּה. וְתֹאמַר לוֹ אִמּוֹ: עָלַי קָלָלְתָּה, בְּנִי;
אךְ שִׁמַּע בְּקוֹלִי, וְלֶךְ קַח לִי.

וַיֵּלֶךְ, וַיִּקַּח, וַיָּבֵא לְאִמּוֹ; וַתַּעַשׂ אִמּוֹ
מִטַּעֲמִים, כַּאֲשֶׁר אָהֵב אָבִיו. וַתִּקַּח רַבֶּקָּה
אֶת בְּגָדֶי יַעֲשׂוּ הַחֲמוּדוֹת⁵, אֲשֶׁר אֶתָּה
בְּבֵית, וַתִּלְבַּשׁ אֶת־יַעֲקֹב בְּגָה הַקָּטָן;
וְאֵת עֲזֻרוֹת גְּדֵי הָעֲזִים הִלְבִּישָׁה עַל יָדָיו

¹ smooth; ² (מִשְׁנִי) to touch, to feel; ³ a deceiver, a mocker;

⁴ a curse; ⁵ fine, precious.

וְעַל חֶלְקֶת צֹאֲרִיו. וַתִּתֵּן אֶת־הַמִּטְעָמִים
וְאֶת־הַלֶּחֶם, אֲשֶׁר עָשְׂתָה, בְּיַד יַעֲקֹב
בְּנָהּ.

וַיָּבֹא אֶל אָבִיו וַיֹּאמֶר: אָבִי! וַיֹּאמֶר:
הֲנִנִי; מִי אַתָּה, בְּנִי? וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־
אָבִיו: אֲנֹכִי עָשׂוּ בְּבוּרְדִּי; עָשִׂיתִי כְּאֲשֶׁר
דִּבַּרְתָּ אֵלַי. כּוּם־נָא שָׁבָה, וְאֹכֶלָה מִצִּידִי,
כַּעֲבוּר תִּבְרַכְנִי נַפְשִׁךְ. וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־
בְּנוֹ: מַה זֶּה מַהֲרַת לְמָצֵא, בְּנִי? וַיֹּאמֶר:
כִּי הִקְרָה² יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְפָנַי. וַיֹּאמֶר
יִצְחָק אֶל יַעֲקֹב: גִּשְׁה־נָּא וְאִמְשֶׁךְ, בְּנִי,
הֵאֵתָה זֶה בְּנִי עָשׂוּ אִם לֹא. וַיֵּנֶשׁ יַעֲקֹב
אֶל־יִצְחָק אָבִיו; וַיִּמְשְׁחוּ וַיֹּאמֶר: הַקּוֹל

¹ first-born; ² (הִקְרָה) to send good speed, to let happen.

קול יעקב, וְתִדְּרִים יְדֵי עֲשׂוֹ. וְלֹא תִפְרֹז,
כִּי הָיוּ יָדָיו כִּידֵי עֲשׂוֹ אָחִיו, שְׁעִירוֹת.
וַיֹּאמֶר: אַתָּה זֶה בְּנִי עֲשׂוֹ? וַיֹּאמֶר: אָנִי.
וַיֹּאמֶר: הַגִּישָׁה לִי, וְאִכְלָה מִצֵּיד בְּנִי,
לְמַעַן תִּבְרַכְךָ נַפְשִׁי. וַיָּנֶשׁ-לוֹ, וַיֹּאכַל;
וַיָּבֵא לוֹ יִין, וַיִּשְׁתֵּה. וַיֹּאמֶר אֵלָיו יִצְחָק
אָבִיו: גִּישָׁה-נָּא וּשְׁקָה לִי, בְּנִי. וַיָּנֶשׁ;

וַיִּשְׁק לוֹ, וַיִּבְרַח אֶת-רֵיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרֶכְהוּ.

וַיֹּאמֶר: רְאֵה יָרִים בְּנֵי כְּרִים שָׂדֶה, אֲשֶׁר
בִּרְכוּ יְהוָה.

וַיִּתֵּן-לָהֶם הָאֱלֹהִים

מִטָּל¹ הַשָּׁמַיִם, וּמִשְׁמֵנִי² הָאָרֶץ,

וְרֹב דָּגָן³ וְתִירֵשׁ⁴.

יַעֲבֹדוּ⁵ עַמִּים⁶, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם לְאֻמִּים⁷;

תְּהִי גְבִירָה⁸ לְאֻחִיהֶם, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לָהֶם בְּנֵי אֻמָּה;

אֲוֹרְרִיךְ⁹ אֲרֹר¹⁰; וּמִבְּרִכֶּיךָ בְּרוּךְ.

8

חֲזֹרָה

(7)

---

¹ dew; ² fat; ³ corn; ⁴ wine; ⁵ (עָבַד) to serve, to work for;
⁶ nation; ⁷ people; ⁸ lord; ⁹ (אָרַר) to curse; ¹⁰ cursed be.

9

שִׁירָה

10

כְּתִיבָה

11

שְׁנֵאתָ¹ עֵשׂוֹ

⋈

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלָה יִצְחָק לְבָרֶךְ אֶת־
יַעֲקֹב, וַיְהִי אָךְ יֵצֵא יֵצֵא יַעֲקֹב מֵאֵת פְּנֵי
יִצְחָק אָבִיו, וַעֲשׂוֹ אָחִיו כָּא מְצִידוֹ. וַיַּעַשׂ
גַּם הוּא מִטְעָמִים, וַיָּבֵא לְאָבִיו, וַיֹּאמֶר:

---

¹ hatred.

יָקוּם אָבִי, וַיֹּאכַל מֵצֵיד בָּנוּ, בַּעֲבוּר
תְּבַרְכֵנִי נַפְשְׁךָ. וַיֹּאמֶר לוֹ יִצְחָק אָבִיו:
מִי אַתָּה? וַיֹּאמֶר: אֲנִי בְנֶךָ, בְּבוּרְךָ,
עֵשָׂו.

וַיִּתְּרֵדִי יִצְחָק חֲרָדָה גְּדוּלָּה עַד-מָאד,
וַיֹּאמֶר: מִי אֵפוֹא הוּא הַצֶּדֶד-צִיד, וַיָּבֵא לִי,
וַאֲכַל מִכָּל בְּמִטָּהּ תָּבוֹא, וַאֲבָרְכֶהוּ? גַּם
בָּרוּךְ יְהוָה. בַּשְּׂמוּעַ עֵשָׂו אֶת-דְּבָרֵי אָבִיו,
וַיִּצְעַק צָעָקָה גְּדוּלָּה וּמְרָה² עַד-מָאד;
וַיֹּאמֶר לְאָבִיו: בָּרְכֵנִי גַם אֲנִי, אָבִי. וַיַּעַן
יִצְחָק וַיֹּאמֶר לְעֵשָׂו: הֵן גְּבִיר שִׁמְתִּיו לָךְ,
וְאֶת-כָּל-אֲחָיו נָתַתִּי לוֹ לְעֲבָדִים, וְדָגָן
וְתִירוֹשׁ סִמְכִתִּיו³; וְלָךְ אֵפוֹא מָה אֶעֱשֶׂה.

---

¹ (חָרַד) to tremble; ² bitter; ³ (סָמַךְ) to sustain, to bestow upon, to present.

בְּנִי? וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ אֶל אָבִיו: הַבְּרָכָה אַחַת
 הִיא לָךְ, אָבִי? בְּרַכְנִי גַם אֲנִי, אָבִי. וַיֵּשֶׁא
 עֲשׂוּ קוֹלוֹ, וַיְבָרֶךְ. וַיַּעַן יִצְחָק אָבִיו וַיֹּאמֶר
 אֱלֹהֵי: הִנֵּה מִשְׁכְּנֵי הָאָרֶץ יִהְיֶה מוֹשְׁבֶךָ,¹
 וּמִטַּל הַשָּׁמַיִם מֵעַל; וְעַל חֲרָבְךָ תִּחְיֶה.

12

וַיְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּרַגְּלֵנוּ בְּתוֹרָתְךָ,
 וְדַבְּקֵנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ. וְאֵל תְּבִיאֵנוּ,
 לֹא לִירֵי-חַטָּא, וְלֹא לִירֵי עֲבָרָה
 וְעוֹן, וְלֹא לִירֵי גְסִיוֹן, וְלֹא לִירֵי
 בְּזִיוֹן. וְאֵל תִּשְׁלַט בָּנוּ יִצְרַחְרַע,

¹ dwelling.

וְהִרְחִיקֵנוּ מֵאָדָם רָע, וּמִחֵבֶר רָע.
וְדָבַקֵנוּ בְּיָצָר הַטּוֹב וּבְמַעֲשִׂים
טוֹבִים. וְכוּף אֶת־יָצָרֵנוּ, לְהַשְׁתַּעֲבֹד
לָךְ. וְתִגְנֵנוּ הַיּוֹם וּבְכָל־יּוֹם, לְחֵן
וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים, בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי
כָּל רֹאִינֵנוּ. וְתִגְמְלֵנוּ חֲסָדִים טוֹבִים:
בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים,
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵי,
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, שֶׁתְּצִילֵנִי הַיּוֹם
וּבְכָל־יּוֹם, מֵעַזֵּי פָנִים וּמַעֲזוֹת פָּנִים,
מֵאָדָם רָע, וּמִחֵבֶר רָע, וּמִשָּׂכֵן רָע,
וּמִפְּנֵעַ רָע, וּמִשָּׁטָן הַמִּשְׁחִית מְדִין

קִשָּׁה, וּמִבֶּעַל דִּין קִשָּׁה, בֵּין שְׂחִיא
בֶן-בְּרִית וּבֵין שְׂאִינוֹ בֶן-בְּרִית:

לְעוֹלָם יִהְיֶה אָדָם יֵרָא שָׁמַיִם בְּסֶתֶר,
וּמוֹדָה עַל הָאֵמֶת, וְדוֹבֵר אֵמֶת בְּלִבּוֹ.
וַיִּשְׁכֵּם וַיֹּאמֶר:

רַבּוֹן כָּל הָעוֹלָמִים, לֹא עַל
צְדָקוֹתֵינוּ אֶנְחֵנוּ מִפִּילִים תַּחֲנוּגֵינוּ
לְפָנֶיךָ, כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. מָה
אֶנְחֵנוּ, מָה חַיֵּינוּ, מָה חֲסִידֵנוּ, מָה
צְדִיקֵנוּ, מָה יִשׁוּעֵתֵנוּ, מָה בַּחֲנוּ,
מָה גְבוּרֵתֵנוּ, מָה נֹאמַר לְפָנֶיךָ, יְיָ
אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, הֲלֹא כָּל
הַגְּבוּרִים כָּאֵין לְפָנֶיךָ, וְאֲנָשֵׁי הַשָּׁמַיִם

כֹּלֹא הָיוּ, וְחֻכָּמִים כִּבְלֵי מַדָּע,
 וְנִבְוִנִים כִּבְלֵי הַשֶּׁפֶל. כִּי רַב
 מַעֲשֵׂיהֶם תִּהְיֶה, וַיָּמִי חַיֵּיהֶם הֶבֶל
 לְפָנֶיךָ, וּמוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה
 אֵין, כִּי הֶבֶל הֶבֶל:

אֲבָל אֲנַחְנוּ עֲמֶךָ, בְּנֵי בְרִיתְךָ,
 בְּנֵי אֲבָרָהָם, אֲהַבְּךָ, אֲשֶׁנִּשְׁבַּעְתָּ לּוֹ
 בְּחֵר הַמִּזְרִיחַ. זָרַע יִצְחָק, יַחֲדוּ,
 שְׁנַעֲקֶד עַל גֵּב הַמִּזְבֵּחַ. עֵדֶת יַעֲקֹב,
 בְּנֶךָ בְּכוֹרְךָ, אֲמִאֲהֶבְתָּךְ אֲמִאֲהֶבְתָּ
 אוֹתוֹ וּמִשְׁמַחְתָּךְ אֲשֶׁמְחֶה בּוֹ.
 קִרְאתָ אֶת שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁרוּן:
 לְפִיכָךְ, אֲנַחְנוּ תִּנָּבִים לְהוֹדוֹת

לָךְ, וּלְשִׁבְחָךְ, וּלְפָאֲרָךְ, וּלְבָרְךָ,
וּלְקַדְשׁ וּלְתַת־יָשֵׁב וְהוֹדִיָּה לְשִׁמְךָ:
אֲשֶׁרִינוּ, מִה־שׁוֹב חֲלָקֵנוּ, וּמִה־נָּעִים
גּוֹרְלֵנוּ, וּמִה־יָפָה יְרֻשָּׁתֵנוּ. אֲשֶׁרִינוּ
שְׂאֲנָחֵנוּ, מִשְׁכִּימִים וּמַעֲרִיבִים,
עָרֵב וּבָקָר וְאוֹמְרִים פְּעָמַיִם בְּכָל־
יוֹם:

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל

יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יְיָ אֶחָד.

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מְלִכּוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

אַתָּה הוּא עַד שְׁלֹא נִבְרָא
הָעוֹלָם. אַתָּה הוּא מִשְׁנִבְרָא

הָעוֹלָם. אַתָּה הוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה,
וְאַתָּה הוּא לְעוֹלָם הַבָּא. קִדְּשׁ
אֶת־שְׁמֹךְ עַל־מִקְדָּשֵׁי שְׁמֹךְ, וְקִדְּשׁ
אֶת־שְׁמֹךְ בְּעוֹלָמְךָ. וּבִישׁוּעָתְךָ
תָּרוּם וְתִגְבֶּה קִרְיָנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה,
יְיָ, מִקְדֵּשׁ אֶת שְׁמֹךְ בָּרַבִּים:

13

שְׁנֵאת עֲשׂו

ב

וַיִּשְׁמַטְם¹ עֲשׂו אֶת־יַעֲקֹב עַל הַבְּרָכָה
אֲשֶׁר בָּרַכוּ אָבִיו; וַיֹּאמֶר עֲשׂו בְּלָבוֹ:
יִקְרְבוּ יָמֵי אֶבְלָ² אָבִי, וְאֶהְרָגָה אֶת־יַעֲקֹב
אָחִי. וַיָּנֹד לְרַבָּקָה אֶת־דִּבְרֵי עֲשׂו בְּנֵה

¹ (שְׁמַט) to hate; ² mourning.

הַנְדוּל; וַתִּשְׁלַח וַתִּקְרָא לַיַּעֲקֹב בְּנֵה הַקָּמָן,
וַתֹּאמֶר אֵלָיו: הִנֵּה עֲשׂוֹ אַחִיד מִתְנַחֵם¹
לָךְ לְהַרְגֶּךָ. וְעַתָּה, בְּנִי, שִׁמְעַ בְּקוֹלִי,
וְקוּם בָּרַח-לָךְ אֶל-לָבֵן אָחִי, חֲרָנָה.
וַיִּשְׁכַּבְתָּ עִמּוֹ יָמִים אַחָדִים, עַד אֲשֶׁר תָּשׁוּב
חֲמַת² אַחִיד מִמֶּךָ, וְשָׁכַח אֶת אֲשֶׁר עָשִׂיתָ
לוֹ, וְשַׁלַּחְתִּי וּלְקַחְתִּיד מִשָּׁם; לָמָּה
אַשְׁכֵּל³ גַּם שְׁנֵיכֶם יוֹם אֶחָד?

וַתֹּאמֶר רַבָּקָה אֶל יַצְחָק: קִצְתִּי⁴ בְּחַיִּי
מִפְּנֵי בָנוֹת חַת; אִם לֹיֶקַח יַעֲקֹב אִשָּׁה
מִבָּנוֹת הָאָרֶץ, לָמָּה לִּי חַיִּים?

וַיִּקְרָא יַצְחָק אֶל יַעֲקֹב, וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ,
וַיִּצְוֶהוּ, וַיֹּאמֶר לוֹ: לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבָּנוֹת

¹ (הַתְנַחֵם) to comfort oneself; ² anger; ³ (שָׁכַל) to be bereaved,
deprived, to have taken away from; ⁴ (קִיץ) to be weary, tired.

בְּנֵעַן. כּוּם לָךְ פְּדִנָּה אָרֶם, בֵּיתָה בְּתוֹאֵל
 אָבִי אִמָּךְ, וְכַח־לָךְ מִנְשָׁם אִשָּׁה, מִבְּנוֹת
 לְבֵן אָחִי אִמָּךְ. וְאֵל שַׁדַּי¹ יְבָרֶךְ אוֹתָךְ,
 וַיַּבְרֶךְ² וַיְרַבֶּךְ, וְהִיִּיתָ לְקַהֲלִ³ עַמִּים. וַיִּתֶּן־
 לָךְ אֶת־בְּרַכַּת אַבְרָהָם, לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אֲתָךְ,
 לְרִשְׁתָּךְ⁴ אֶת־אֶרֶץ מִגְדִּירֶךָ⁵, אֲשֶׁר נָתַן
 אֱלֹהִים לְאַבְרָהָם. וַיִּשְׁלַח יִצְחָק אֶת־יַעֲקֹב,
 וַיֵּלֶךְ פְּדִנָּה אָרֶם.

14

וַיְהִי רָצוֹן

(עַן צַד 28)

15

חֲזָרָה

(7, 11)

¹ Almighty, God; ² (וְהַפְרִיחַ) to make fruitful; ³ multitude, many;
⁴ (יָרַשׁ) to inherit; ⁵ sojourn, stay.

16

שִׁיחָה

17

בְּדֶרֶךְ חֲרָנָה

8

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע, וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה.
וַיִּפְגַּע¹ בַּמָּקוֹם, וַיֵּלֶן שָׁם, כִּי-בָא הַשָּׁמֶשׁ;
וַיִּקַּח מֵאֲבָנֵי הַמָּקוֹם, וַיִּשֶׂם מְרֹאשׁוֹתָיו,
וַיִּשְׁכַּב בַּמָּקוֹם הַהוּא. וַיַּחֲלֹם, וַהֲנִיחַ סָלֶם
מִצֵּב אֲרָצָה, וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה;
וַהֲנִיחַ מִלְּאֲבֵי אֱלֹהִים עוֹלָיִם וַיּוֹרְדִים בּוֹ.
וַהֲנִיחַ יְהוָה נֹצֵב עָלָיו, וַיֹּאמֶר: אֲנִי יְהוָה,
אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם אָבִיךָ, וְאֱלֹהֵי יִצְחָק; הָאָרֶץ

¹ (פָּגַע) to meet, to light upon.

Copyright, De Brunoff, 1904.

והנה שלם מוצב ארצה

אֲשֶׁר אַתָּה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ, לָךְ אֶתְנָנָה,
וּלְזֶרְעֶךָ. וְהָיָה זֶרְעֶךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ, וּפְרֻצָּתִי¹
יָמָה, וְקִדְמָה, וְצָפוֹנָה, וְנִגְבָּה; וְנִבְרָכוּ²
בָּךְ כָּל־מְשַׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, וּבְזֶרְעֶךָ. וְהָיָה
אֲנֹכִי עִמָּךְ, וְשִׁמְרֵתִיךָ³ כָּל־אֲשֶׁר תֵּלֵךְ,
וְהִשְׁבַּתִּיךָ אֶל הָאֲדָמָה הַזֹּאת. וַיִּיקֶן יַעֲקֹב
מִשְׁנָתוֹ, וַיֹּאמֶר: אֲכֵן יֵשׁ יְהוָה בְּמָקוֹם
הַזֶּה, וְאֲנֹכִי לֹא יָדַעְתִּי. וַיִּירָא, וַיֹּאמֶר:
מַה נִּזְרָא⁴ הַמָּקוֹם הַזֶּה! אֵין זֶה כִּי־אִם
בֵּית אֱלֹהִים, וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם.

וַיֵּשְׁבוּ יַעֲקֹב בְּבֶקֶר, וַיִּקַּח אֶת־הָאֶבֶן
אֲשֶׁר שָׁם מִרְאִשׁוֹתָיו, וַיָּשֶׂם אוֹתָהּ מִצְּבָה⁵,
וַיִּצֶק שָׁמֶן⁶ עַל רֹאשָׁהּ. וַיִּקְרָא אֶת־שֵׁם־

¹ (פָּרִץ) to spread; ² (הִבְרִיךְ) to bless oneself; ³ (שָׁמַר) to guard;

⁴ fearful; ⁵ pillar; ⁶ oil.

בית-אל

הַמָּקוֹם הַזֶּה הוּא בֵּית-אֵל; וְאֵלֶם¹ לֹוּ שֵׁם-
הָעִיר לְרֵאשׁוֹנָה. וַיִּדַּר² יַעֲקֹב נֶדֶר³, לֵאמֹר:

¹ but; ² נָדַר) to vow, to promise; ³ a vow, a promise.

אם יהיה אֱלֹהִים עִמָּדִי וְיִשְׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ.
 הִנֵּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ, וְנָתַן לִי לֶחֶם
 לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלָבֵשׁ, וְשָׁבֹתִי בְשָׁלוֹם אֶל
 בֵּית אָבִי. - וְהִנֵּה יְהוָה לִי לֵאלֹהִים; וְהֶאֱבֹן
 הַזֹּאת, אֲשֶׁר שִׁמְתִּי מִצֵּבָה, יְהוָה בֵּית
 אֱלֹהִים; וְכֹל אֲשֶׁר תִּתֶּן-לִי עֲשֹׂר¹ אֶעֱשֹׂרְנִי
 לָךְ.

18

בַּדֶּרֶךְ חֲרָנָה

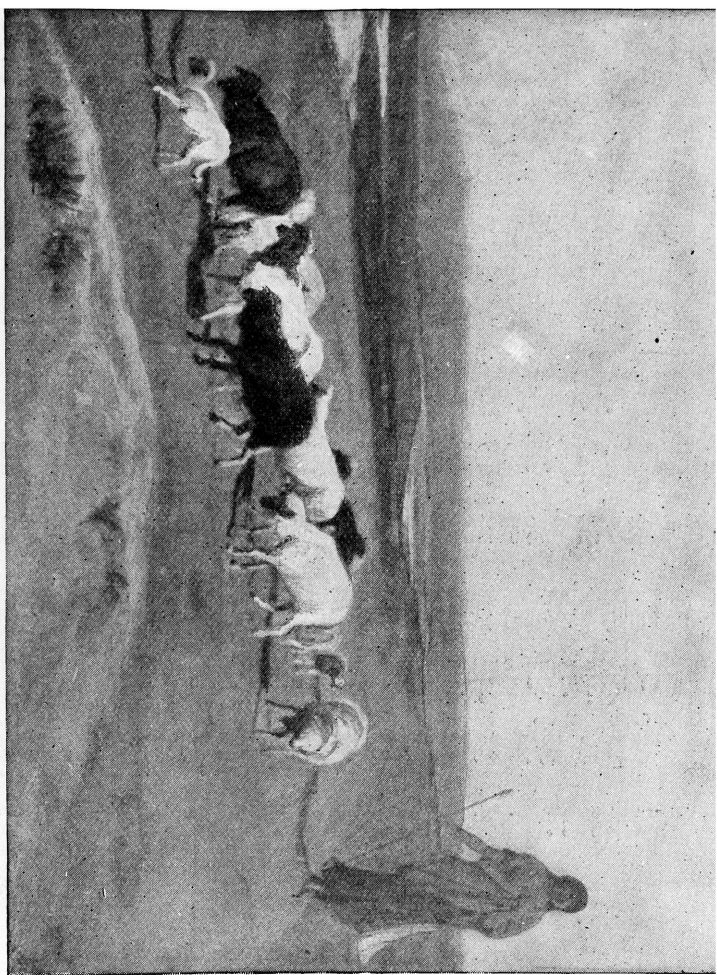
ב

וַיֵּשֶׂא יַעֲקֹב רִגְלָיו וַיֵּלֶךְ אֶרֶצָה בְּנֵי-
 קָנָן. וַיֵּרָא וְהִנֵּה בָּאָר בַּשָּׂדֶה, וְהִנֵּה שָׂם
 שְׁלִשָּׁה עֶדְרֵי-צֹאן רֹבְצִים³ עָלֶיהָ, כִּי מִן

¹ (עֲשֹׂר) to give a tenth; ² flock; ³ (רֹבֵץ) to lie down.

הבאר הִהִיא יִשְׁקוּ הַעֲדָרִים. וְהָאֶבֶן גְּדוֹלָה
עַל פִּי הַבָּאָר; וְנִאָסְפוּ שָׁמָּה כָּל־הַעֲדָרִים,
וְגָלְלוּ אֶת־הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר, וְהִשְׁקוּ
אֶת־הַצֹּאן, וְהִשִּׁיבוּ אֶת־הָאֶבֶן עַל פִּי הַבָּאָר
לְמִקְוֵה, וַיֹּאמֶר לָהֶם יַעֲקֹב: אַחִי מֵאִין
אַתֶּם? וַיֹּאמְרוּ: מִחֶרֶן אֲנִינִי. וַיֹּאמֶר לָהֶם:
הִידַעְתֶּם אֶת־לֶבֶן בֶּן־נָחוֹר? וַיֹּאמְרוּ: יָדַעְנוּ.
וַיֹּאמֶר לָהֶם: הַשְׁלוֹם לוֹ? וַיֹּאמְרוּ: שְׁלוֹם;
וְהִנֵּה רָחֵל בָּתּוֹ בָּאָה עִם הַצֹּאן. וַיֹּאמֶר:
הֵן עוֹד הַיּוֹם גְּדוֹל, לֹא יֵעַת הָאָסֶף² הַמִּקְנֶה;
הִשְׁקוּ הַצֹּאן, וּלְכוּ רְעוּ³. וַיֹּאמְרוּ: לֹא נוֹכַל;
עַד אֲשֶׁר יֵאָסְפוּ כָּל־הַעֲדָרִים, וְגָלְלוּ אֶת־
הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבָּאָר, וְהִשְׁקִינוּ הַצֹּאן.

¹ (גָּלַל) to roll; ² to be gathered; ³ (רָעָה) to feed, to pasture.

ורדת באה עם הצאן

עוֹדְנוּ מְדַבֵּר עַמָּם, וְרַחֵל בָּאָה עִם-
הַצֹּאן אֲשֶׁר לְאִבְיָהּ; כִּי רוּעָה הִיא. וַיְהִי
כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל בַּת לָבָן אֹחִי
אִמּוֹ, וְאֶת-צֹאן לָבָן אֹחִי אִמּוֹ, וַיֵּנֶשׁ יַעֲקֹב

Copyright, De Brunoff, 1904.

וַיָּגֵל אֶת-הָאֶבֶן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר, וַיִּשָּׁק אֶת-

צאן לָבֶן אָחִי אָמוּ. וַיֵּשֶׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל,
וַיֵּשָׂא אֶת־קוֹלוֹ וַיִּבֶּה. וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל
כִּי אָחִי אֲבִיָּהּ הוּא, וְכִי בֶן־רִבְקָה הוּא;
וַתֵּרֶץ, וַתִּגַּד לְאֲבִיָּהּ. וַיְהִי כַשְּׁמֶעַ לָבֶן
אֶת שְׁמֹעַ יַעֲקֹב בֶּן אָחוּתוֹ, וַיֵּרֶץ לִקְרֹאתוֹ,
וַיַּחֲבֹק־לוֹ, וַיִּנְשָׁק־לוֹ, וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ.
וַיִּסְפֹּר לְלָבֶן אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.
וַיֹּאמֶר לוֹ לָבֶן: אַךְ עַצְמִי וּבְשָׁרִי אִתָּה.
וַיָּשָׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים.

19

שִׁירָה

20

בְּתִיבָה

21

שִׁיחָה

22

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר

בְּרוּךְ שֶׁאָמַר, וְהָיָה הָעוֹלָם.
בְּרוּךְ הוּא. בְּרוּךְ עוֹשֶׂה בְּרֵאשִׁית.
בְּרוּךְ אֹמֵר וְעוֹשֶׂה. בְּרוּךְ גּוֹזֵר
וּמְקַיֵּם. בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל־הָאָרֶץ.
בְּרוּךְ מְרַחֵם עַל־הַבְּרִיּוֹת. בְּרוּךְ
מְשַׁלֵּם שָׂכָר טוֹב לִירֵאָיו. בְּרוּךְ חַי
לְעַד, וְקָנָם לְנֶצַח. בְּרוּךְ פּוֹדֶה
וּמַצִּיל. בְּרוּךְ שְׁמוֹ. בְּרוּךְ אַתָּה, יי

אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הָאֵל הָאֵב
הֶרְחָמָן, הַמְהַלֵּל בְּפִי עַמּוֹ, מְשַׁבַּח
וּמְפָאֵר בְּלִשׁוֹן חֲסִידָיו וְעַבְדָּיו.
וּבְשִׁירֵי דָוִד עַבְדְּךָ נְהַלְלָהּ, יְיָ
אֱלֹהֵינוּ. בְּשִׁבְחוֹת וּבְזִמְרוֹת נִגְדְּלָהּ,
וּנְשַׁבְּחָךְ וּנְפָאֲרָךְ, וְנִזְכִּיר שְׁמֶךָ,
וְנִמְלִיכָךְ מְלַכְנוּ, אֱלֹהֵינוּ, יְחִיד, חַי
הָעוֹלָמִים. מֶלֶךְ מְשַׁבַּח וּמְפָאֵר
עַד־עַד שְׁמוֹ הַגָּדוֹל. בָּרוּךְ אַתָּה,
יְיָ, מֶלֶךְ מְהַלֵּל בַּתְּשֻׁבּוֹת:

בָּרוּךְ יְיָ לְעוֹלָם, אָמֵן וְאָמֵן:
בָּרוּךְ יְיָ מְצִיּוֹן, שֹׁכֵן יְרוּשָׁלַיִם,
הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְיָ אֱלֹהִים, אֱלֹהֵי

יִשְׂרָאֵל, עֲשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדּוֹ. וּבָרוּךְ
שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם, וַיִּמְלֹא כְבוֹדוֹ
אֶת־כָּל־הָאָרֶץ, אָמֵן וְאָמֵן:

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת־יְיָ, לְעֵינָי, כָּל־
הַקָּהָל, וַיֹּאמֶר דָּוִיד, בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ,
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲבִינוּ, מֵעוֹלָם וְעַד־
עוֹלָם: לָךְ, יְיָ, הַגְדָּלָה, וְהַגְבוּרָה,
וְהַתְפָּאֶרֶת, וְהַנִּצָּח, וְהַהוֹדָה, כִּי־כָל־
בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לָךְ, יְיָ, הַמְמָלְכָה
וְהַמְתַּנַּשָּׂא, לְכָל לְרֹאשׁ: וְהַעֲשֶׂה
וְהַכְּבוֹד מְלֻפְּנֶיךָ, וְאַתָּה מוֹשֵׁל בְּכָל.
וּבִידֶךָ, כַּחַ וְגְבוּרָה. וּבִידֶךָ, לְגַדֵּל
וּלְחַזֵּק לְכָל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ, מוֹדִים

אֶנְחֵנוּ לָךְ, וּמַהֲלִים לְשֵׁם תִּפְאֶרֶתְךָ:
 אַתָּה הוּא יי לְבָדְךָ. אַתָּה עֲשִׂיתָ
 אֶת־הַשָּׁמַיִם, שָׁמַי הַשָּׁמַיִם, וְכָל־
 צָבָאָם, הָאָרֶץ וְכָל־אֲשֶׁר עָלֶיהָ,
 הַיָּמִים וְכָל־אֲשֶׁר בָּהֶם, וְאַתָּה מְחַיֶּה
 אֶת־כָּלֶם. וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לָךְ
 מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יי הָאֱלֹהִים,
 אֲשֶׁר בְּחֶרֶת בְּאַבְרָם, וְהוֹצֵאתוֹ
 מֵאוּר כַּשְׁדִּים, וְשִׁמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם.
 וּמִצֵּאתָ אֶת־לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ:

וְכָרוֹת עָמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת
 אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי, הַחֲתִי, הָאֲמֹרִי,
 וְהַפְּרָזִי, וְהַיְבוֹסִי, וְהַגְּרָזִי, לָתֵת

לְזַרְעוֹ, וּתְקַם אֶת־דְּבָרֶיךָ. כִּי צַדִּיק
 אַתָּה: וּתֵרָא אֶת־עֲנִי אֲבוֹתֵינוּ
 בְּמִצְרִים, וְאֶת־זַעֲקָתָם שְׁמַעְתָּ עַל
 יָם סוּף. וַתִּתֵּן אֶת־זֶת וּמוֹפְתִים
 בְּפָרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו וּבְכָל עַם
 אֲרָצוֹ. כִּי יָדַעְתָּ, כִּי הִזִּירוּ עֲלֵיהֶם.
 וַתַּעַשׂ לָךְ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיּוֹם
 בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם, וַיַּעֲבְרוּ בְּתוֹךְ הַיָּם
 בִּיבָשָׁה. וְאֶת רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ
 בְּמִצּוֹלוֹת, כָּמוֹ אֲבֵן בְּמַיִם עֲזִים:

23

כָּרוֹךְ יי לְעוֹלָם, וַיְבָרֶךְ דָּוִד, וְכָרוֹת

(עין צד 46)

24

בבית לבן

א

וַיֹּאמֶר לָבֵן לְיַעֲקֹב: הֲכִי אֲחִי אֶתָּה
 וְעַבְדְּתַנִּי חֲנָם?¹ הַגִּידָה לִּי, מַה מִּשְׁכָּרְתָּךְ?²
 וּלְלָבֵן שְׁתֵּי בָנוֹת: שֵׁם הַגְּדוּלָּה לֵאמֹר,
 וְשֵׁם הַקְּטָנָה רָחֵל. וַעֲיִנִּי לָאָה רַבּוֹת;
 וְרָחֵל הָיְתָה יֹפֶת תֹּאֵר וַיִּפֹּת מִרְאָהּ. וַיֵּאָהֵב
 יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל; וַיֹּאמֶר: אֶעֱבְדְּךָ שִׁבְעַ
 שָׁנִים בְּרָחֵל בִּתְּךָ הַקְּטָנָה. וַיֹּאמֶר לָבֵן:
 טוֹב תַּתִּי אוֹתָהּ לָךְ מִתַּתִּי אוֹתָהּ לְאִישׁ
 אֲחֵר; שָׁבָה עִמָּדִי. וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרָחֵל

---

¹ for nothing; ² wage, pay.

שֶׁבַע שָׁנִים; וַיְהִי בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֲחָדִים,
בְּאַהֲבָתוֹ אוֹתָהּ.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבָן: הִבָּה אֶת־
אִשְׁתִּי, כִּי מָלְאוּ יָמַי. וַיֹּאסֶף לָבָן אֶת־כָּל־
אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם, וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ. וַיְהִי בְּעָרֶב,
וַיִּנָּק אֶת־לֶאָה בָּתוֹ, וַיָּבֵא אוֹתָהּ אֵלָיו.
וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבָן: מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי?

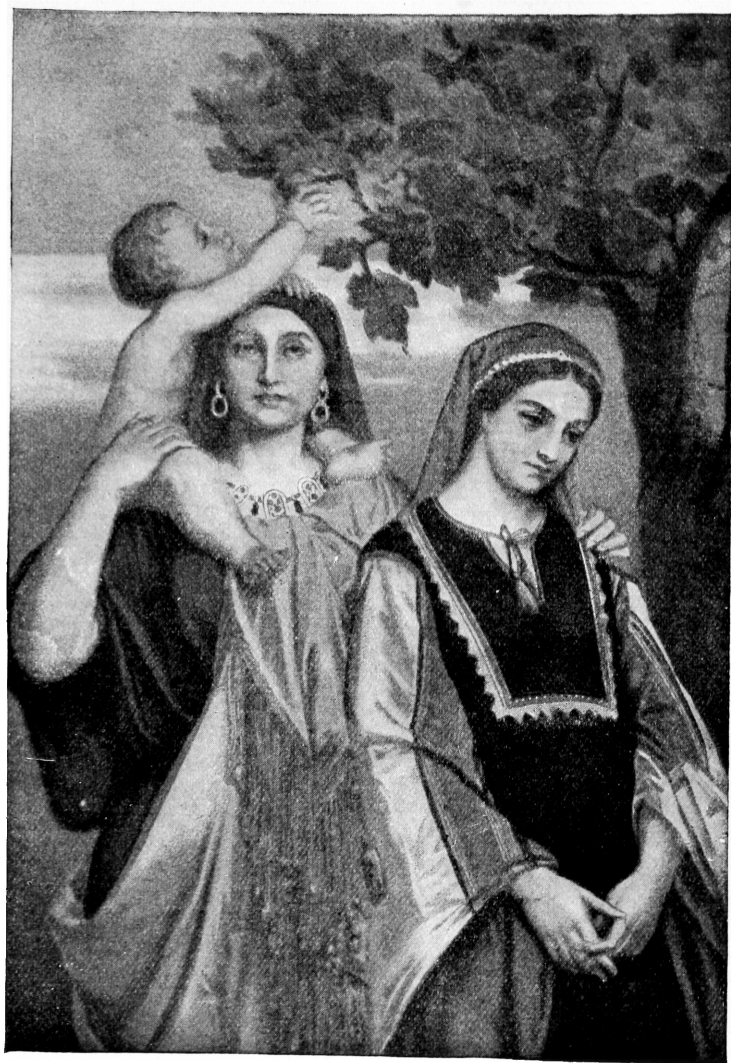
הלא ברחל עבדתי עמך, ולמה רמיתני?
 ויאמר לבן: לא יעשה בן במקומו, לתת
 הצעירה לפני הבכירה. מלא שבוע זאת,
 ונתנה לך גם את-זאת, בעבודה אשר
 תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות.
 ויעש יעקב בן; ויתן לו את-רחל בתו לו
 לאשה. ויאהב יעקב את-רחל מלאה,
 ויעבד עמו עוד שבע-שנים אחרות.

ותלד לאה בן, ותקרא שמו ראובן;
 כי אמרה: כי ראה יהוה בעיניי,¹ כי עתה
 יאהבני אישי. ותלד עוד את-שמעון,
 ואת-לוי, ואת-יהודה; ותעמד מלדת.
 ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב, ותתן-

---

¹ (רמה) to deceive; ² (עני) suffering, pain.

ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב

לו את בְּלָחָה שִׁפְחָתָהּ לְאִשָּׁה. וּתְלֹד
בְּלָחָה לִיעֶקֶב אֶת־דָּן וְאֶת־נִפְתָּלִי.

וּתְקַרָא לָאָה כִּי עֲמֻדָה מְלֻדָּת, וּתִתֵּן
אֶת־זֶלְפָּה שִׁפְחָתָהּ, וּתִתֵּן אוֹתָהּ לִיעֶקֶב
לְאִשָּׁה. וּתְלֹד זֶלְפָּה לִיעֶקֶב אֶת־נָדָב וְאֶת־
אֲשֵׁר. וּתְלֹד עוֹד לָאָה לִיעֶקֶב אֶת־
יִשְׁשֻׁכָּר, וְאֶת זְבֻלֹן. וְאַחֲרַיִלָּדָה בַּת,
וּתְקַרָא אֶת־שְׁמָהּ דִּינָה.

וַיִּזְכְּרִי אֱלֹהִים אֶת־רַחֵל, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִי
אֱלֹהִים, וּתְלֹד בֶּן. וּתְקַרָא אֶת־שְׁמוֹ יוֹסֵף,
לֵאמֹר: יוֹסֵף² יִהְיֶה לִּי בֶן אַחֵר.

---

¹ (זָכַר) to remember; ² (הוֹסֵף) to add.

25

בְּבֵית לָבֵן

ב

וַיְהִי כִּשְׁנֵי יָמִים וַיֵּלֶךְ רָחֵל אֶת־יוֹסֵף,
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לָבֵן: שְׁלַחֲנִי, וְאֶלְכָה אֶל
 מְקוֹמִי וְלֵאדָרְצִי! תִּנֶּה אֶת־נָשִׁי וְאֶת־יְלָדֵי,
 אֲשֶׁר עָבַדְתִּי אוֹתְךָ כְּהֵן, וְאֶלְכָה; כִּי אַתָּה
 יָדַעְתָּ אֶת־עֲבוֹדָתִי אֲשֶׁר עָבַדְתִּיךָ. וַיֹּאמֶר
 אֵלָיו לָבֵן: אִם נָא מַצְאֵתִי חֵן¹ בְּעֵינֶיךָ,
 נָקְבָה² שְׂכָרְךָ³ עָלַי, וְאֶתְנָה. וַיֹּאמֶר אֵלָיו:
 אַתָּה יָדַעְתָּ אֵת אֲשֶׁר עָבַדְתִּיךָ, וְאֵת
 אֲשֶׁר תָּמָה מִקְנֶךָ⁴ אִתִּי; כִּי מַעַט אֲשֶׁר־

---

¹ (חֵן) grace, favor; ² (נָקַב) to appoint, to fix; ³ wage; ⁴ cattle.

הִיָּה לָךְ לְפָנַי, וַיִּפְרֹץ¹ לָרֹב; וַעֲתָה מָתִי
 אֶעֱשֶׂה גַם אֲנֹכִי לְבֵיתִי? וַיֹּאמֶר: מָה אֶתָּן
 לָךְ? וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: אִם תַּעֲשֶׂה-לִּי חֶדְוָר
 בָּהֶן, אֲשׁוּבָה אֶרְעָה צֹאנֶךָ: כָּל נֶקֶד²
 וּמָלוּא³ אֲשֶׁר יוֹלֵד⁴ בְּכִבָּשִׁים וּבְעֹזִים, וְהִיָּה
 שְׂכָרִי. וַיֹּאמֶר לָבֵן: הֵן, לוֹ יְהִי כְדָבְרְךָ.
 וַיָּשָׁב יַעֲקֹב לְרֵעוֹת צֹאן לָבֵן
 וַתִּלְדָּה הַצֹּאן עֶקְרִים, נֶקֶדִים וּמָלוּאִים.
 וַיִּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד; וַיְהִי לוֹ צֹאן
 רַבּוֹת, וּשְׂפָחוֹת, וַעֲבָדִים, וּגְמָלִים,
 וַחֲמוֹרִים.

26

שִׁיחָה

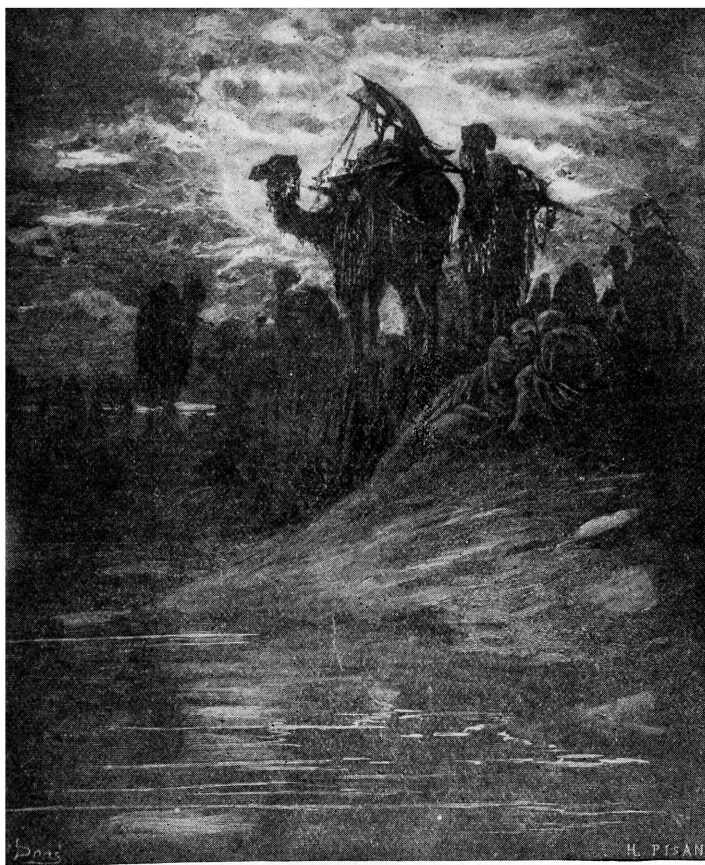
¹ (פָּרַץ) to increase; ² speckled; ³ spotted; ⁴ (הָיָלַד) to be born.

27

בְּרִיחַת יַעֲקֹב

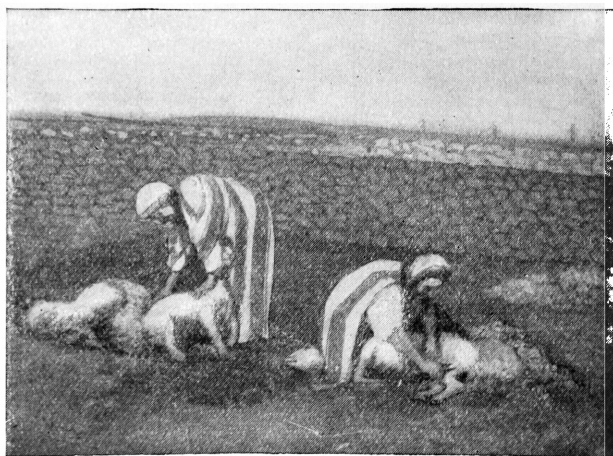
וַיִּשְׁמַע אֶת־דְּבָרֵי בְנֵי־לָבָן, לֵאמֹר:
 לָקַח יַעֲקֹב אֶת כָּל־אֲשֶׁר לְאֲבִינוּ, וּמֵאֲשֶׁר
 לְאֲבִינוּ עָשָׂה אֶת כָּל־הַכְּבוֹד הַזֶּה. וַיֵּרָא
 יַעֲקֹב אֶת־פָּנָיו לָבָן, וַהֲנִיחַ אֵינָנּוּ עִמּוֹ
 בְּתַמּוּל שְׁלֹשׁוֹם.² וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־יַעֲקֹב:
 שׁוּב אֶל־אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ, וּלְמוֹלַדְתְּךָ;³ וְאֶתְּנֶה
 עִמָּךְ. וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה,
 הַשְׂדֵּה אֶל־צֹאנּוֹ, וַיֹּאמֶר לָהֶן: רוֹאֵה אֲנֹכִי
 אֶת־פָּנָיו אֲבִיכֶן, כִּי אֵינָנּוּ אֵלַי בְּתַמּוּל
 שְׁלֹשׁוֹם. וּמִלֵּאךְ אֱלֹהִים אָמַר לִי בְּחִלּוֹם:⁴
 קוּם, צֵא מִן הָאֶרֶץ הַזֹּאת, וְשׁוּב אֶל אֶרֶץ

¹ running away; ² as before; ³ (מִן־לִדְת) place of birth; ⁴ dream.

וישא את בניו ואת נשיו על הגמלים

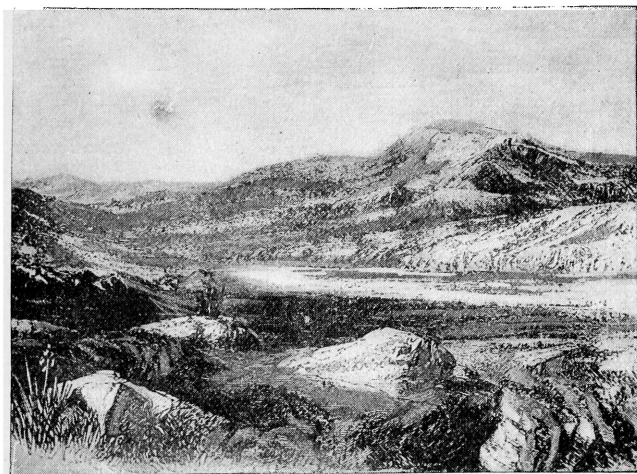
מוֹלְדֶתְךָ . וַתַּעַן רָחֵל וּלְאָה וַתֹּאמְרָנָה לוֹ:
כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלַיָּהּ, עֲשֵׂה.
וַיָּקָם יַעֲקֹב וַיֵּשֶׁב וַיִּשָּׂא אֶת-בָּנָיו וְאֶת-נָשָׁיו
עַל הַנִּמְלִים. וַיִּנְהֲגִי אֶת-כָּל-מִקְנֶהוּ, וְאֶת-
כָּל-רִבּוּשׁוֹ אֲשֶׁר רָכַשׁ בְּפָדֵן אֲרָם, לָבוֹא
אֶל יִצְחָק אָבִיו אֶרְצָה בְּנֶעַן. וּלְבֵן הַלֶּךְ

לְגִזּוֹ² אֶת-צֹאנֹו. וַיֵּנֶד לְלֶבֶן כִּי בָרַח יַעֲקֹב;

¹ (נָהַג) to lead away; ² (גִּזָּז) to shear.

וַיִּקַּח אֶת־אֶחָיו עִמּוֹ, וַיְרֻחֵף¹ אַחֲרָיו בְּרֹדֶף.

הרי הגלעד

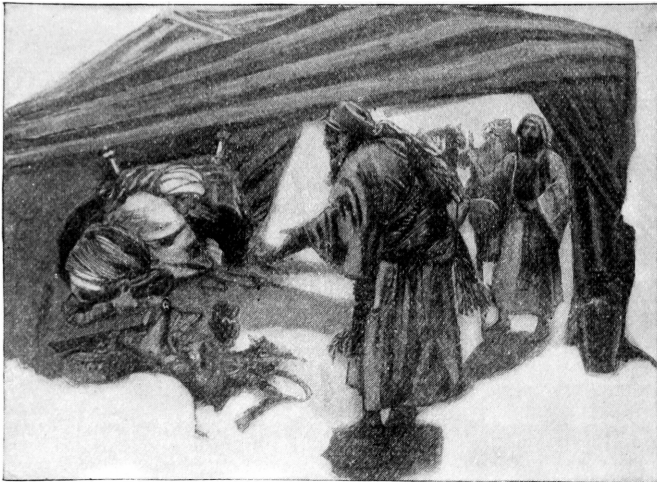
שִׁבְעַת יָמִים, וַיִּדְבֹּק² אוֹתוֹ בְּחַר הַגִּלְעָד.
וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל לָבֵן הָאֲרָמִי בַחֲלוֹם
תְּלִילָה, וַיֹּאמֶר לוֹ: הִשָּׁמֶר³ לָךְ כֵּן תִּדְבֹּר
עִם יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד רָע.

וַיִּשְׁמַע לָבֵן אֶת־יַעֲקֹב בְּחַר הַגִּלְעָד.

¹ (רֻחַף) to pursue, to run after; ² (הִדְבֵּק) to overtake; ³ (הִשָּׁמֶר) to take heed, to be careful.

וַיֹּאמֶר לָבֵן לִיעֲקֹב: מָה עָשִׂיתָ? לָמָּה
נִחַבְתָּ לְבְרוּחַ וְלֹא הִנָּדַת לִי, וְאַשְׁלַחְךָ
בְּשׂוֹמְחָה וּבְשִׁירִים, בָּתָּף¹ וּבְכִנּוּר²? וְלֹא
נְטַשְׁתָּנִי³ לְנִשֶּׁק לָבְנִי וּלְבָנוֹתַי? עַתָּה

הַסְבַּלְתָּ⁴ עֲשֵׂה! יֵשׁ-לְאֵל יָדַי⁵ לַעֲשׂוֹת
עִמָּכֶם רָע; וְאַלֹהֵי אֲבִיכֶם אֲמַשׁ⁶ אֶמֶר

¹ drum; ² harp; ³ (נָטַשׁ) to let, to allow; ⁴ (הִסְבֵּל) to act foolishly;
⁵ (יֵשׁ-לְאֵל יָדַי) it is in my power; ⁶ last night.

אלי לאמר: השָׁמַר לָךְ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב
 מִטּוֹב עַד רָע. וַיַּחֲרִי לְיַעֲקֹב, וַיָּרֶב² בְּלִבּוֹ.
 וַיֹּאמֶר: מַה פִּשְׁעִי³, מַה חָטָאתִי כִּי דֹלָקָתָ⁴
 אַחֲרַי? זֶה-לִּי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ;
 עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע-עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׂתִי
 בְּנוֹתֶיךָ, וַיֵּשֶׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ; וַתַּחֲלֶף⁵ אֶת-
 מִשְׁכְּבִתִּי עֲשָׂרַת מִנִּים⁶. לֹאֲלִי אֱלֹהֵי אָבִי
 הָיָה לִי, כִּי עָתָה רִיקָם שְׁלַחְתָּנִי.

וַיַּעַן לָבֵן וַיֹּאמֶר אֶל יַעֲקֹב: הַבָּנוֹת
 בָּנוֹתַי, וְהַבָּנִים בָּנֵי, וְהַצֹּאן צֹאנִי, וְכָל
 אֲשֶׁר אָתָּה רוֹאֶה לִי הוּא; וְלִבָּנוֹתַי מָה-
 אָעָשָׂה לָאֵלֶּה הַיּוֹם, אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר
 יֵלְדוּ? וְעָתָה, לָכֵּה נִכְרְתָה בְרִית⁷ אֲנִי

¹ (חָרָה) to get angry; ² (רִיב) to quarrel; ³ (פִּשְׁעִי) sin; ⁴ to pursue, to run after; ⁵ (תַּחֲלֶף) to change; ⁶ times; ⁷ (בְּרִית בְּרִית) to make a covenant, an agreement.

וְאַתָּה. וַיִּקְחוּ אֲבָנִים, וַיַּעֲשׂוּ גֹל; וַיֹּאכְלוּ
שָׁם עַל הַגֹּל. וַיֹּאמֶר לָבֵן: הַגֹּל הַזֶּה עַד
כִּינִי וּכְיִנְךָ הַיּוֹם; עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ נִלְעָד.
וַיִּזְבַּח¹ יַעֲקֹב זֶבַח בָּקָר, וַיִּקְרָא לְאַחֵיו
לֵאכֹל לֶחֶם; וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם, וַיְלִינוּ בָּקָר.
וַיֵּשְׁבוּ לָבֵן בַּבֶּקֶר, וַיִּנָּשֶׁק לְבָנָיו

¹ (זֶבַח) to slaughter.

וּלְבָנוֹתָיו, וַיִּבְרָךְ אֶתְהֶם; וַיֵּלֶךְ וַיָּשָׁב לְבֵן
לְמָקוֹמוֹ, וַיַּעֲקֹב הָלֶכֶךְ לְדַרְכּוֹ.

28

חֲזֹרָה
(27)

29

שִׁירָה

עֲבוֹדַת הָאֵלֶּר

הַתְּדַעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאֵלֶּר יִחְרַשׁ אֲדָמְתָהוּ?

הִנֵּה כִּי בֵן, בֵּן, הָאֵלֶּר יִחְרַשׁ אֲדָמְתָהוּ.

ל-ל-ל, בֵּן הָאֵלֶּר יִחְרַשׁ אֲדָמְתָהוּ.

הַתְּדַעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאֵלֶּר יִזְרַע אֶת זֶרְעָהוּ?

הִנֵּה כִּי בֵן, בֵּן, הָאֵלֶּר יִזְרַע אֶת זֶרְעָהוּ.

ל-ל-ל, בֵּן הָאֵלֶּר יִזְרַע אֶת זֶרְעָהוּ.

הִתְדַּעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאָכָר יִקְצֹר אֶת שְׂדֵהוּ?
הִנֵּה כִּי בֵן, בֶּן, הָאָכָר יִקְצֹר אֶת שְׂדֵהוּ.
ל-ל-ל, בֶּן הָאָכָר יִקְצֹר אֶת שְׂדֵהוּ.

הִתְדַּעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאָכָר יֵאָסֵף תְּבוּאָתוֹ?
הִנֵּה כִּי בֵן, בֶּן, הָאָכָר יֵאָסֵף תְּבוּאָתוֹ.
ל-ל-ל, בֶּן הָאָכָר יֵאָסֵף תְּבוּאָתוֹ.

הִתְדַּעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאָכָר יְדוּשׁ אֶת דְּגָנָהוּ?
הִנֵּה כִּי בֵן, בֶּן, הָאָכָר יְדוּשׁ אֶת דְּגָנָהוּ.
ל-ל-ל, בֶּן הָאָכָר יְדוּשׁ אֶת דְּגָנָהוּ.

הִתְדַּעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאָכָר יִנַּח מַעְמָלָהוּ?
הִנֵּה כִּי בֵן, בֶּן, הָאָכָר יִנַּח מַעְמָלָהוּ.
ל-ל-ל, בֶּן הָאָכָר יִנַּח מַעְמָלָהוּ.

הִתְדַּעוּ, בָּנִים, אֵיךְ הָאָכָר יַחוּל אֶז מְחוּלָהוּ?
הִנֵּה כִּי בֵן, בֶּן, הָאָכָר יַחוּל מְחוּלָהוּ.
ל-ל-ל, בֶּן הָאָכָר יַחוּל מְחוּלָהוּ.

30

כְּתִיבָה

31

שִׁיחָה

32

וַיֵּשַׁע יְיָ בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל
מִיַּד מִצְרַיִם. וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת
מִצְרַיִם מֵת עַל שְׁפַת הַיָּם: וַיֵּרָא
יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה, אֲשֶׁר
עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם, וַיֵּרְאוּ הָעָם אֶת-
יְיָ, וַיֹּאמְינוּ בְּיְיָ וּבַמָּשָׁה עֲבָדָיו:
אִזּוּ יִשְׂרָאֵל מָשָׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-
הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיְיָ, וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר,
אֲשִׁירָה לַיְיָ, כִּי גָאֹה גָאֹה, סוֹם

וּרְכָבוֹ רָמָה בָּיִם: עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה,
נִיחִי-לִי לִישׁוּעָה, זֶה אֱלֹהִי, וְאַנְוֵהוּ.
אֱלֹהֵי אָבִי, וְאֶרְוֶמְנֶהוּ: יְיָ אִישׁ
מִלְחָמָה, יְיָ שֵׁמוֹ: מִרְכָּבוֹת פָּרְעָה
וַחֲיִלוֹ יָרָה בָּיִם, וּמִבְּחַר שְׁלֵשׁוֹ
מִטָּבְעוֹ בָּיִם-סוּף: תְּהַמֵּת יְכַסִּימוּ,
יָרְדוּ בַמִּצּוֹלֹת כְּמוֹ-אֶבֶן: יְמִינֶךָ,
יְיָ, נִפְאָרֶי בַּכֹּחַ, יְמִינֶךָ, יְיָ, תִרְעֵץ
אוֹיֵב: וּכְרַב גָּאוֹנֶךָ תִּהְרַם קִמְיֶךָ,
תִּשְׁלַח חֲרֹנֶךָ, יֹאכְלֵמוּ כִּפְקָשׁ: וּבְרוּחַ
אַפִּיךָ נַעֲרֵמוּ מִיָּם, נִצְּבוּ כְּמוֹ-יָד
נְזָלִים. קָפְאוּ תְהַמֵּת בְּלִבֵּי-יָם:
אָמַר אוֹיֵב, אֶרְדֶּף, אֲשִׁיג, אַחֲלֶק

שָׁלַל, תִּמְלֹאמוּ נַפְשֵׁי אַרְיֵק חֲרָבִי,
תֹּוֹרִישְׁמוּ יָדֵי: נִשְׁפֹּת בְּרוּחָהּ, בְּסָמוּ
יָם, צָלְלוּ בַּעֲוֹפֶרֶת בָּמִים אֲדִירִים:
מִי־כַמְכָּה בְּאֵלִים, יֵי, מִי בְּמַכָּה,
נֶאֱדָר בְּקֹדֶשׁ, נוֹרָא תְהִלָּתָה, עֲשֵׂה
פָּלֵא: נְטִית יְמִינָהּ, תִּבְלַעְמוּ אֶרֶץ:
נְחִית בְּחֶסֶדְךָ עִם־זֶו גְּאֻלָּתָהּ, גִּתְּלָתָהּ
בְּעֶזְךָ אֶל־נִיחָה קֹדֶשְׁךָ: שְׁמְעוּ עַמִּים
יִרְגְּזוּן. חֵיל אַחֲזוּ יִשְׁבִּי פְלִשְׁתִּי: אֲזוּ
נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוֹם. אֵילֵי מוֹאָב,
יִאֲחֲזוּמוּ רָעַד. נִמְגְּנוּ כֹל יִשְׁבִּי כְנָעַן:
תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אִמְתָּה וּפְחָד, בְּגִדְלָהּ
זְרוּעָה יָדָמוּ כְּאֶבֶן: עַד־יַעֲבֹר עִמָּךְ,

יי, עַד-יַעֲבֹר, עִם-זוֹ קָנִיתִי: תָּבִיאֲמוֹ
 וְתַטְעֲמוּ בָהֶר נַחֲלָתְךָ, מִכּוֹן
 לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלָּתִי, יי, מִקֶּדֶשׁ אֲדֹנִי
 כּוֹנְנֵנוּ יְדִידֶךָ: יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד:
 יי יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: כִּי בָא סוֹס
 פָּרַעַה בָּרִכְבוֹ וּבִפְרָשָׁיו בָּיָם. וַיָּשָׁב
 יי עֲלֵהֶם אֶת-מֵי הַיָּם, וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל
 הָלְכוּ בִּיבָשָׁה, בְּתוֹךְ הַיָּם: כִּי לִי
 הַמְּלוּכָה, וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְעַלֹּ
 מוֹשִׁיעִים בָּהֶר צִיּוֹן לְשַׁפֹּט אֶת-הָהָר
 עֲשׂוּ. וְהָיְתָה לִי הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יי
 לְמֶלֶךְ עַל-כָּל-הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה יי אֶחָד, וְשֵׁמוֹ אֶחָד.

33

ישתבח

יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מְלִכְנוּ. הָאֵל.
 הַמֶּלֶךְ, הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ בְּשָׁמַיִם
 וּבָאָרֶץ. כִּי לָךְ נָאֵתָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיר וְשִׁבְחָה, הַלֵּל
 וְזִמְרָה, עֹז וּמְשִׁלָּה, נִצָּחַת, גְּדֻלָּה
 וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתַפְאֶרֶת, קִדְּשָׁה
 וּמְלָכוּת, בָּרָכוּת וְהוֹדָאוֹת מִעַתָּה
 וְעַד-עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֵל מֶלֶךְ,
 גָּדוֹל בַּתְּשֻׁבּוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת,
 אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי
 זִמְרָה, מֶלֶךְ, אֵל, חַי הָעוֹלָמִים:

בָּרְכוּ אֶת יי, הַמְּבָרֵךְ:

בְּרוּךְ יי, הַמְּבָרֵךְ, לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּרוּךְ אַתָּה, יי, אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ,
עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל:

הַמַּאֲוִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ
בְּרַחֲמִים. וּבָטְבוּ מִתְּדַשׁ בְּכָל־יּוֹם
תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית: מָה רַבּוֹ
מַעֲשֵׂיךָ, יי, כָּלֵם בְּחִכְמָה עֲשִׂיתָ,
מִלֵּאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ: הַמֶּלֶךְ
הַמְּרוֹמָם לְבִדּוֹ מֵאֵז, הַמְּשַׁבֵּחַ
וְהַמְּבָאֵר וְהַמְּתַנַּשֵּׂא מִיְּמוֹת עוֹלָם:

אֱלֹהֵי עוֹלָם, בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, רַחֵם
עָלֵינוּ, אֲדוֹן עֲזֹנוּ, צוּר מִשְׁגָּבֵנוּ, מִגֵּן
יִשְׁעֵנוּ, מִשְׁגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בְּרוּךְ,
גָּדוֹל יָדָעָה, הַכִּין וּפָעַל זִהְרֵי חֲמָה,
טוֹב יַצַּר כְּבוֹד לְשִׁמּוֹ, מְאֹרוֹת
נָתַן סְבִיבוֹת עֲזֹו. פְּנוֹת צָבָאִיו
קְרוּשִׁים רוּמְמֵי שְׂדֵי. תָּמִיד
מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ:
תִּתְּבָרֶךְ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, עַל־שִׁבְחַ מַּעֲשֵׂה
יָדֶיךָ, וְעַל מְאֹרֵי אֹר שְׁעֵשִׂיתָ,
יִפְאָרוּךְ סֶלָה:

34

פְּגִישַׁתִּי יַעֲקֹב וַעֲשׂוֹ

א

וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב מַלְאָכִים לְפָנָיו אֶל עֲשׂוֹ
אָחִיו אֶרְצָה שְׂעִיר שָׂדֶה אֱדוֹם. וַיֵּצֵאוֹתָם
לֵאמֹר: כֹּה תֹאמְרוּן לְאֶדְוֹנִי, לְעֲשׂוֹ,
כֹּה אָמַר עֲבָדְךָ יַעֲקֹב: עִם לָבָן נִרְתֵּנִי,
וְאַחֵר עַד עֲתָה. וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמֹר, צֹאן
וְעֶבֶד וְשִׁפְחָה; וְאֶשְׁלַחָה לְהַגִּיד לְאֶדְוֹנִי,
לְמַצּוֹא חֵן בְּעֵינֶיךָ.

וַיָּשׁוּבוּ הַמַּלְאָכִים אֶל יַעֲקֹב, לֵאמֹר:
בָּאנוּ אֶל אָחִיךָ, אֶל עֲשׂוֹ, וְגַם הוֹלֵךְ
לְקִרְיַתְךָ, וְאַרְבַּע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ. וַיִּירָא

¹ meeting.

יַעֲקֹב מָאֵד, וַיֵּצֵר לוֹ. וַיַּחֲזִי אֶת־הָעַם
אֲשֶׁר אִתּוֹ, וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר,
וְהַגְּמָלִים, לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת²; וַיֹּאמֶר: אִם־יָבֹוא
עֲשׂוֹ אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָת, וְהִכְהוּ, וְהָיָה
הַמַּחֲנֶה הַנִּשְׁאָר לְפָלִיטָה³.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב: אֱלֹהֵי אָבִי אַבְרָהָם,
וְאֱלֹהֵי אָבִי יִצְחָק, יְהוָה הָאוֹמֵר אֵלַי, שׁוּב
לְאֶרֶצְךָ וּלְמוֹלְדֶּךָ, וְאִיטִּיבָה עִמָּךְ.
קָמַנְתִּי מִכָּל הַחֲסָדִים⁴, וּמִכָּל־הָאַמֶּת,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ אֶת־עַבְדְּךָ; כִּי בְּמִקְלִי עָבַרְתִּי
אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה, וְעַתָּה הָיִיתִי לְשָׁנֵי מַחֲנוֹת.
הַצִּילֵנִי⁵ נָא מִיַּד אָחִי, מִיַּד עֲשׂוֹ; כִּי יֵרָא
אֲנֹכִי אִתּוֹ, פֶּן יָבֹוא וְהִכְנִי, אִם עַל בָּנִים.

¹ (חָצַד) to divide; ² (מַחֲנֶה) a camp; ³ escape; ⁴ (חֲסָד) kindness; ⁵ (הַצִּיל) to deliver, to save.

וְאָמַרְתָּ אֶמְרָתִי: הֵיטֵב אֵיטִיב עִמָּךְ, וְשִׁמְתִּי
 אֶת־זֶרְעֶךָ בְּחוֹל הַיָּם, אֲשֶׁר לֹא יִסְפָּר
 מִרְבּוֹ.

וַיֵּלֶן שָׁם בַּלַּיְלָה הַהוּא; וַיִּבָּח מִן הַבָּא
 בְּיָדוֹ מִנְחָה¹ לַעֲשׂוֹ אָחִיו. עֲזִים מְאֹתִים,
 וְתִישִׁים² עֲשָׂרִים, רְחִלִּים³ מְאֹתִים, וְאַיִלִּים⁴
 עֲשָׂרִים, גְּמָלִים מִיְּנִיקוֹת וּבְנֵיהֶם שְׁלֹשִׁים,
 פָּרוֹת⁵ אַרְבָּעִים, וּפָרִים⁶ עֲשָׂרָה, אֲתוֹנוֹת⁷
 עֲשָׂרִים, וְעִירִים⁸ עֲשָׂרָה. וַיִּתֵּן בְּיַד־עֲבָדָיו
 עֶדֶר עֶדֶר לְבָדוֹ; וַיֹּאמֶר אֶל עֲבָדָיו: עֲבְרוּ
 לִפְנֵי, וְרוּחַ תְּשִׁימוּ בֵּין עֶדֶר וּבֵין עֶדֶר.
 וַיִּצּוּ אֶת־הָרֹאשׁוֹן, לֵאמֹר: כִּי יִפְגַּשְׁךָ עֲשׂוֹ

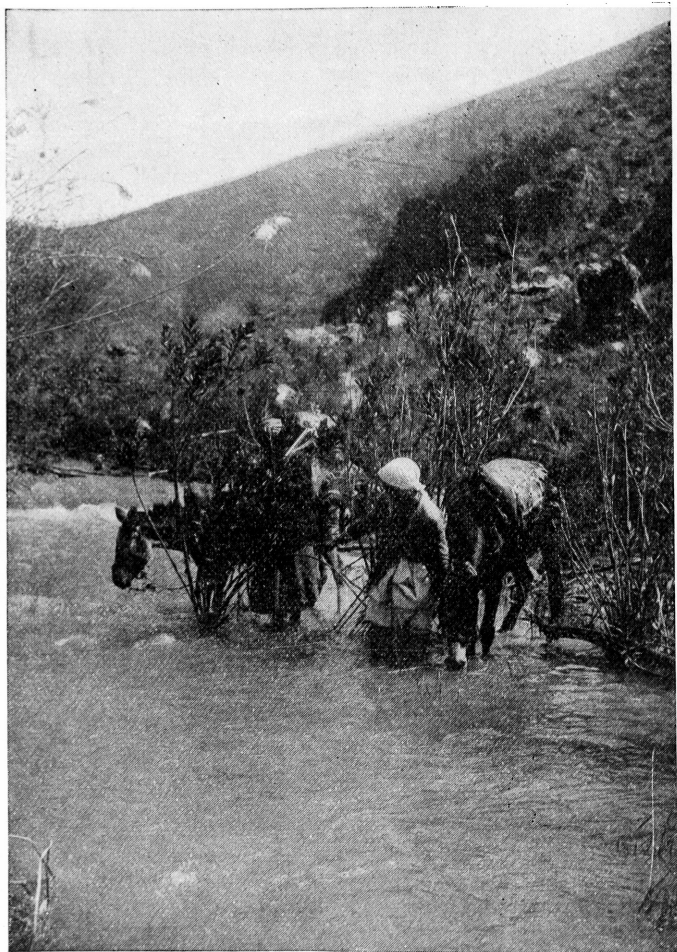
---

¹ a present; ² (תִּישִׁי) he-goat; ³ a female sheep; ⁴ (אַיִל) ram,
 male of the sheep; ⁵ cow; ⁶ ox; ⁷ (אֲתוֹן) she-ass; ⁸ (עִיר) foal,
 a young ass.

אָחי, וְשִׂאֲלֶךָ לֵאמֹר: לָמִי אַתָּה? וְאַנְהָ תֵלֶךְ? וְלָמִי אֵלֶּה לְפָנֶיךָ? וְאַמְרָתִי: לַעֲבֹדְךָ לְיַעֲקֹב, מִנְחָה הִיא שְׁלוּחָה לְאֲדֹנָי לַעֲשׂוֹ; וְהִנֵּה גַם הוּא אֲחֵרִינוּ. וַיֵּצֵא גַם אֶת־הַשְּׂנִי, גַם אֶת־הַשְּׁלִישִׁי, גַם אֶת־כָּל־הַחֲלָכִים אֲחֵרֵי הָעֶדְרִים, לֵאמֹר: כַּדָּבָר הַזֶּה תַּדְּבִרוּן אֶל עֲשׂוֹ, בְּמִצְאָכֶם אוֹתוֹ; וְאַמְרָתֶם: גַם הִנֵּה עֲבֹדְךָ יַעֲקֹב אֲחֵרִינוּ. כִּי אָמַר, אֲכַפְּרָה פָנָיו בַּמִּנְחָה הַחֲלָכֶת לְפָנָי, וְאַחֲרֵי־כֵן אֶרְאֶה פָנָיו. וַתַּעֲבֹר הַמִּנְחָה עַל פָּנָיו; וְהוּא לָן בַּלְיִלָה הַהוּא בַּמִּתְּנָה. וַיָּקָם בַּלְיִלָה הַהוּא, וַיִּבַּח אֶת־שְׁתֵּי נַשְׂיוֹ, וְאֶת־שְׁתֵּי שְׂפָחוֹתָיו, וְאֶת־אֶחָד עֶשֶׂר יִלְדָיו, וַיַּעֲבֹר אֶת מַעְבַּר² יְבוֹק.

¹ (כַּפֵּר פָּנִים) to appease one, to quieten one's anger; ² ford.

Copyright, Underwood & Underwood, N. Y.

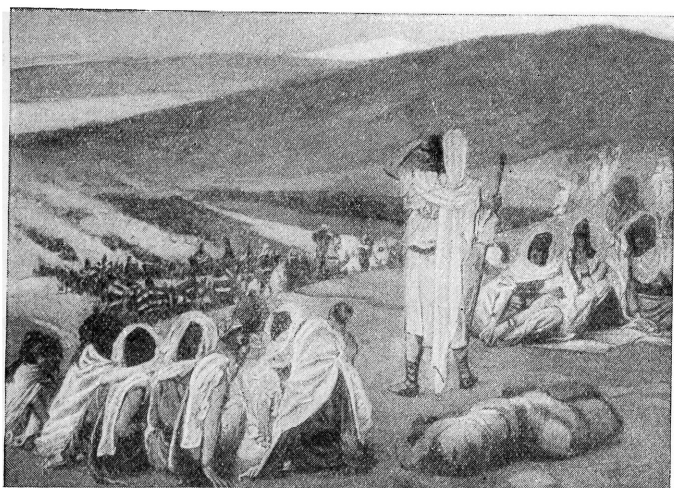
מעבר יבוק

35

פְּגִישַׁת יַעֲקֹב וְעֵשָׂו

ב

וַיֵּשָׂא יַעֲקֹב עֵינָיו, וַיֵּרָא, וַהֲנִה עֵשָׂו

Copyright. De Brunoff, 1904.

בָּא, וְעָמּוּ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ. וַיַּחֲזֵן אֶת־
הַיְלָדִים עַל לֵאָה, וְעַל רָחֵל, וְעַל שְׁתֵּי

הַשְּׁפָחוֹת; וַיִּשֶׂם אֶת־הַשְּׁפָחוֹת וְאֶת־יְלָדֵיהֶן
רֵאשׁוֹנָה, וְאֶת־לֵאָה וַיְלֶדֶה אַחֲרֹנִים.

וישקהו

וְאֶת־רָחֵל
וְאֶת־יוֹסֵף
אַחֲרֹנִים.
וְהוּא עָבַר
לְפָנֶיהֶם,
וַיִּשְׁתַּחוּ
אֶרְצָה שְׁבַע
פְּעָמִים,
עַד נִשְׁתּוּ
עַד אָחִיו.
וַיִּרֶץ עֵשָׂו
לְקַרְאָתוֹ.

וַיִּתְבַּקְּהוּ, וַיִּפֹּל עַל צְנֹאָרוֹ וַיִּשְׁקֶהוּ; וַיִּכְבּוּ.

וַיֵּשֶׂא אֶת-עֵינָיו, וַיֵּרָא אֶת-הַנָּשִׁים וְאֶת-
הַיָּלָדִים, וַיֹּאמֶר: מִי אֵלֶּה לָּךְ? וַיֹּאמֶר:
הַיָּלָדִים אֲשֶׁר חָנַן¹ אֱלֹהִים אֶת-עַבְדְּךָ.

וַתַּנְשֵׁנָה הַשְּׂפָחוֹת, הִנֵּה וַיִּלְדֶּיהָן,
וַתִּשְׁתַּחֲוֶינָה; וַתַּנְשֵׁנָם לָאֵה וַיִּלְדֶּיהָ וַיִּשְׁתַּחֲווּ;
וְאַחֵר נָגַשׁ יוֹסֵף וְרַחֵל וַיִּשְׁתַּחֲווּ. וַיֹּאמֶר:
מִי לָךְ כָּל-הַמִּתְנָה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי²?
וַיֹּאמֶר: לְמִצּוֹא חֵן בְּעֵינֵי אֲדוֹנִי, וַיֹּאמֶר עֲשׂוּ:
יֵשׁ-לִי רַב, אָחִי; יְהִי לָךְ אֲשֶׁר לָךְ. וַיֹּאמֶר
יַעֲקֹב: אֵל נָא, אִם נָא מִצְאֹתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ,
וְלִקְחֹת מִנְּחֹתִי מִדָּרִי. וַיַּפְצֵר³ בּוֹ, וַיִּקַּח.

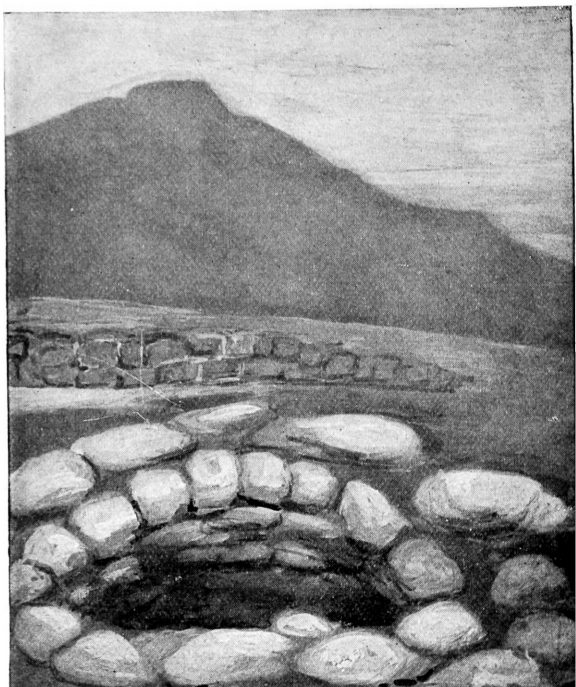
וַיָּשֶׁב בַּיּוֹם הַהוּא עֲשׂוֹ לְדַרְכּוֹ שְׂעִירָה,
וַיַּעֲקֹב נָסַע סְבוּתָהּ, וַיָּבֶן לוֹ בַּיִת, וְלְמִקְנֶהוּ

¹ (חָנַן) to give graciously, to bestow in mercy and kindness;

² (פָּגַשְׁתִּי) to meet; ³ (פָּצַר) to urge.

שנה שלישית

עֲשֵׂה סְבוֹת; עַל־כֵּן קָרָא שֵׁם הַמָּקוֹם
סְבוֹת.

באר יעקב בשכם

וַיָּבֹאוּ יַעֲקֹב עִיר שָׁכֶם, אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
כְּנַעַן, וַיַּצֵּב שָׁם מִזְבֵּחַ.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב: קוּם, עֲלֶה
בֵּית-אֵל, וְשֵׁב שָׁם; וַעֲשֵׂה שָׁם מִזְבֵּחַ
לְאֵל, הַנִּרְאֶה אֵלֶיךָ בְּבִרְתֶּךָ מִפְּנֵי עֲשׂוֹ
אָחִיךָ. וַיְבוֹא יַעֲקֹב לִזְוָה, הִיא בֵּית-אֵל,
הוּא וְכָל-הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ. וַיֵּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ;
וַיִּקְרָא לַמָּקוֹם בֵּית-אֵל, כִּי שָׁם נִגְלוּ אֵלָיו
הָאֱלֹהִים, בְּבִרְחוֹ מִפְּנֵי אָחִיו.

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל יַעֲקֹב עוֹד, בְּבוֹאוֹ
מִפְּדַן אֶרֶם, וַיְבָרֶךְ אוֹתוֹ. וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים:
לֹא יִקְרָא שְׁמֶךָ עוֹד יַעֲקֹב, כִּי-אִם יִשְׂרָאֵל
יִהְיֶה שְׁמֶךָ; וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל.
וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים: אֲנִי אֵל שְׂדֵי; פָּרָה
וְרִבְיָה, גֹּי וְקָהָל גֹּוִים יִהְיֶה מִמֶּךָ. וְאֶת-

¹ (הִגְלָה) to appear.

היא מצבת קבורת רחל עד היום

הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק, לְךָ
אֶתִּנְנָהּ, וּלְזֶרְעֶךָ אֶחְרֶיהָ. וַיַּעַל מֵעֵלְיוֹ
אֱלֹהִים בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ.

וַיִּסְעוּ מִבֵּית-אֵל; וַיְהִי עוֹד כְּבִרְתִּי
הָאָרֶץ לָבוֹא אֶפְרָתָה, וּתְלַד רָחֵל, וּתִקְשֹׁב
בְּלֶדְתָּהּ. וַיְהִי בְּהִקְשׁוֹתֶיהָ בְּלֶדְתָּהּ, וּתֹאמֶר
לָהּ הַמְּיֻלָּדֹת: אֵל תִּירָאִי, כִּי גַם זֶה לְךָ בֶּן.
וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ, כִּי מָתָהּ, וּתִקְרָא שְׁמוֹ
בֶּן-אוֹנִי; וְאָבִיו קָרָא לוֹ בְּנִימִין. וּתָמָת
רָחֵל, וּתִקְבֹּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה, הִיא בֵּית
לְחֶם. וַיָּצַב יַעֲקֹב מַצֵּבָה² עַל קְבוּרָתָהּ;
הִיא מַצֵּבַת קְבוּרַת רָחֵל עַד הַיּוֹם.

וַיָּבוֹא יַעֲקֹב אֶל יִצְחָק אָבִיו קְרִית

¹ a measure of distance; ² pillar, tombstone.

הָאֲרֵבָּע, הִיא חֲבֵרוֹן, אֲשֶׁר נָרַשׁ שָׁם אֲבִרָהָם
וַיִּצְחָק. וַיְהִיו יָמָיו יִצְחָק מֵאֵת שָׁנָה
וּשְׁמוֹנִים שָׁנָה. וַיָּגֹעַ יִצְחָק, וַיָּמָת, וַיֵּאֱסֹף
אֶל עַמּוּיוֹ, זָקֵן וְשִׁבְעַת יָמִים; וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ
עָשׂוּ וַיַּעֲקֹב בְּנָיו.

36

שִׁיחָה

37

מְכִירַת יוֹסֵף

א

וַיָּשָׁב יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִגְדֵּי אָבִיו, בְּאֶרֶץ
כְּנַעַן. אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב: יוֹסֵף, בֶּן
שִׁבְעַת-עָשָׂרָה שָׁנָה, תָּהָה רוֹעֶה אֶת-

אֶחָיו בְּצֹאן. וַיִּשְׂרָאֵל אֶהֱב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־
 בָּנָיו, כִּי בְנ־זִקְנוֹנִים הוּא לוֹ; וַעֲשֶׂה לוֹ
 כְּתֹנֶת פָּסִים¹. וַיֵּרְאוּ אֶחָיו כִּי אוֹתוֹ אֶהֱב
 אֲבִיהֶם מִכָּל־אֶחָיו, וַיִּשְׁנְאוּ² אוֹתוֹ, וְלֹא
 יָכְלוּ דַבָּרוֹ לְשָׁלוֹם.

¹ many colored; ² (שָׂנֵא) to hate.

וַיַּחֲלֹם¹ יוֹסֵף חֲלוֹם, וַיַּגֵּד לְאֶחָיו. וַיֹּאמֶר
 אֲלֵיהֶם: שִׁמְעוּ נָא הַחֲלוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר
 חָלַמְתִּי. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ מְאֻלָּמִים² אֲלֵמִים³
 בְּתוֹךְ הַשָּׂדֶה, וְהִנֵּה קָמָה אֲלֵמְתִי וְגַם
 נִצָּבָה; וְהִנֵּה תִסָּבִינָה אֲלֵמוֹתֵיכֶם,
 וּתִשְׁתַּחֲוֶינָה לְאֲלֵמְתִי. וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֶחָיו:
 הַמֶּלֶךְ⁴ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ? אִם מִשְׁלֵ⁵ תִּמְשָׁל
 בָּנוּ? וַיּוֹסִיפוּ עוֹד שִׁנְא אוֹתוֹ עַל חֲלוֹמוֹתָיו,
 וַעַל דְּבָרָיו.

וַיַּחֲלֹם עוֹד חֲלוֹם אַחֵר, וַיְסַפֵּר אוֹתוֹ
 לְאֶחָיו, וַיֹּאמֶר: הִנֵּה חֲלַמְתִּי חֲלוֹם עוֹד,
 וְהִנֵּה הַשָּׁמַיִשׁ וְתִירָס וְאַחַד עֶשֶׂר כּוֹכָבִים

¹ (חָלַם) to dream; ² (אֻלַּם) to bind; ³ (אֲלָמָה) sheaf; ⁴ (מֶלֶךְ) to reign; ⁵ to rule.

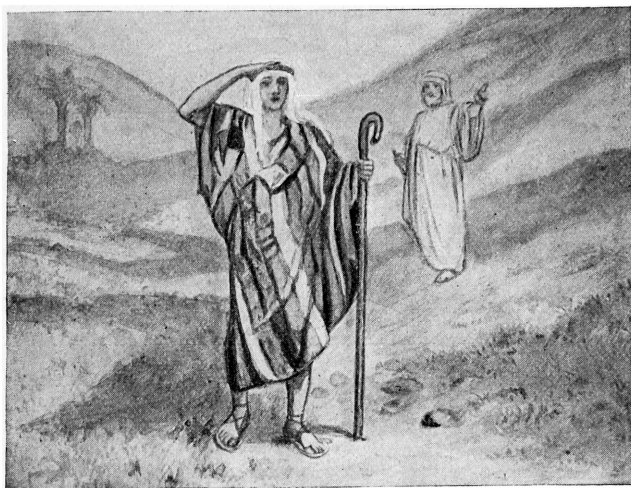

מִשְׁתַּחֲוִים לִי. וַיִּסְפֹּר אֶל אָבִיו וְאֶל אֶחָיו;
וַיִּגְעֲרֵי בּוֹ אָבִיו, וַיֹּאמֶר לוֹ: מָה הַחֲלוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר חֲלַמְתָּ? הֲבֹא נִבְּוֹא, אֲנִי וְאַמְדָּ
וְאַחִידָה, לְהַשְׁתַּחֲוֹת לָךְ אֶרְצָה? וַיִּקְנְאוּ² בּוֹ
אֶחָיו; וְאָבִיו שָׁמַר אֶת־הַדָּבָר.

וַיֵּלְכוּ אֶחָיו לְרַעוֹת אֶת־צֹאן אֲבֵיהֶם

¹ to rebuke, to scold; ² (קָנָא) to envy, to be jealous.

בְּשִׁכְמָם. וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף: הֲלוֹא
אֶחָיִךְ רוּעִים בְּשִׁכְמָם, לָכֵה וְאַשְׁלַחְךָ אֲלֵיהֶם.
וַיֹּאמֶר לוֹ: הִנְנִי. וַיֹּאמֶר לוֹ: לֶךְ-נָא, רְאֵה
אֶת-שְׁלוֹם אֶחָיִךְ, וְאֶת-שְׁלוֹם הַצֹּאן,
וְהַשִּׁיבֵנִי דָּבָר. וַיִּשְׁלַחְהוּ מֵעֵמֶק¹ חֶבְרוֹן;

וַיָּבֹאוּ שְׂכֵמָה. וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ, וְהָיָה תוֹעָה²

¹ valley; ² (תָּעָה) to wander, to go astray.

בשָׁדָה. וַיִּשְׁאַלְהוּ הָאִישׁ לֵאמֹר: מַה
תִּבְקֹשׁ? וַיֹּאמֶר: אֶת־אֲחִי אֲנֹכִי מִבְּקֹשׁ;
הַיִּדָּה נָא לִי אִיפָּה הֵם רוּעִים. וַיֹּאמֶר
הָאִישׁ: נִסְעוּ מִזֶּה; כִּי שָׁמַעְתִּי אֹמְרִים:

דוֹתָן

גִּלְכָּה דוֹתָנָה. וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אֶמֶר אֲחִיו,
וַיִּמָּצְאֻם בְּדוֹתָן.

ב

וַיֵּרְאוּ אוֹתוֹ מֵרְחוֹק, וּבִטְרָם יִקְרַב
 אֲלֵיהֶם, וַיִּתְּנֵם לְהַמִּיתוֹ. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
 אֶל אָחִיו: הִנֵּה בָּעַל הַחַלּוּמוֹת הִלְזָה בָּא.
 וְעַתָּה, לָכוּ וְנַהַרְגֵהוּ, וְנִשְׁלִיכֵהוּ בְּאֶחָד
 הַבּוֹרוֹת, וְאָמְרֵנוּ: חָיָה רָעָה אֲכָלְתָּהּ;
 וְנִרְאָה מֶה יִהְיוּ חַלּוּמוֹתָיו. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
 רֵאיוּבֵן: אֵל תִּשְׁפְּכוּ דָם, הַשְׁלִיכוּ אוֹתוֹ
 אֶל הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר בַּמִּדְבָּר, וְיָד אֵל
 תִּשְׁלַח בּוֹ. לְמַעַן תִּצִּיל² אוֹתוֹ מִיָּדָם,
 לְהַשִּׁיבוֹ אֶל אָבִיו.

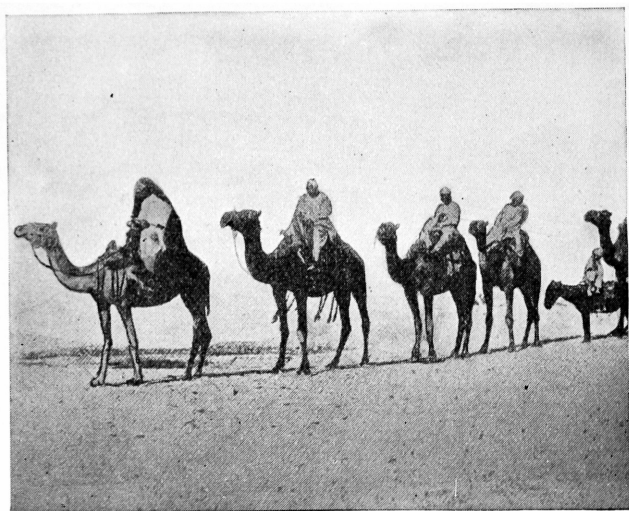
וַיְהִי כַּאֲשֶׁר בָּא יוֹסֵף אֶל אָחִיו,
 וַיִּפְּשִׁימוּ אֶת־יוֹסֵף אֶת־כְּתָנָתוֹ, אֶת־כְּתָנֶת

¹ (הִתְנַבֵּל) to plot against one; ² (הִצִּיל) to save.

שנה שלישית

הפסים אשר עליו, ויִקְחוּהוּ, וישְׁלִיכוּ
אותו הבורָה; וְהַבּוֹר רֵיק, אֵין בוֹ מַיִם.
וַיָּשְׁבוּ לֶאֱכֹל לֶחֶם. וַיֵּשְׂאוּ עֵינֵיהֶם

וַיֵּרְאוּ, וְהָיָה אוֹרְחָתִי¹ יִשְׁמְעֵאלִים בָּאָה

---

¹ a company, a caravan.

בַּמִּזְבֵּחַ, וּבְמִלֵּיהֶם נוֹשְׂאִים
נִבְאָתִי וְצָרִי² וְלוֹטִי³, הַזֹּלָכִים
לְהוֹרִיד מִצְרֵימָה. וַיֹּאמֶר
יְהוָה אֶל אֶחָיו: לָבוּ
וּנְמַכְרֶנּוּ לִישְׁמַעֲאֵלִים,

נבאת

וַיִּדְנֵנוּ אֶל תְּהִי בּוֹ, כִּי

אֶחָיו

בְּשָׂרֵנוּ

הוּא.

וַיִּשְׁמְעוּ

אֶחָיו.

וַיִּמְשְׁכוּ

צרי

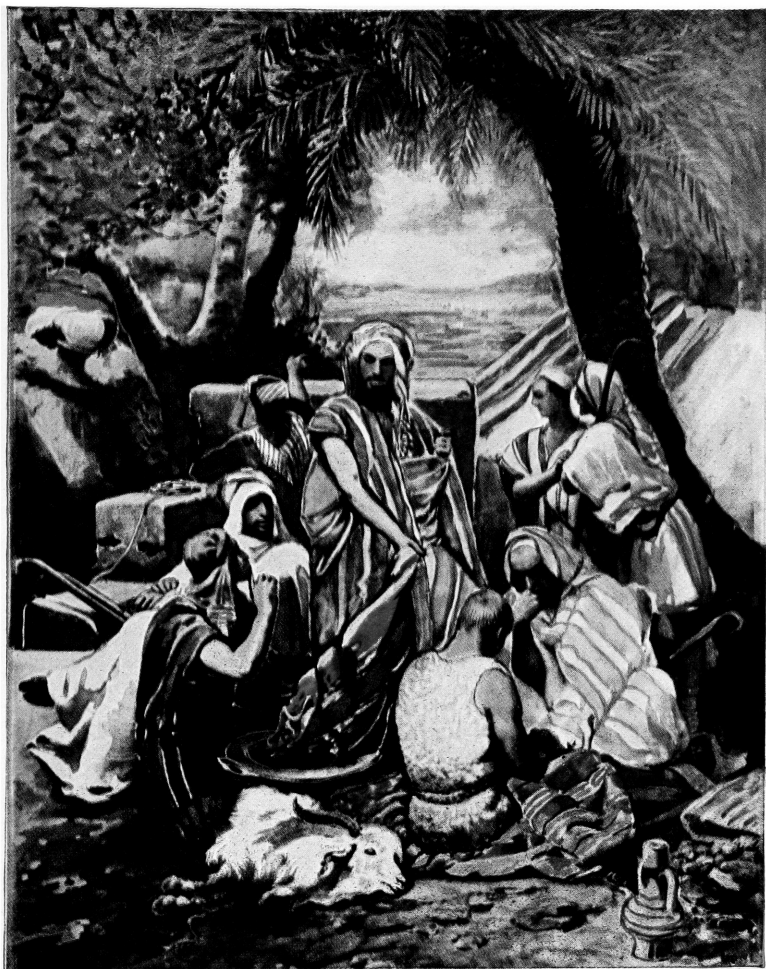

לוט

וַיַּעֲלֵנוּ אֶת־יוֹסֵף מִן הַבּוֹר,

¹ spices; ² balm; ³ myrrh.

ויטבלו את הכתנת בדם

וַיִּמָּכְרוּ אֶת־יוֹסֵף לַיִּשְׁמָעֵאלִים בְּעֶשְׂרִים
כֶּסֶף.

וַיָּשָׁב רְאוּבֵן אֶל הַבּוֹר, וַהֲגִה אֵין יוֹסֵף
בַּבּוֹר; וַיִּקְרַע אֶת־בְּגָדָיו. וַיָּשָׁב אֶל־אֶחָיו,
וַיֹּאמֶר: הִילֵךְ אֵינְנִי, וְאֲנִי אָנֹכָה אֲנִי בָּא?
וַיִּקְחוּ אֶת־כֶּתֶנֶת יוֹסֵף, וַיִּשְׁחֲטוּ¹ שְׂעִיר
עִזִּים, וַיִּטְבְּלוּ² אֶת־הַכֶּתֶנֶת בָּדָם. וַיִּשְׁלְחוּ

¹ (שחט) to slaughter; ² (טבל) to dip.

אֶת־כִּתְנֵת הַפָּסִים, וַיָּבִיאוּ אֶל אֲבִיהֶם,

וַיֹּאמְרוּ: זֹאת מְצֵאנוּ; הֲכֵר יָנָא, הַכִּתְנֵת

---

¹ (הֲכֵר) to recognize.

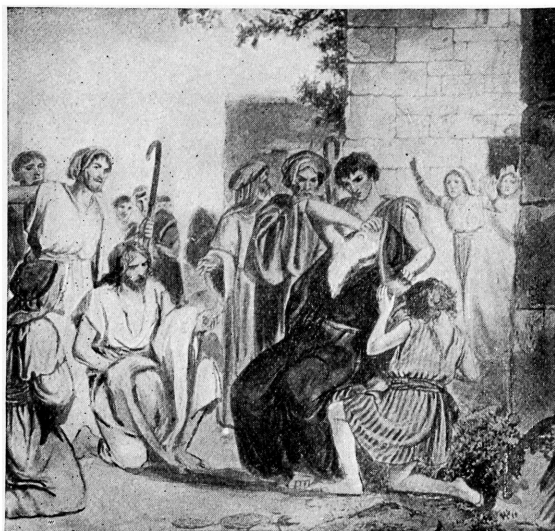

בְּנֶדֶד הִיא, אִם
 לֹא? וַיִּכְרֶה,
 וַיֹּאמֶר: כְּתָנִית
 בְּנִי, חֲזֵה רָעָה
 אֲכַלְתֶּהוּ; טָרַף¹
 טָרַף יוֹסֵף.
 וַיִּקְרַע יַעֲקֹב
 שָׁמְלוֹתָיו, וַיִּשֹׁם

שָׁק² בְּמִתְנָיו³; וַיִּתְאַבֵּל⁴ עַל בְּנוֹ יָמִים
 רַבִּים. וַיִּקְוֶמוּ כָל-בָּנָיו וְכָל-בָּנוֹתָיו
 לְנַחֲמוֹ⁵, וַיִּמָּאֵן לְהַתְנַחֵם, וַיֹּאמֶר: כִּי אֵרֶד

¹ (טָרַף) to tear in pieces; ² sackcloth; ³ (מִתְנֵי) loins;

⁴ (וַיִּתְאַבֵּל) to mourn; ⁵ (נָחַם) to console.

אַל בְּנֵי אֲבִלִי נִשְׁאֹלָה², וַיִּבֶךְ אוֹתוֹ אָבִיו.

38

חֲזָרָה

(37)

---

¹ mourning; ² נִשְׁאֹלָה (grave).

39

שירה

ואנחנו בורעים

(עין צד 253)

מייבמכה באלם, יי. מי כמכה
נאדר בקדש. נורא תהלת, עשה
פלא :

אב הרחמים, הטיבה ברצונך
את ציון, תבנה חומות ירושלים:
כי בך לבר בטהנו, מלך, אל רם
ונשא, ארון עולמים:

שְׁשֹׁנַת יַעֲקֹב

שְׁשֹׁנַת יַעֲקֹב, צָהֳלָה וְשִׁמְחָה,
בְּרֹאוֹתָם יַחַד הִכָּלַת מְרִדְכִי.
תְּשׁוּעָתָם הָיִיתָ לְנִצָּחַת,
וְתִקְוָתָם בְּכָל יוֹר וָדוֹר.
לְהוֹדִיעַ, שָׁכַל קִנְיֶךָ לֹא יִבָּשׁוּ,
וְלֹא יִכְלְמוּ לְנִצָּחַת כָּל הַחוֹסִים בָּךְ.
אֲרוֹר הַמֶּן, אֲשֶׁר בִּקֵּשׁ לְאַבְרָהָ,
בְּרוּךְ מְרִדְכִי הַיְּהוּדִי.
אֲרוּרָה זָרַשׁ, אִשְׁתִּי מִפְּחִידִי,
בְּרוּכָה אֶסְתֵּר בַּעֲרִי,
וְגַם חֲרִבּוֹנָה זְכוּר לְטוֹב.

40

בְּתִיבָה

41

שִׁיחָה

42

תִּתְּכֶרֶךְ, צוּרֵנוּ, מִלְכֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ,
 בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים, יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד,
 מִלְכֵנוּ. יוֹצֵר מִשְׁרָתִים, וְאֲשֶׁר
 מִשְׁרָתִיו, כָּלֶם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם,
 וּמִשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל, דְּבָרֵי
 אֱלֹהִים חַיִּים וּמְלֵךְ עוֹלָם: כָּלֶם
 אֲהוּבִים, כָּלֶם בְּרוּרִים, כָּלֶם גְּבוּרִים.
 וְכָלֶם עֲשִׂים בְּאִמָּה וּבְיִרְאָה רְצוֹן
 קוֹנֵם. וְכָלֶם פּוֹתְחִים אֶת־פִּיָּהֶם
 בְּקִרְיָה וּבְטַהֲרָה, בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה,

וּמְבָרְכִים וּמְשַׁבְּחִים, וּמְפָאָרִים
וּמְעֲרִיצִים, וּמְקַדִּישִׁים וּמְמַלִּיכִים:

43

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת, וּמַלְמִיד
לְאִנּוּשׁ בִּינָה. חָנְנוּ מֵאַתָּה דַּעַת,
בִּינָה וְהַשְׁכֵּל: בָּרוּךְ אַתָּה, יי, חוֹנֵן
תְּדַעַת:

הַשִּׁיבֵנו, אָבִינוּ, לְתוֹרָתְךָ. וְקַרְבֵּנוּ
מִלְכֵנוּ, לְעִבּוּדְךָ, וְהַחֲזִירֵנוּ
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ: בָּרוּךְ אַתָּה,
יי, הַרוֹצֶה בְּתִשׁוּבָה:

סְלַחֲלֵנוּ, אָבִינוּ, כִּי חָטְאֵנוּ. מְחַל

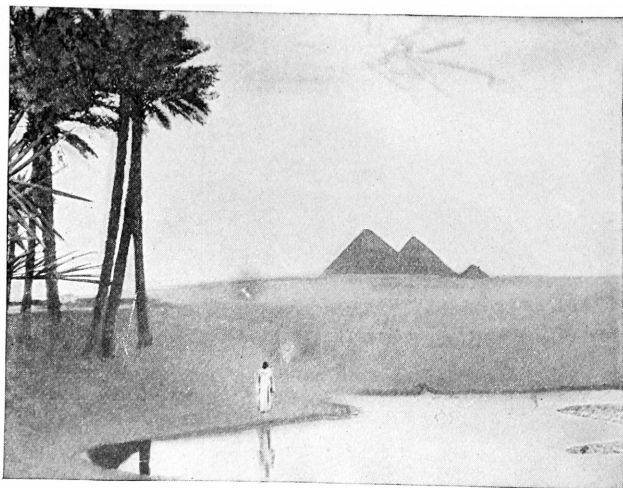
שנה שלישית

לָנוּ, מִלְכָּנוּ, כִּי פִשְׁעָנוּ. כִּי מוֹחֵל
וְסוֹלֵחַ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, חַנּוּן
הַמֵּרַבָּה לְסִלּוּחַ:

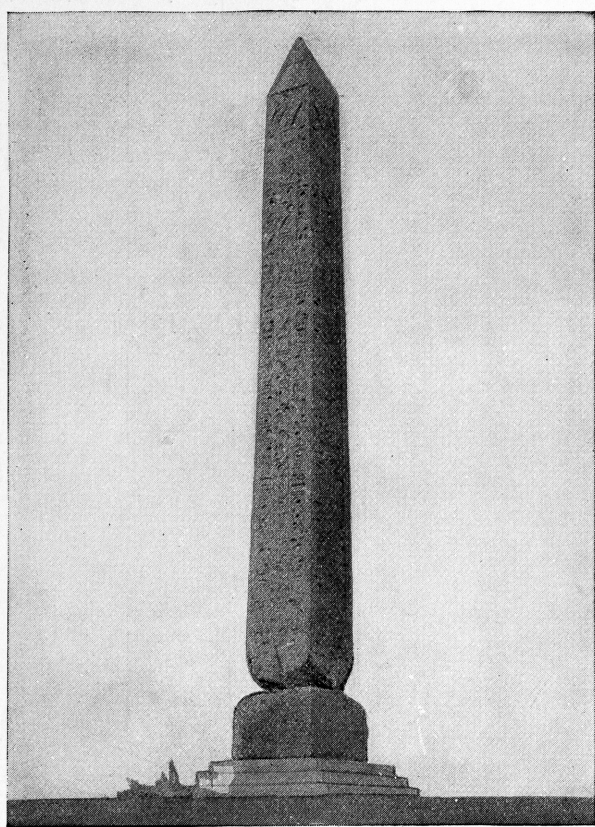
44

יוסף במצרים

8

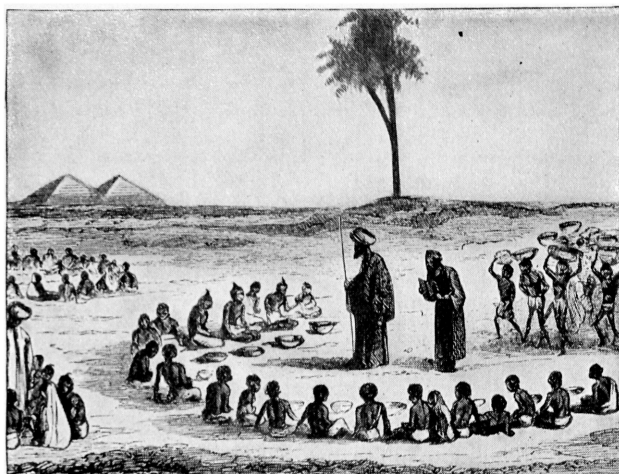
וְיוֹסֵף הוֹרֵד מִצְרָיִם: וַיִּקְהֵנוּ פוֹמִיפֶּה.

אובליסק

סָרִיסִים¹ פְּרָעָה, שַׁר הַמִּצְבָּחִים², אִישׁ מִצְרִי

שוק העבדים

מִנֶּד הַיִּשְׁמְעָאִלִּים אֲשֶׁר הוֹרִידוּהוּ שָׁמָּה.
וַיְהִי יִתְּנָה אֶת־יוֹסֵף, וַיְהִי אִישׁ מִצְלִיחַ³;
וַיְהִי בְּבֵית אֲדוֹנָיו הַמִּצְרִי. וַיֵּרָא אֲדוֹנָיו
כִּי יִתְּנָה אֹתוֹ, וְכָל אֲשֶׁר הוּא עוֹשֶׂה יִתְּנָה
מִצְלִיחַ בְּיָדוֹ; וַיִּמָּצֵא יוֹסֵף חָן בְּעֵינָיו.

¹ officer; ² guard; ³ (הַצְלִיחַ) to prosper, to succeed.

וַיִּשְׁרְתִּי אוֹתוֹ. וַיִּפְקִידְהוּ² עַל בֵּיתוֹ, וְכָל-
 יִשְׁלֹו נָתַן בְּיָדוֹ. וַיְהִי מֵאִזְּ הַפְּקִיד אוֹתוֹ
 בְּבֵיתוֹ, וְעַל כָּל-אֲשֶׁר יִשְׁלֹו, וַיְבָרֶךְ יְהוָה
 אֶת-בֵּית הַמִּצְרִי בְּגִלָּל³ יוֹסֵף; וַיְהִי בְּרַפְת
 יְהוָה בְּכָל-אֲשֶׁר יִשְׁלֹו בְּבֵית וּבְשֻׁדָּה.

וַיְהִי מִקֵּץ יָמִים, וַתֵּשֶׁם לוֹ אִשָּׁת
 אֲדוֹנָיו עֲלִילוֹת⁵ דְּבָרִים. וַיִּפְחֶ אֲדוֹנָי יוֹסֵף
 אוֹתוֹ, וַיַּתְּנֶהוּ אֶל בֵּית-הַסֵּפֶר⁶, מְקוֹם אֲשֶׁר
 אֲסִירֵי⁷ הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים; וַיְהִי שֵׁם. וַיְהִי
 יְהוָה אֶת-יוֹסֵף, וַיֵּט אֵלָיו חֶסֶד, וַיִּתֵּן חֲנוּ⁸
 בְּעֵינָיו שֶׁר בֵּית-הַסֵּפֶר. וַיִּתֵּן שֶׁר בֵּית-
 הַסֵּפֶר, בְּיַד יוֹסֵף אֶת כָּל-הָאֲסִירִים אֲשֶׁר
 בְּבֵית-הַסֵּפֶר.

---

¹ (שָׁרַת) to serve; ² (הִפְקִיד) to appoint; ³ for the sake of; ⁴ at
 the end; ⁵ pretext, pretense; ⁶ prison; ⁷ prisoner; ⁸ favor, grace.

ב

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, חָמְאוּ
 מִשְׁקָה מֶלֶךְ
 מִצְרַיִם וְהָאוֹפֶה
 לְאֶרְוֵנֵיהֶם, לְמֶלֶךְ
 מִצְרַיִם. וַיִּקְצֹף¹
 פַּרְעֹה עַל שְׁנֵי
 סָרִיסָיו, עַל שֹׂר
 הַמִּשְׁקִים וְעַל שֹׂר
 הָאוֹפִים; וַיִּתֵּן
 אוֹתָם אֶל בֵּית-
 הַסֵּתֶר, מְקוֹם אֲשֶׁר

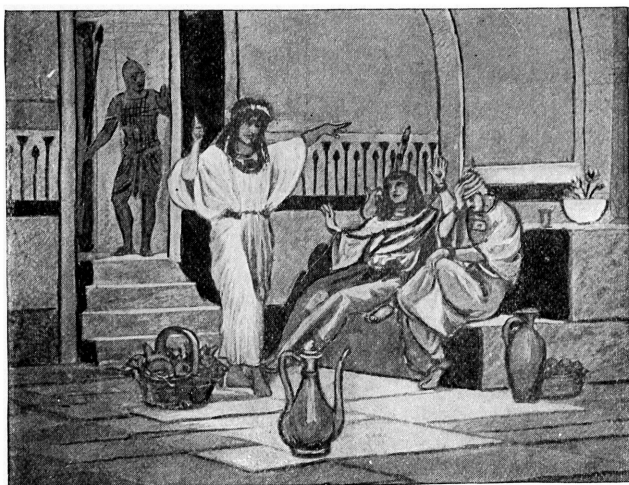

פרעה מלך מצרים

יֹסֵף אֲסוּר שָׁם. וַיְהִיו יָמָיו בְּמִשְׁמָר².

¹ (קצף) to be angry; ² prison.

וַיַּחֲלֹמוּ חֲלוֹם שְׁנֵיהֶם, אִישׁ חֲלוֹמוֹ
בְּלִילָה אֶחָד. וַיָּבֹא אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בְּבֹקֶר,
וַיֵּרָא אוֹתָם, וְהֵנָּם זֹעֲפִים.¹ וַיִּשְׁאַל אֶת-
סָרִיסֵי פַרְעֹה לֵאמֹר: מַדּוּעַ פְּנִיכֶם רָעִים
הַיּוֹם? וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: חֲלוֹם חָלַמְנוּ, וּפְוִתֵּר²

אֵין אוֹתוֹ. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף: הֲלוֹא
לְאֱלֹהִים פְּתֻרוֹנִים; סִפְרוּ נָא לִי.

¹ gloomy, sad; ² (פְּוִתֵּר) to interpret, to explain.

וַיֹּסֶר שַׂר־הַמִּשְׁקִים אֶת־חֲלוּמוֹ לְיוֹסֵף.
 וַיֹּאמֶר לוֹ: בְּחִלּוּמִי, זֶהְנָה נֶפֶן¹ לְפָנַי; וּבְנֶפֶן
 שְׁלֹשָׁה שָׁרִיגִים², וְאֲשַׁבְּלוּתִיהָ³ הַבָּשִׁילוֹ⁴
 עֲנָבִים⁵; וְכֹס פִּרְעָה בְּיָדִי — וְאָקַח אֶת־
 הָעֲנָבִים, וְאֶשְׁחַט⁶ אוֹתָם אֶל כּוֹס פִּרְעָה.

וַיֹּאמֶן אֶת־הַכּוֹס עַל כַּף פִּרְעָה. וַיֹּאמֶר לוֹ

¹ vine; ² branch; ³ cluster, bunch; ⁴ (הַבָּשִׁילוֹ) to ripen; ⁵ grapes;

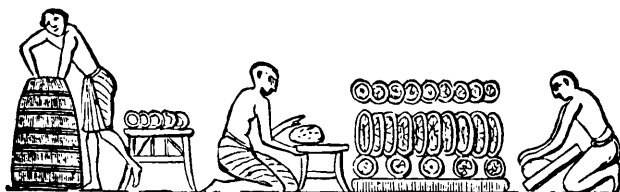
⁶ (שְׁחַט) to press, to squeeze.

יוסף: זה פתרונו: שלשת השריגים
שלשת ימים הם. בעוד שלשת ימים
ישא פרעה את־ראשו, והשיבך על כנך;¹
ונתת בוס פרעה בידו, כמשפט² הראשון
אשר היית משקוהו. כי אם זכרתי אתך
כאשר ייטב לך, ועשית נא עמדי חסד,
והזכרתי אל פרעה, והוצאתני מן הבית
הזה. כי גנב גנבתי מארץ העברים; וגם
פה לא עשיתי מאומה כי שמו אותי
בבור.

וירא שר האופים כי טוב פתו, ויאמר
אל יוסף: אף אני בחלומי, והנה שלשה
סלים על ראשי; ובסל העליון מכל מאכל

---

¹ place; ² manner, way.

פֶּרְעָה, מַעֲשֵׂה אוֹפָה; וְהָעוֹף¹ אוֹכֵל אוֹתָם

בֶּן הַסֵּל מֵעַל רֹאשׁוֹ.

וַיַּעַן יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר:

זֶה פִּתְרוֹנוֹ: שְׁלֹשֶׁת

הַסֵּלִים שְׁלֹשֶׁת יָמִים

הֵם. בְּעוֹד שְׁלֹשֶׁת

יָמִים יֵשֵׂא פֶּרְעָה

אֶת רֹאשׁוֹ מֵעֲלֶיךָ,

וְתָלָה² אוֹתְךָ עַל

עֵץ; וְאֵכֵל הָעוֹף אֶת-בְּשָׂרְךָ מֵעֲלֶיךָ.

¹ birds; ² (תָּלָה) to hang.

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי, יוֹם-הוֹלָדֹת¹ אֶת-
 פְּרָעָה, וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה לְכָל עֲבָדָיו; וַיֵּשֶׂא
 אֶת-רֹאשׁ שׂוֹר-הַמִּשְׁקִים וְאֶת-רֹאשׁ שׂוֹר-
 הָאֹפִים בְּתוֹךְ עֲבָדָיו. וַיָּשָׁב אֶת-שׂוֹר
 הַמִּשְׁקִים עַל מִשְׁקָהוּ, וַיִּתֵּן חֶבֶם עַל כַּף
 פְּרָעָה, וְאֶת שׂוֹר הָאֹפִים תָּלָה; כֹּאשֶׁר
 פָּתַר לָהֶם יוֹסֵף. וְלֹא זָכַר שׂוֹר-הַמִּשְׁקִים
 אֶת-יוֹסֵף, וַיִּשְׁכַּח².

45

חֲזָרָה

(44)

46

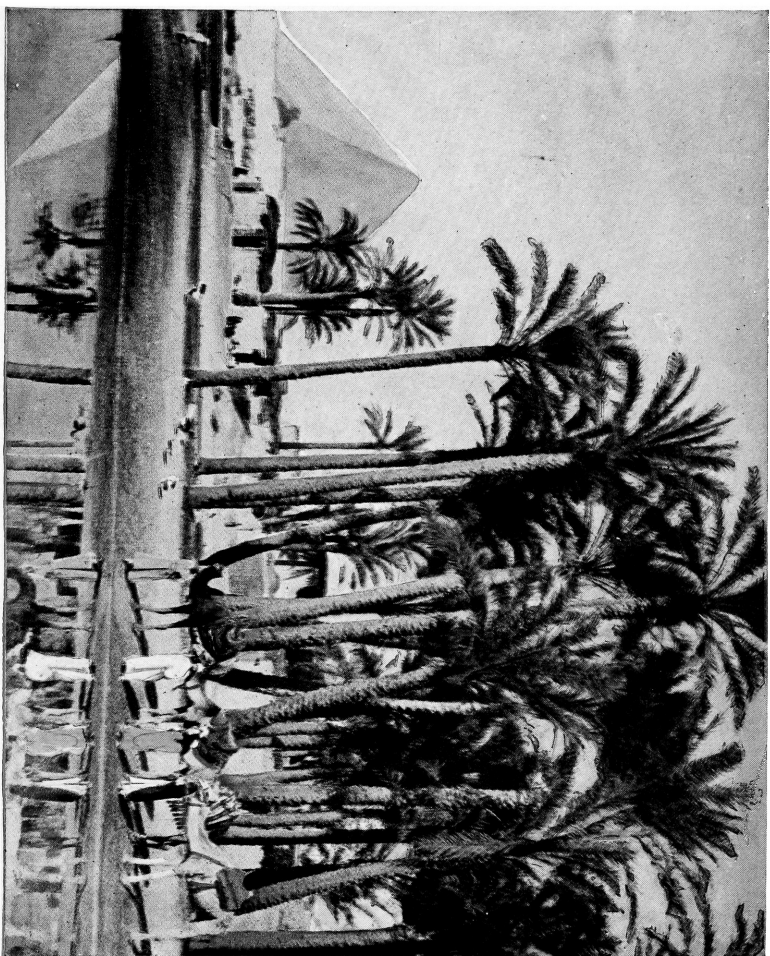
שִׁיחָה

---

¹ birth; ² (שָׁכַח) to forget.

יפרעה חולם והנה עומד על המאור

שנה שלישית

47

חֲלוֹם פֶּרְעָה

8

וַיְהִי מִקֵּץ¹ שְׁנָתַיִם יָמִים, וּפֶרְעָה
חֲלוֹם, וַהֲנִיחַ עֹמֶד עַל הַיָּאֹר. וַהֲנִיחַ מִן

Copyright, De Brunoff, 1904.

הַיָּאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת יְפוֹת מְרָאָה

¹ at the end.

וּבְרִיאֹת¹ בָּשָׂר; וּתְרַעֲיָנָה בְּאָחוּ². וְהִנֵּה
 שִׁבְעַת פָּרוֹת אַחֲרוֹת עוֹלוֹת אַחֲרֵיהֶן מִן
 הַיָּאֹר, רָעוֹת מִרְאָה וְדָקוֹת בָּשָׂר; וּתְעַמְדָּנָה
 אֶצֶל הַפָּרוֹת עַל שִׁפְתֵי הַיָּאֹר. וְהִיא אֲכָלָנָה
 הַפָּרוֹת רָעוֹת הַמִּרְאָה וְדָקוֹת הַבָּשָׂר אֶת
 שִׁבְעַת הַפָּרוֹת יָפוֹת הַמִּרְאָה וְהַבְּרִיאֹת;
 וַיִּקַּץ פְּרָעָה.

וַיִּישָׁן, וַיַּחֲלֵם שְׁנִית: וְהִנֵּה שִׁבְעַת
 שִׁבְלִים עוֹלוֹת בְּקִנָּה³ אֶחָד, בְּרִיאֹת
 וְטוֹבוֹת. וְהִנֵּה שִׁבְעַת שִׁבְלִים דַּקּוֹת
 וְשָׂדוּפוֹת⁴ קָדִים⁵, צוֹמְחוֹת⁶ אַחֲרֵיהֶן.
 וְהַבִּלְעָנָה⁷ הַשִּׁבְלִים הַדַּקּוֹת אֶת שִׁבְעַת

---

¹ fat; ² meadow; ³ stalk; ⁴ blasted, scorched, withered; ⁵ east
 wind; ⁶ (צֹמַח) to sprout, to spring up; ⁷ (בִּלְעָ) to swallow.

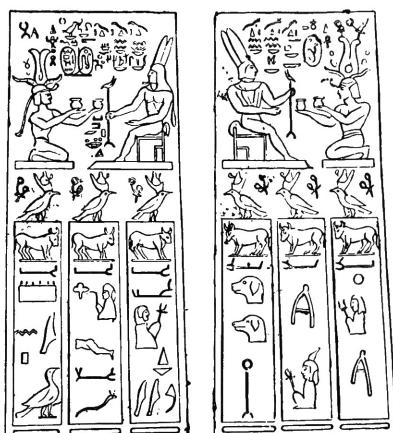
Copyright, De Brunoff, 1904.

השָׁבָלִים הַבְּרִיאֹת וְהַמְּלֹאֹת; וַיִּבְקֶץ פְּרָעָה.
וַהֲגִה חֲלוּם.
וַיְהִי בַּבֹּקֶר, וַתַּפְּעֵם¹ רוּחוֹ. וַיִּשְׁלַח

---

¹ (הַתַּפְּעֵם) to be troubled.

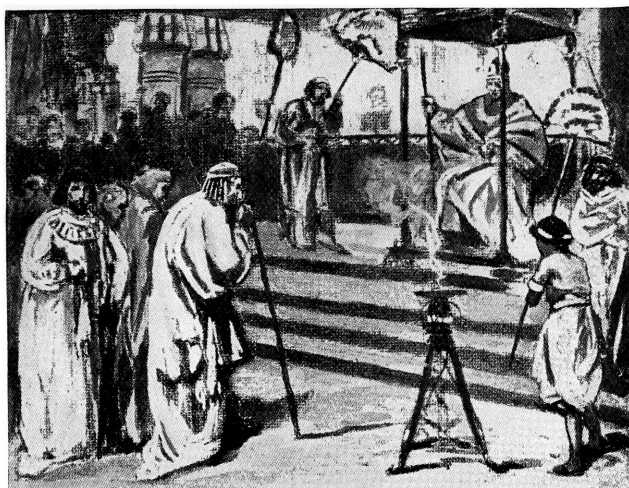
ספר התלמיד

כתב-חרטומים

וַיִּקְרָא אֶת-
כָּל-חֶרְטָמֵי
מִצְרַיִם, וְאֶת-
כָּל-חֲכָמֶיהָ,
וַיַּסְפֵּר לָהֶם
אֶת חֲלוּמוֹ;

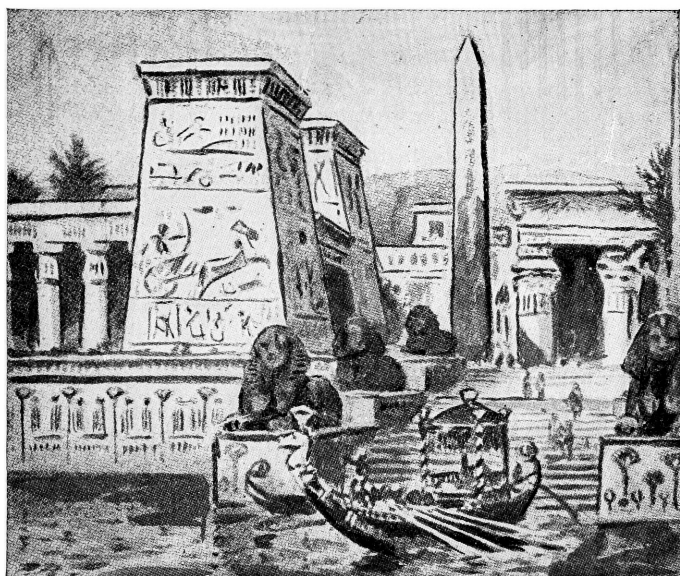
וַאֲזַן פֹּתָר אוֹתָם לְפָרְעָה.

וַיֹּדְבַר שַׁרְהַמְשָׁקִים אֶת־פְּרָעָה,
 לֵאמֹר: אֶת־חֲטָאִי¹ אֲנִי מְזָכִיר² הַיּוֹם.
 פְּרָעָה קָצַף³ עַל עֲבָדָיו, וַיִּתֵּן אוֹתִי
 בְּמִשְׁמַר, אוֹתִי וְאֵת שַׁרְהַאֲוִפִים. וַנַּחֲלָמָה
 חֲלוֹם בְּלִילָה אֶחָד, אֲנִי וְהוּא. וְשָׁם
 אֶתְּנוּ נֶעַר עֲבָרִי, עֶבֶד לְשַׁר הַטְּבָחִים,
 וְנִסְפָּר לוֹ, וַיִּפְתֹּר לָנוּ אֶת־חֲלוֹמוֹתֵינוּ;
 אִישׁ בְּחֲלוֹמוֹ פָּתַר. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר פָּתַר
 לָנוּ, בֶּן הָיָה: אוֹתִי הִשִּׁיב עַל כְּנִי, וְאוֹתוֹ
 תָּלַה.

וַיִּשְׁלַח פְּרָעָה, וַיִּקְרָא אֶת־יִוְסָף, וַיְרִיצֵהוּ
 מִן הַכּוֹר; וַיַּגְלַח⁴, וַיַּחֲלֶף⁵ שְׂמֻלוֹתָיו, וַיָּבֹא
 אֶל פְּרָעָה.

¹ (חֲטָא) sin; ² (תְּזָכַר) to recall; ³ (קָצַף) to be angry;
⁴ (גָּלַח) to shave; ⁵ (חֲלַף) to change.

בית פרעה

וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף: חֲלוֹם חֲלָמָתִי,
וּפֹתֵר אֵין אוֹתוֹ; וְאֲנִי שֹׁמֵעַתִּי עֲלֶיךָ
לֵאמֹר: תִּשְׁמַע חֲלוֹם לִפְתּוֹר אוֹתוֹ. וַיַּעַן
יוֹסֵף אֶת־פַּרְעֹה, לֵאמֹר: בְּלֹעַדִּי¹—אֱלֹהִים

¹ It is not in me, without me.

יַעֲנֶה אֶת־שְׁלוֹם פַּרְעֹה. וַיִּסַּפֵּר פַּרְעֹה
לְיוֹסֵף אֶת חֲלוֹמוֹ.

ב

וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל פַּרְעֹה: אֵת אֲשֶׁר

הָאֱלֹהִים עוֹשֶׂה, הַגִּיד לְפַרְעֹה. שִׁבְעַת פְּרוֹת
הַמִּזְבּוֹת, וְשִׁבְעַת הַשִּׁבְלִים הַמִּזְבּוֹת, שִׁבְעַת

שְׁנֵי שָׁבָעִי הָנָה; חֵלוֹם אֶחָד הוּא. וְשָׁבַע
הַפְּרוֹת הָרַעוֹת וְשָׁבַע הַשְּׁבָלִים הָרִיקוֹת,
וַיְהִי שָׁבַע שְׁנֵי רָעַב. הוּא הַדָּבָר אֲשֶׁר
הִבְרַתִּי אֶל פְּרָעָה: אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עוֹשָׂה,
הִרְאָה אֶת־פְּרָעָה. הָנָה שָׁבַע שְׁנֵים בָּאוֹת,
שָׁבַע גָּדוֹל בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם; וְקָמוּ שָׁבַע
שְׁנֵי רָעַב אַחֲרֵיהֶן, וְנִשְׁכַּח² כָּל־הַשָּׁבַע
בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם; וּכְלָה³ הָרָעַב אֶת־הָאֶרֶץ.
וְעַל הַשָּׁנוֹת⁴ הַחֲלוֹם אֶל פְּרָעָה פְּעָמִים, כִּי
נִבּוֹן⁵ הַדָּבָר מֵעַם הָאֱלֹהִים, וּמִמָּחֵר
הָאֱלֹהִים לַעֲשׂוֹתוֹ.

וַעֲתָה יֵרָא פְּרָעָה אִישׁ נִבּוֹן⁶ וְחָכָם,

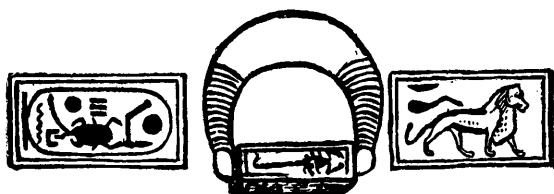
¹ plenty; ² (הִשְׁכַּח) to be forgotten; ³ (כָּלָה) to destroy;
⁴ (הַשָּׁנוֹת) to be repeated; ⁵ established, fixed; ⁶ wise, understanding.

וַיִּשְׁתַּחֲוּ עַל אֶרֶץ מִצְרַיִם; וַיִּפְקֹד¹ פְּקִידִים²
עַל הָאָרֶץ, וַיִּקְבְּצוּ אֶת-כָּל-אֶחָד הַשָּׁנִים
הַטּוֹבוֹת הַבָּאוֹת הָאֵלֶּה. וְהָיָה הָאָכַל
לְפָקֶדוֹן³ לָאָרֶץ, לְשִׁבְעַת שָׁנֵי הָרָעָב, אֲשֶׁר
תִּהְיֶינָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם; וְלֹא תִהְיֶה⁴ הָאָרֶץ
בְּרָעָב. וַיִּשָּׁב הַדָּבָר בְּעֵינֵי פֶרְעֹה, וּבְעֵינֵי
כָּל-עַבְדָּיו. וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה אֶל עַבְדָּיו:
הֲנִמְצָא כֹהֵא אִישׁ, אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ?
וַיֹּאמֶר פֶּרְעֹה אֶל יוֹסֵף: אַחֲרֵי הוֹדִיעַ
אֱלֹהִים אוֹתְךָ אֶת-כָּל-זֹאת, אֵין נָכוֹן וְחָכָם
בְּמוֹד; אַתָּה תִּהְיֶה עַל בֵּיתִי, וְעַל פִּיךָ
יִשָּׁק⁵. כָּל-עַמִּי; רַק הַכֹּהֵן אֲנִי וְלֹא מִמֶּנִּי.

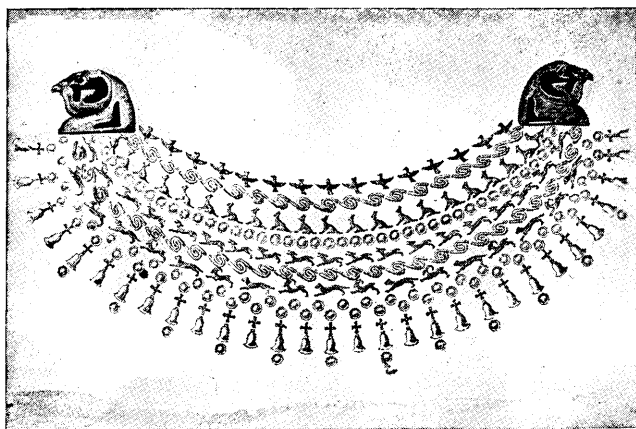
---

¹ (הִפְקֹד) to appoint; ² officers; ³ a store, something laid up;
⁴ (תִּהְיֶה) to be destroyed; ⁵ (יִשָּׁק) to be ruled, to yield.

וַיָּסֶר פָּרֻעָה אֶת־טַבַּעְתּוֹ מֵעַל יָדוֹ, וַיִּתֵּן

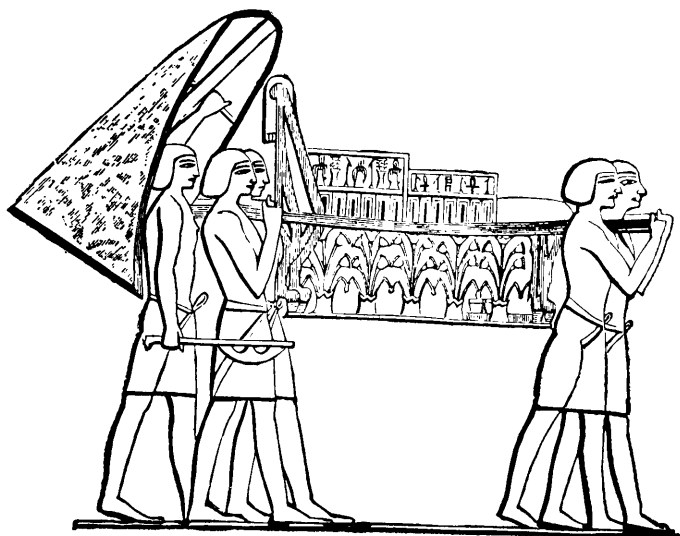

אוֹתָהּ עַל יַד יוֹסֵף; וַיִּלְבֹּשׁ אוֹתוֹ בִּגְדֵי שֵׁשׁ;

וַיַּשִּׂם רִבִּיד² הַזָּהָב עַל צִנְאוֹרוֹ: וַיַּרְכֵּב³

¹ fine linen; ² chain, necklace; ³ (הַרְכֵּב) to make one ride.

אותו בַּמֶּרְכָבָת¹ הַשֵּׁנִי² אֲשֶׁר לוֹ; וַיִּקְרְאוּ
 לִפְנֵיוֹ: אֲבִירָךְ³. וַיֹּאמֶר פֶּרְעֶה אֶל יוֹסֵף:
 אֲנִי פֶרְעֶה; וּבִלְעָדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ אֶת-
 יָדוֹ וְאֶת-רִגְלוֹ בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרָיִם. וַיִּתֵּן לוֹ
 אֶת אֲסֶנֶת בַּת פּוֹטִי פֶרַע כֶּהֵן אֵן לְאִשָּׁה.

¹ chariot; ² second; ³ bend the knee.

ספר התלמיד

וְיוֹסֵף בֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה בָּעָמְדוֹ לִפְנֵי
פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרָיִם.

48

חֲזָרָה

(47)

49

שִׁירָה

קְדוּשָׁה לְשֹׁלֵשׁ רִנָּלוּם

(עֵינֵי צֶד 258)

50

כְּתִיבָה

51

שִׁיחָה

52

רֵאֵה־נָא בְּעֵינַי וְרִיבָה רִיבֵנוּ,
וּנְאֲלֵנוּ מִהֲרָה לְמַעַן שְׁמֹךְ. כִּי גּוֹאֵל
חֹזֵק אַתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה, יי, גּוֹאֵל
יִשְׂרָאֵל:

רָפֵאנוּ, יי, וְנִרְפָּא. הוֹשִׁיעֵנו
וּנְשַׁעֵה; כִּי תַהֲלִיתֵנוּ אַתָּה. וְהַעֲלֵה
רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכּוֹתֵינוּ. כִּי
אֵל מֶלֶךְ, רוֹפֵא נְאֻמָּן וְרַחֲמָן אַתָּה:
בָּרוּךְ אַתָּה, יי, רוֹפֵא חוֹלֵי עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל:

בָּרַךְ עָלֵינוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, אֶת־הַשָּׁנָה
 הַזֹּאת וְאֶת־כָּל־מִיְּנֵי תְבוּאָתָהּ
 לְטוֹבָהּ. וְתֵן בְּרָכָה עַל־פְּנֵי הָאָדָמָה
 וְשִׁבְעֵנוּ מִטּוֹבָךָ, וּבָרַךְ שְׁנֵיתָנוּ
 בַּשָּׁנִים הַטּוֹבוֹת: בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ,
 מְבָרַךְ הַשָּׁנִים:

53

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתָנוּ.
 וְשֵׂא נֶס לְקַבֵּץ גְּלוּתֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ
 יַחַד מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ: בָּרוּךְ
 אַתָּה, יְיָ, מְקַבֵּץ נִדְחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
 הַשִּׁיבָה שׁוֹפְטֵינוּ בְּבְרָאשׁוֹנָה,

וַיֹּעֲצֵינוּ בְּבִתְחִלָּה. וְהִסֵּר מִמֶּנּוּ יָגוֹן
וְאַנְחָה. וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ אַתָּה, יי, לְבִדְדָךְ,
בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, וְצִדִּיקְנוּ בְּמִשְׁפָּט:
בָּרוּךְ אַתָּה, יי, מֶלֶךְ אוֹהֵב צְדָקָה
וּמִשְׁפָּט:

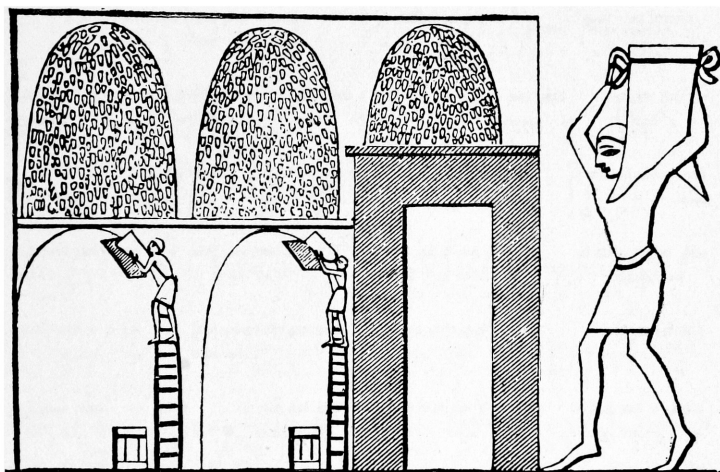
וּלְמַלְשִׁינִים אֶל־תְּהִי תִקְוָה,
וְכֹל־הִרְשָׁעָה כְּרָנָע תִּאָּבֵד. וְכֹל־
אֹיְבֵי עַמְּךָ מִהֲרָה יִכָּרְתוּ, וְתִזְדָּרִים
מִהֲרָה תַעֲקֹר וּתִשָּׁבֵר, וּתִמָּגֵר
וְתִכָּנֵּעַ בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ: בָּרוּךְ
אַתָּה, יי, שֹׁבֵר אוֹיְבִים וּמִכָּנֵּעַ
יָדַיִם:

54

אָחי יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם

א

וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלְּפָנֵי פַרְעֹה, וַיַּעֲבֹר בְּכָל-
אֶרֶץ מִצְרַיִם. וַיִּקְבֹּץ אֶת-כָּל-אֶחָד שְׁבַע

שָׁנִים, אֲשֶׁר הָיוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, וַיִּתֵּן אֶחָד
בְּעָרִים; אֶחָד שָׂדֵה הָעִיר, אֲשֶׁר סְבִיבוֹתֶיהָ,

נָתַן בְּתוֹכָהּ. וַיִּצְבֹּר יוֹסֵף בָּרָ¹ בְּחֹל הַיָּם,

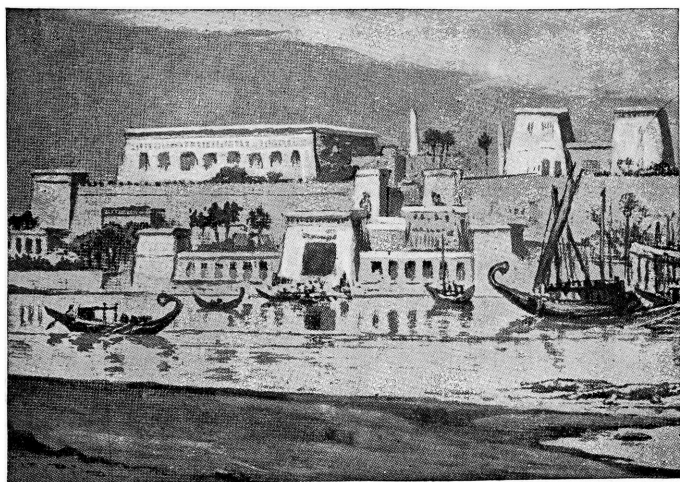

הָרַבָּה מְאֹד, עַד אֵין מִסְפָּר.

וּלְיוֹסֵף יָלַד שְׁנֵי בָנִים בְּמִצְרַם
תָּבוֹא שְׁנַת הָרָעָב. וַיִּקְרָא יוֹסֵף אֶת־שֵׁם
הַבְּכוֹר מְנַשֶּׁה; וְאֶת־שֵׁם הַשֵּׁנִי קָרָא
אֶפְרַיִם.

¹ corn.

וּתְכַלִּינָה¹ שְׁבַע שְׁנֵי הַשָּׁבָע, וְתַחֲלִינָה
שְׁבַע שְׁנֵי הָרָעַב לָבוֹא, בְּאִשֶּׁר אָמַר יוֹסֵף;
וַיְהִי רָעַב בְּכָל-הָאֲרָצוֹת, וּבְכָל-אֶרֶץ

מִצִּירִים הָיָה לָחֶם. וּבְכָל-הָאֶרֶץ בָּאוּ מִצִּירִימָה
לְשִׁבּוֹר אֶל יוֹסֵף, כִּי תֹזֶק הָרָעַב בְּכָל-
הָאֶרֶץ.

¹ (כִּלָּה) tc end.

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ עֹשֶׁב בְּמִצְרַיִם,
 וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו: הִנֵּה שָׂמַעְתִּי כִּי יֵשׁ
 עֹשֶׁב בְּמִצְרַיִם; רִדּוּ עִמָּה, וְשִׁבְרוּ לָנוּ
 מִשָּׂם, וְנִתְּיָהּ וְלֹא נָמוּת. וַיֵּרְדּוּ אֲחֵי יוֹסֵף
 עֲשָׂרָה, לְשִׁבּוֹר בָּר מִמִּצְרַיִם. וְאֶת־בְּנֵימִין
 אֲחֵי יוֹסֵף לֹא שָׁלַח יַעֲקֹב אֶת־אֶחָיו;
 כִּי אָמַר: פֶּן יִקְרָאֵנוּ אֲסוֹן.¹ וַיָּבֹאוּ בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל לְשִׁבּוֹר בְּתוֹךְ הַבָּאִים. וַיֹּסֶף הוּא
 הַשְׁלִיט² עַל הָאָרֶץ, הוּא הַמְשָׁבִיר לְכָל־
 עַם הָאָרֶץ; וַיָּבֹאוּ אֲחֵי יוֹסֵף, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ
 אַפַּיִם אֲרָצָה.

וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת־אֶחָיו, וַיְכִירֵם;³ וַיִּתְנַבֵּר⁴
 אֲלֵיהֶם, וַיַּדְבֵּר אִתָּם קְשׁוֹת, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם:

¹ misfortune; ² governor; ³ (הִכִּיר) to recognize; ⁴ (הִתְנַבֵּר) to make oneself strange.

ויוסף הוא השליט על הארץ

מֵאֵין בָּאתֶם? וַיֹּאמְרוּ: מֵאֶרֶץ כְּנָעַן לְשָׁבוֹר
אֵכֶל. וַיִּזְכֹּר יוֹסֵף אֶת הַחֲלוֹמוֹת אֲשֶׁר
חָלַם לָהֶם; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם: מְרֻגְלִים אַתֶּם.
וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: לֹא, אֲדֹנָי, וַעֲבָדֶיךָ בָּאוּ
לְשָׁבוֹר אֵכֶל; כִּנּוּם² אֲנַחְנוּ, לֹא הָיוּ עֲבָדֶיךָ
מְרֻגְלִים. שָׁנִים עָשָׂר עֲבָדֶיךָ אַחִים אֲנַחְנוּ,
בְּנֵי אִישׁ אֶחָד בְּאֶרֶץ כְּנָעַן; וְהִנֵּה תִקְטָן
אֶת-אַבְנֵינוּ הַיּוֹם, וְהָאֶחָד אֵינָנוּ. וַיֹּאמֶר
אֲלֵיהֶם יוֹסֵף: הוּא אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֲלֵיכֶם
לֵאמֹר, מְרֻגְלִים אַתֶּם. בָּזֹאת תִּבְחָנוּ³: חֵי-
פְּרַעֲה⁴ אִם תִּצָּאוּ מִזֶּה, כִּי-אִם בָּבוֹא
אֲחֵיכֶם תִּקְטָן הַזֶּה. שְׁלַחוּ מִכֶּם אֶחָד,
וַיִּשְׁק אֶת-אֲחֵיכֶם, וְאַתֶּם הִיאָסְרוּ⁵, וַיִּבְחָנוּ

¹ spy; ² true; ³ (הִבְחִין) to be tested, to be tried; ⁴ by the life of Pharaoh; ⁵ (הִיאָסַר) to be kept in prison.

דְּבָרֵיכֶם, הַאֲמַת אֶתְכֶם; וְאִם לֹא, חַי פְּרַעָה
כִּי מְרַגְלִים אַתֶּם. וַיֵּאָסֶף אוֹתָם אֵל מִשְׁמֹר
שְׁלֹשֶׁת יָמִים.

ב

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי:
זֹאת עָשׂוּ וַחֲיוּ, אֶת־הָאֱלֹהִים אֲנִי יֵרָא:
אִם בְּנִים אַתֶּם, אֲחֵיכֶם אַחֵר יֹאסֵר בְּבֵית
מִשְׁמָרְכֶם, וְאַתֶּם לָכוּ הִבִּיאוּ שְׂכָר־רַעְבוֹן¹
בְּתֵיכֶם; וְאֶת־אֲחֵיכֶם תִּקְנֶן תָּבִיאוּ אֵלַי,
וַיֹּאמְרוּ² דְּבָרֵיכֶם, וְלֹא תִמּוּתוּ. וַיֹּאמְרוּ
אִישׁ אֶל אָחִיו: אֲכָל אֲשָׁמִים³ אֲנַחְנוּ עַל
אֲחֵינוּ, אֲשֶׁר רָאִינוּ צָרָת⁴ נַפְשׁוֹ, בְּהִתְחַנְנוּ⁵

¹ famine; ² (הִאֲמֵן) to be verified, to be found true; ³ (אֲשָׁם) to be guilty;
⁴ anguish, pain; ⁵ (הִתְחַנֵּן) to beseech, to pray.

אלינו, ולא שמענו; על כן באה אלינו
הצרה הזאת. ונען ראובן אותם, לאמר:
הלוא אמרתי אליכם, לאמר, אל תחטאו
ביקר, ולא שמעתם. והם לא ידעו כי

שומע יוסף, כי המליץ¹ בינותם. ויסב

¹ interpreter.

מֵעֲלֵיהֶם, וַיִּבְרָךְ; וַיָּשָׁב אֲלֵיהֶם, וַיְדַבֵּר

אֲלֵיהֶם, וַיִּקַּח מֵאֲתָם אֶת־שִׁמְעוֹן, וַיֹּאסֶר
אוֹתוֹ לְעֵינֵיהֶם.

וַיֵּצֵאוּ יוֹסֵף, וַיִּמְלְאוּ אֶת־כְּלִיָּהֶם בָּר, וַלְהָשִׁיב בְּסִפְיָהֶם אִישׁ אֶל שִׁקּוֹ, וְלָתֵת
לָהֶם צֹדָה לַדֶּרֶךְ; וַיַּעַשׂ לָהֶם בֵּן.

55

חֲזָרָה

(54)

56

שִׁיחָה

57

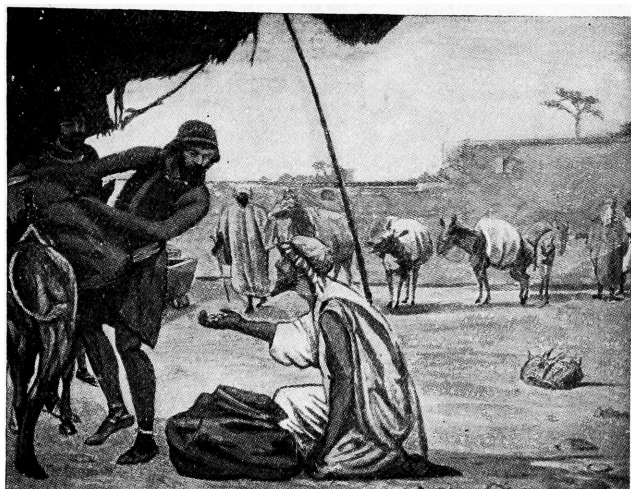
יַעֲקֹב וּבְנֵימִין

א

וַיֵּשְׂאוּ אֶת שִׁבְרָם עַל חֲמוּרֵיהֶם, וַיֵּלְכוּ
מֵעַתָּה. וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת-שִׁקּוֹ לָתֵת
מִסְפּוֹא לַחֲמוּרוֹ בַּמָּלֹן¹, וַיֵּרָא אֶת-כִּסְפוֹ
וְהִנֵּה הוּא בְּפִי אִמְתִּחָתּוֹ. וַיֹּאמֶר אֶל-אֶחָיו:

---

¹ inn.

היֵשֶׁב כְּסָפִי, וְגַם הִנֵּה בְּאַמְתַּחְתִּי; וַיֵּצֵא
 לָבָם, וַיַּחְרְדוּ¹ אִישׁ אֶל אָחִיו לֵאמֹר: מַה-
 זֹאת עֹשֶׂה אֱלֹהִים לָנוּ? וַיָּבֹאוּ אֶל יַעֲקֹב
 אֲבִיהֶם אֶרְצָה בְּנָעַן, וַיַּגִּידוּ לוֹ אֵת כָּל-
 הַקְּוֹרוֹת אוֹתָם. וַיְהִי הֵם מְרִיקִים שִׁקְיָהֶם,

¹ (חרד) to tremble.

וְהָיָה אִישׁ צָרוּר¹ כְּסָפוֹ בְּשֵׁקוֹ; וַיֵּרְאוּ אֶת־
צָרוֹרוֹת כְּסָפֵיהֶם, הִמָּה וְאֲבֵיהֶם, וַיֵּרְאוּ.
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יַעֲקֹב אֲבֵיהֶם: אוֹתִי
שִׁבְלָתָם²; יוֹסֵף אֵינָנִי, וְשִׁמְעוֹן אֵינָנִי, וְאֶת־
בְּנֵימִין תִּקְחוּ; עָלַי הָיוּ כְּלָנָה. וַיֹּאמֶר
רְאוּבֵן אֶל אָבִיו, לֵאמֹר: אֶת־שְׁנֵי בְנֵי
תָמִית, אִם לֹא אֲבִיאֵנּוּ אֵלֶיךָ; תִּנָּה אוֹתוֹ
עַל יָדִי, וְאֲנִי אֲשִׁיבֵנּוּ אֵלֶיךָ. וַיֹּאמֶר: לֹא
יֵרֵד בְּנֵי עִמְקָם; כִּי אֲחִיו מֵת, וְהוּא לְבֵדּוֹ
נִשְׁאָר; וּקְרָאָהוּ אֶסּוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תֵּלְכוּ
בָּהּ, וְהוֹרְדָתֶם אֶת־שִׁיבָתִי³ בְּיָגוֹן⁴
שְׂאוּלָה⁵.

---

¹ bundle; ² (שְׁבַל) to make childless; ³ gray hair; ⁴ sorrow;

⁵ grave.

=

וַיְהִי כַּאֲשֶׁר כָּלוּ לֶאֱכֹל אֶת־הַשֶּׁבֶר
 אֲשֶׁר הֵבִיאוּ מִמִּצְרַיִם, וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
 אֲבִיהֶם: שׁוּבוּ, שִׁבְרוּ לָנוּ מַעֵט אֶכֶל.
 וַיֹּאמֶר אֲלֵיו יְהוּדָה לֵאמֹר: הֲעַדִּי הָעֵיד
 בָּנוּ הָאִישׁ, לֵאמֹר, לֹא תֵרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי
 אֲחִיכֶם אֶתְכֶם. אִם יֵשֶׁךְ מִשְׁלַח אֶת־
 אֲחִינוּ אֶתְנוּ, גִּרְדָּה, וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכֶל.
 וְאִם אֵינְךָ מִשְׁלַח, לֹא גִירָד; כִּי הָאִישׁ
 אָמַר אֲלֵינוּ: לֹא תֵרְאוּ פָנַי בְּלִתִּי אֲחִיכֶם
 אֶתְכֶם.

וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל: לָמָּה הִרְעוּתֶם לִי,
 לְהַגִּיד לָאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אֶחָד? וַיֹּאמְרוּ:

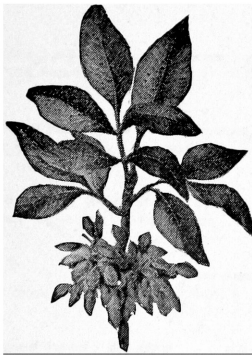
¹ to warn, to protest.

שאל שאל האיש לנו, ולמולדתנו,
לאמר: העוד אביכם חי? הניש לכם אח?
ונגד לו על-פי הדברים האלה; הירדע
גדע כי יאמר: הורידו את אחיכם!

ויאמר יהודה אל ישראל אביו: שלחה
הנער אתי, ונקומה ונגלה; ונחיה, ולא
נמות, גם אנחנו, גם אתה, גם מפני.
אנכי אערבנו, מירי תבקשנו; אם לא
הביאותיו אליך והצגתיו לפניך, וקטאתי
לך כל-הימים, כי לולא התמהמהנו², כי
עתה שבנו זה פעמים.

ויאמר אליהם ישראל אביהם: אם כן
אפוא, זאת עשו: קחו מזמרת³ הארץ

¹ (ערב) to pledge, to guarantee; ² (התמהמה) to linger, to delay; ³ song, best fruits.

בטנים

בְּכֻלֵּיכֶם, וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ
מִנְחָה, מֵעֵט צָרִי,¹ וּמֵעֵט
יָבֵשׁ,² נֹכֶאת³ וְלֵט,⁴ בְּטָנִים⁵,
וּשְׁקָדִים⁶. וְכֶסֶף מִשְׁנָה⁷
קָחוּ בְיָדְכֶם, וְאֶת־הַכֶּסֶף
הַמּוֹשָׁב בְּפִי אֲמֹת־חֹתֵיכֶם
תְּנִיבוּ בְיָדְכֶם, אוֹלֵי מִשְׁנָה⁸

הוּא. וְאֶת־אֲחֵיכֶם קָחוּ, וְקוֹמוּ, שׁוּבוּ אֶל
הָאִישׁ. וְאֵל שְׁנֵי יָתֵן לָכֶם
רַחֲמִים⁹ לְפָנֵי הָאִישׁ, וְשַׁלַּח
לָכֶם אֶת־אֲחֵיכֶם אַחֵר, וְאֶת־
בְּנֵימִין; וְאֲנִי, בְּאִשֶּׁר שָׁכַלְתִּי
שָׁכַלְתִּי.

שקדים

¹ balm; ² honey; ³ spices; ⁴ myrrh;
⁵ pistachio-nut; ⁶ almond;
⁷ double; ⁸ oversight; ⁹ mercy.

58

חֲזָרָה

(57)

59

שִׁירָה

בְּדוּשׁ לְעָלֵינוּ רְנָלִים

(עֵין צַד 258)

60

בְּתִיבָה

61

שִׁיחָה

62

עַל-הַצְּדִיקִים וְעַל-הַחֲסִידִים,
 וְעַל-זִקְנֵי עַמֶּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל, וְעַל-
 פְּלִיטַת סוֹפְרֵיהֶם, וְעַל-גְּרֵי הַצֶּדֶק
 וְעַל־יָנוּ, יִהְיֶמוּ-נָא רַחֲמֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
 וְתֵן שָׂכָר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים
 בְּשִׁמְךָ בְּאַמֶּת, וְשִׁים חֶלְקֵנוּ עִמָּהֶם
 לְעוֹלָם, וְלֹא יִבּוֹשׁ כִּי־בָךְ בָּטַחְנוּ.
 בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, מַשְׁעֵן וּמִבְטָח
 לַצְּדִיקִים:

וְלִירוּשָׁלַיִם עִירָךְ בְּרַחֲמִים
 תָּשׁוּב, וְתִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָהּ כְּאִשֶּׁר
 דִּבַּרְתָּ, וּבְנֶה אוֹתָהּ בְּקֶרֶב בְּיָמֵינוּ

בְּנֵי עוֹלָם, וְכִסֵּא דָוִד, מִהֶרָה
לְתוֹכָהּ תִּכְיֶין. בָּרוּךְ אַתָּה, יי, בּוֹנֵה
יְרוּשָׁלָּיִם:

אֶת־צֶמַח דָּוִד עֲבָדְךָ מִהֶרָה
תַּצְמִיחַ, וְקִרְנוֹ תַרְוִם בִּישׁוּעָתְךָ, כִּי
לִישׁוּעָתְךָ קִוִּינוּ כָּל־הַיּוֹם. בָּרוּךְ
אַתָּה, יי, מַצְמִיחַ קֶרֶן יְשׁוּעָה:

שִׁמְעַ קוֹלֵנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ, חוּם
וְרַחֵם עָלֵינוּ, וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן
אֶת־תְּפִלָּתֵנוּ, כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת
וְתַחֲנוּגִים אַתָּה, וּמְלַפְּנֶיהָ, מְלַכֵּנוּ,
רִיקָם אֵל־תְּשִׁיבֵנוּ. כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ

תַּפְלֵת עֲמֹד יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים.
בְּרוּךְ אַתָּה, יי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

63

לְכוּ נִרְנְנָה

לְכוּ, נִרְנְנָה לַיי. נִרְיֶעָה לְצוּר
יִשְׁעֵנוּ: נִקְדָּמָה פָּנֵינוּ בְּתוֹדָה.
בְּזִמְרוֹת נִרְיֶעַ לּוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יי,
וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל-כָּל-אֱלֹהִים: אֲשֶׁר
בִּידוֹ מְחַקְרֵי-אָרֶץ. וְתוֹעֲפוֹת הָרִים
לוֹ: אֲשֶׁר-לוֹ הַיָּם, וְהוּא עֹשֶׂהוּ.
וַיִּבְשֹׁת יָדָיו יָצְרוּ: בָּאוּ, נִשְׁתַּחֲוֶה

וּנְכַרְעָה. נְבָרְכָה לִפְנֵי יי עֲשֵׂנוּ:
 כִּי הוּא אֱלֹהֵינוּ, וְאַנְחָנוּ עִם מְרֵעֵינוּ,
 וְצֹאן יָדוֹ. הַיּוֹם, אִם בְּקוֹלוֹ תִשְׁמָעוּ:
 אֶל־תִּקְשׁוּ לְבַבְכֶּם כְּמִרְיָהּ, כִּיּוֹם
 מִסָּה בַמִּדְבָּר: אֲשֶׁר נִסּוּנִי אֲבוֹתֵיכֶם,
 בְּחֲנוּנִי, גַּם־רָאוּ פַעְלִי: אַרְבָּעִים
 שָׁנָה אֶקְוֶה בְּדוֹר, וְאָמַר, עִם תַּעֲנִי
 לֵבָב הֵם, וְהֵם לֹא־יִדְעוּ דְרָכִי:
 אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי בְּאָפִי, אִם יִבְאֹז אֶל
 מְנוּחָתִי:

לְכָה דוּדִי

לְכָה, דוּדִי, לְקִרְאָת פֶּלָה. פָּנִי
שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

לְכָה, דוּדִי, לְקִרְאָת פֶּלָה. פָּנִי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

שָׁמּוֹר וְזָכוֹר, בְּרַבּוֹר אֶחָד
הַשְׁמִיעֵנוּ אֵל הַמְּיָחָד. יי אֶחָד,
וְשִׁמוֹ אֶחָד. לְשֵׁם וּלְתַפְאֶרֶת
וּלְתִהְלָה:

לְכָה, דוּדִי, לְקִרְאָת פֶּלָה. פָּנִי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

לְקִרְאָת שַׁבָּת לָכוּ וְנִלְכָה, כִּי
הִיא מְקוֹר הַבְּרָכָה. מֵרֵאשׁ, מִקֶּדֶם

נְסוּכָה. סוּף מַעֲשֶׂה, בְּמַחֲשָׁבָה
תַּחֲלָה:

לָכֵה, דוּדִי, לְקִרְאָת פֶּלֶה. פָּנִי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:
מִקְדָּשׁ מֶלֶךְ, עִיר מְלוּכָה, קוֹמִי,
צֵאִי מִתּוֹךְ הַהִפְכָּה. רַב לָךְ שַׁבַּת
בְּעֵמֶק הַבָּכָא. וְהוּא יַחֲמֹל עָלֶיךָ
חֲמֻלָּה:

לָכֵה, דוּדִי, לְקִרְאָת פֶּלֶה. פָּנִי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:
הַתְּנַעֲרִי מֵעֶפֶר, קוֹמִי, לְבָשִׁי
בְּגָדֵי תַפְאֲרֶתךָ, עַמִּי, עַל־יַד בֶּן
יִשִּׁי, בֵּית הַלְחָמִי, קִרְבָּה אֶל נַפְשִׁי
נְאֻלָּה:

לָכֵה, דוּדִי, לְקִרְאָת פֶּלֶה. פָּנִי שַׁבַּת נִקְבְּלָה:

הַתְּעוֹרְרִי, הַתְּעוֹרְרִי, כִּי בָּא
אוֹרָךְ, קוֹמִי, אוֹרִי. עוֹרִי, עוֹרִי.
שִׁיר דְּבָרִי. כְּבוֹד יְיָ עָלֶיךָ נִגְלָה:

לְכָה, דוֹדִי, לְקִרְאָת כֹּלָה. פָּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

לֹא תִבְשִׂי, וְלֹא תִכְלָמִי. מַה
תַּשְׁתַּוְּחָחִי, וּמַה תִּתְהַמִּי. בָּךְ יִיחַסוּ
עֵנָי עָמִי, וְנִבְנְתָה עִיר עַל תִּלָּה:

לְכָה, דוֹדִי, לְקִרְאָת כֹּלָה. פָּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

וְהָיוּ לְמִשְׁפָּחָה שְׂאִסוּךְ, וְרַחֲקוּ
כָּל־מִבְלָעֶיךָ. יֵשִׁישׁ עָלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ,
בְּמִשְׁוֹשׁ חֲתָן עַל כֹּלָה:

לְכָה, דוֹדִי, לְקִרְאָת כֹּלָה. פָּנֵי שַׁבָּת נִקְבְּלָה:

יָמִין וְשֹׁמֵאל תִּפְרָצִי, וְאֵת יְיָ
תַעֲרִיצִי. עַל יַד אִישׁ בֶּן פֶּרֶצִי.
וְנִשְׁמָחָה וְנִגִּילָה:

לָכֵה, דּוּדִי, לִקְרֹאת כָּלָה. פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:
בּוֹאִי בְּשָׁלוֹם, עֲטֹרַת בִּיעָלָה. גַּם
בְּשִׁמְחָה וּבְצִהְלָה, תִּתְּנֵה אֶמְוִי עִם
סִגְלָה. בּוֹאִי, כָּלָה, בּוֹאִי, כָּלָה.
לָכֵה, דּוּדִי, לִקְרֹאת כָּלָה. פָּנֵי שִׁבְתָּ נִקְבְּלָה:

64

יוסף ובנימין

א

וַיִּקְחוּ הָאֲנָשִׁים אֶת־הַמִּנְחָה הַזֹּאת,
וּמִשְׁנֵה־כֶּסֶף לָקְחוּ בְיָדָם, וְאֶת־בְּנִימִין;

וַיָּקוּמוּ, וַיֵּרְדּוּ מִצָּרִים, וַיַּעֲמֵדּוּ לִפְנֵי יוֹסֵף.
 וַיֵּרָא יוֹסֵף אֹתָם אֶת־בְּנֵימִין, וַיֹּאמֶר
 לְאִשָּׁר עַל בֵּיתוֹ: הֵבֵא אֶת־הָאֲנָשִׁים
 הַבְּיָתָה, וּטְבַח־טֶבַח וְהֵכֵן, כִּי אֲתִי יֵאָכְלוּ
 הָאֲנָשִׁים בַּצֹּהָרִים. וַיַּעַשׂ הָאִישׁ כַּאֲשֶׁר
 אָמַר יוֹסֵף; וַיָּבֵא הָאִישׁ אֶת־הָאֲנָשִׁים בֵּיתָה
 יוֹסֵף. וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים כִּי הוּבָאוּ בֵּית יוֹסֵף,
 וַיֹּאמְרוּ: עַל דְּבַר הַכֶּסֶף הָשֵׁב בָּאֲמֻתָּחוּתֵינוּ
 בַּתְּחִלָּה אֲנִיחֵנוּ מוֹבָאִים; לְהִתְגַּלֵּל² עָלֵינוּ,
 וּלְהִתְנַפֵּל³ עָלֵינוּ, וְלִקְחַת אוֹתָנוּ לַעֲבָדִים⁴,
 וְאֶת־חֲמוּרֵנוּ. וַיִּגְשׁוּ אֶל הָאִישׁ אֲשֶׁר עַל
 בֵּית יוֹסֵף, וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו פֶּתַח הַבַּיִת,
 וַיֹּאמְרוּ: כִּי אֲדָנִי, יָרַד יִרְדְּנוּ בַּתְּחִלָּה

¹ (טָבַח) to slaughter; ² (הִתְגַּלֵּל) to roll oneself, to seek a pretext;

³ (הִתְנַפֵּל) to fall upon, to attack; ⁴ (עֲבָד) a slave.

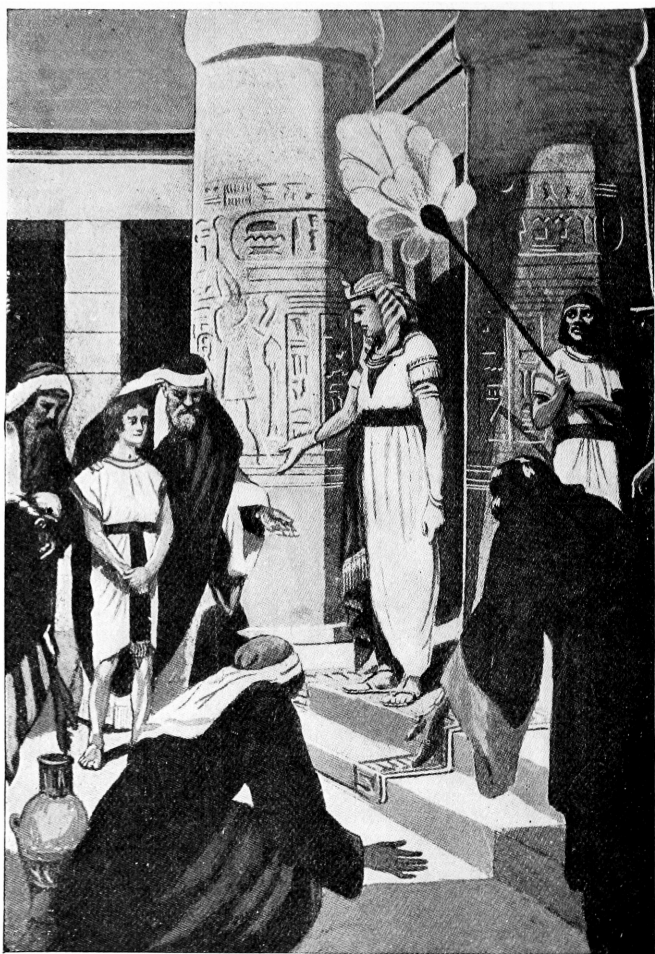
לשבור אכל; ויהי כי באנו אל המלון,
ונפתחה את אמתחותינו, והנה כסף איש
בפי אמתחתו, כספנו במשקלו! ונשב
אותו בגדנו, וכסף אחר הורדנו בגדנו
לשבור אכל; לא ידענו מי שם כספנו
באמתחותינו. ויאמר: שלום לכם, אל
תיראו. אלהיכם, ואלהי אביכם, נתן
לכם מטמון² באמתחותיכם; כספכם בא
אלי. ויוצא אליהם את שמעון.

ויבא האיש את־האנשים ביתה יוסף,
וייתן מים, וירחצו רגליהם; ויתן מספוא
לחמוריהם, ויבינו את־המנחה עד בוא
יוסף בצהרם; כי שמעו, כי שם יאכלו
לחם.

¹ weight; ² a treasure.

וַיָּבֹאוּ יוֹסֵף הַכְּנִיָּה; וַיָּבִיאוּ לוֹ אֶת־
 הַמִּנְחָה אֲשֶׁר בְּנֵדָם הַכְּנִיָּה, וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ
 אַרְצָה. וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם, וַיֹּאמֶר:
 הַשָּׁלוֹם אֲבִיכֶם הַזֶּקֶן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם?
 הָעוֹדְנִי חַי? וַיֹּאמְרוּ: שָׁלוֹם לְעַבְדְּךָ
 לְאֲבִינוּ, עוֹדְנִי חַי; וַיִּקְרֹא, וַיִּשְׁתַּחֲווּ. וַיֹּשֶׂא
 עֵינָיו, וַיֵּרָא אֶת־בְּנֵימִן אָחִיו, בֶּן אִמּוֹ.
 וַיֹּאמֶר: הֲזֶה אַחֲיֶכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם
 אֵלַי? וַיֹּאמֶר: אֱלֹהִים יַחְנֹד, בְּנִי. וַיִּמָּהַר
 יוֹסֵף, כִּי נִכְבְּרוּ רַחֲמָיו² אֶל אָחִיו, וַיִּבְקֹשׁ
 לְבָבוֹת; וַיָּבֹא הַחֲדָרָה, וַיִּבֶךְ עֲשָׂמָה. וַיִּרְחֹץ
 פָּנָיו וַיֵּצֵא, וַיִּתְאַפֵּק³, וַיֹּאמֶר: שִׁימוּ לִי לֶחֶם.
 וַיָּשְׁבוּ לִפְנֵיו הַכְּבוֹר כַּכּוֹרָתוֹ, וְהַצָּעִיר

¹ (חַנּוּן) to be gracious, merciful; ² (נִכְבְּרוּ רַחֲמָיו) he was moved, his heart yearned; ³ (הִתְאַפֵּק) to restrain oneself.

הִזֶּה אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם ?

בְּעִירְתּוֹ; וַיִּתְמַהוּ¹ הָאֲנָשִׁים אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ. וַיֵּשֶׂא מַשְׂאוֹת² מֵאֵת פָּנָיו אֲלֵיהֶם,
וַתֵּרֶב מַשְׂאֵת בִּנְיָמִן מִמַּשְׂאוֹת כָּלֶם חָמֵשׁ
יָדוֹת; וַיִּשְׁכְּרוּ עִמּוֹ.

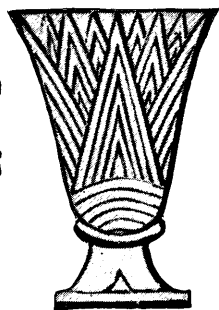

משתה

¹ (תִּמְהָה) to be surprised; ² (מַשְׂאוֹת) portion.

ב

וַיֵּצֵא אֶת־אֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ,
 לֵאמֹר: מָלֵא אֶת־אִמְתָּחוֹת
 הָאֲנָשִׁים אֵכֶל, כַּאֲשֶׁר יוּכְלוֹן
 שְׂאֵת, וְשִׁים כֶּסֶף אִישׁ
 בְּכִי אִמְתָּחָתוֹ; וְאֶת־גְּבִיעִי,¹
 גְּבִיעַ הַכֶּסֶף, תְּשִׁים בְּכִי אִמְתָּחַת הַקַּמָּן,
 וְאֵת כֶּסֶף שִׁבְרוֹ, וַיַּעַשׂ כַּדְּבַר יוֹסֵף אֲשֶׁר
 דִּבֶּר.

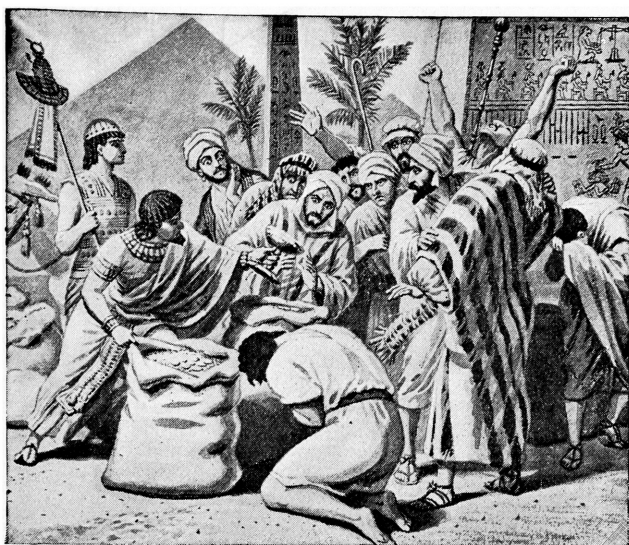
הַבֶּקֶר אור, וְהָאֲנָשִׁים שָׁלְחוּ הֵמָּה
 וְחִמּוּרֵיהֶם, הֵם יָצְאוּ אֶת־הָעִיר, לֹא הִרְחִיקוּ,
 וַיּוֹסֶף אֹמֵר לְאֲשֶׁר עַל בֵּיתוֹ: קוּם, רְדוּף
 אַחֲרֵי הָאֲנָשִׁים, וְהַשְׁגָּתָם², וְאָמַרְתְּ אֲלֵיהֶם,

¹ cup; ² (הַשְׁגָּה) to overtake.

לָמָּה שְׁלַמְתֶּם רָעָה תַּחַת מְזִכָּה? הֲלוֹא יָדָעְתָּ
 אֲשֶׁר יִשְׁתָּה אֲדוֹנִי בּוֹ, וְהוּא נִחַשׁ¹
 וְנִחַשׁ בּוֹ; הִרְעוּתָם אֲשֶׁר עָשִׂיתָם.
 וַיִּשְׁיגוּ, וַיִּדְבֹּר אֲלֵיהֶם אֶת־הַדְּבָרִים
 הָאֵלֶּה. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו: לָמָּה יִדְבֹּר אֲדוֹנִי
 בַּדְּבָרִים הָאֵלֶּה? חֲלִילָה לַעֲבָדֶיךָ מַעֲשׂוֹת
 בַּדְּבָר הַזֶּה! הֵן כָּסַף אֲשֶׁר מִצָּאֵנוּ בְּכִי
 אֶמְתַּחֲוִיתֵינוּ, הַשִּׁיבוּנוּ אֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ כְּנַעַן;
 וְאִיךָ נִגְנֹב מִבֵּית אֲדוֹנֶיךָ כָּסֶף אוֹ זָהָב?
 וַיִּמָּהְרוּ וַיּוֹרִידוּ אִישׁ אֶת־אֶמְתַּחְתּוֹ אֶרְצָה,
 וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֶמְתַּחְתּוֹ. וַיַּחַפְּשׁ² בְּגָדוֹל
 הַחֹל וּבִקְטָן כָּלָה; וַיִּמָּצֵא הַנְּגִיעַ

¹ (נחש) to divine, to foretell; ² (חפש) to search.

בְּאַמְתַּחַת בְּנִמְיִן. וַיִּקְרְעוּ שִׁמְלוֹתָם,
וַיַּעֲמִם אִישׁ עַל חֲמוּרוֹ, וַיָּשׁוּבוּ הָעִירָה.
וַיָּבֹאוּ יְהוּדָה וְאַחִיו בֵּיתָה יוֹסֵף, וְהוּא
עוֹדְנוֹ שָׁם; וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו אֶרְצָה. וַיֹּאמֶר
לָהֶם יוֹסֵף: מָה הַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה אֲשֶׁר
עֲשִׂיתֶם? הֲלוֹא יָדַעְתֶּם, כִּי נָחַשׁ יִנְחֹשׁ

אִישׁ אֲשֶׁר כָּמוֹנִי! וַיֹּאמֶר יְהוֹנָדָה: מַה
נֹאמַר לְאֲדוֹנִי? מַה נִּדְבָר וּמַה נִּצְטַדֵּק?¹
הָאֱלֹהִים מָצָא אֶת־עֲוֹן² עֲבָדֶיךָ; הִנֵּנוּ
עֹבְדִים לְאֲדוֹנֵי, גַּם אֲנַחְנוּ, גַּם אֲשֶׁר נִמְצָא
הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ. וַיֹּאמֶר: חָלִילָה³ לִי מִעֲשׂוֹת
זֹאת; הָאִישׁ אֲשֶׁר נִמְצָא הַגְּבִיעַ בְּיָדוֹ, הוּא
יִהְיֶה לִּי עֹבֵד, וְאַתֶּם עָלוּ לְשָׁלוֹם אֶל
אֲבִיכֶם.

65

תּוֹרָה

(64)

66

שִׁיחָה

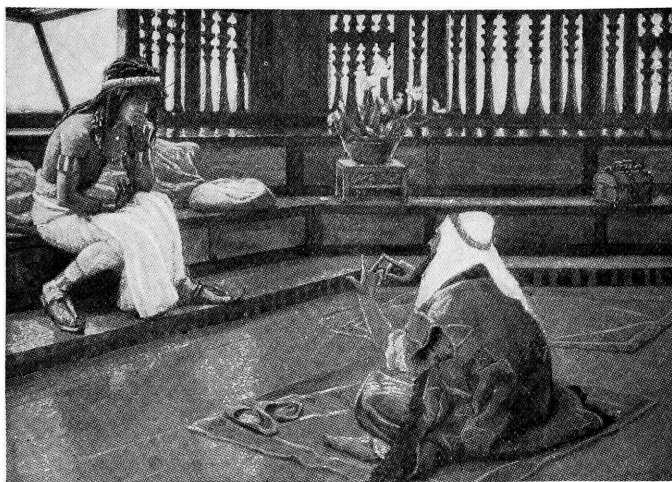
¹ (הִצְטַדֵּק) to justify oneself, to excuse oneself; ² sin; ³ far be it.

67

יוסף מתודע¹ אל אחיו

s

וינש אליו יהודה, ויאמר: ב²י אדוני,

Copyright, De Brunoff, 1904.

ידבר נא עבדך דבר באוני אדוני ואל יחר
אפך בעבדך. אדוני שאל את עבדיו.

¹ (התודע) to make oneself known; ² I pray thee.

לֵאמֹר: הֲיֵשׁ לָכֶם אָב אוֹ אֵחָ? וַנֹּאמֶר
אֶל אֲדֹנָי: יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן, וַיֵּלֶד זְקֻנִּים
קָטָן; וְאֶחָיו מֵת, וַיִּתֵּר¹ הוּא לְבָדּוֹ לְאִמּוֹ,
וְאָבִיו אָהָבוֹ. וַתֹּאמֶר אֶל עֲבָדֶיךָ: הוֹרִידוּהוּ
אֵלַי, וְאֶשְׁיֵמָּה עֵינַי עָלָיו. וַנֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי:
לֹא יוּכַל הַנַּעַר לַעֲזֹב² אֶת־אָבִיו; וְעֹזֵב
אֶת־אָבִיו, וּמֵת. וַתֹּאמֶר אֶל עֲבָדֶיךָ: אִם
לֹא יֵרֵד אֲחִיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם, לֹא תוֹסִיפוּן
לִרְאוֹת פָּנַי. וַיְהִי כִי עָלִינוּ אֶל עֲבָדֶיךָ אָבִי,
וַנֵּגֵד לוֹ אֵת דְּבָרֵי אֲדֹנָי. וַיֹּאמֶר אָבִינוּ:
שׁוּבוּ, שִׁכְרוּ לָנוּ מַעַט אֶכֶל. וַנֹּאמֶר: לֹא
נוּכַל לָרֶדֶת; אִם יֵשׁ אֲחִינוּ הַקָּטָן אִתָּנוּ
וַיֵּרְדְּנוּ, כִּי לֹא נוּכַל לִרְאוֹת פָּנַי הָאִישׁ,

¹ (הִתֵּר) to be left; ² (עֲזֹב) to leave.

וְאֶחָיו הִקְטִין אֵינָנו אֶתְנוּ. וַיֹּאמֶר עֲבֹדְךָ
 אָבִי אֵלֵינוּ: אַתֶּם יֹדְעִתֶם כִּי שְׁנַיִם יְלָדָה
 לִי אִשְׁתִּי; וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאֵתִי, וַאֲמַר: אַךְ
 מָרַף מָרַף, וְלֹא רִאִיתִיו עַד הַנֶּה; וּלְקַחְתֶּם
 גַּם אֶת־זֶה מִעַם פָּנֵי, וְקָרְהוּ אִסּוֹן, וְהוֹרִדְתֶּם
 אֶת־שִׁיבְתִּי בְּרָעָה שְׂאוּלָה. וְעַתָּה, כְּבוֹאִי
 אֶל עֲבֹדְךָ אָבִי וְהִנֵּעַר אֵינָנו אֶתְנוּ, וְנִפְשׁוּ
 קְשׁוּרָה בְּנִפְשׁוֹ; וְהָיָה, כְּרֹאוֹתוֹ כִּי אֵין
 הִנֵּעַר, וְנָמַת, וְהוֹרִידוּ עֲבֹדֶיךָ אֶת־שִׁיבַת
 עֲבֹדְךָ אָבִינוּ שְׂאוּלָה. וְעַתָּה, יֵשֶׁב נָא
 עֲבֹדְךָ תַּחַת הַנֵּעַר עֶבֶד לְאֹדוֹנִי; וְהִנֵּעַר
 יַעַל עִם אָחָיו. כִּי אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל אָבִי,
 וְהִנֵּעַר אֵינָנו אֵתִי? כֵּן אֶרְאֶה בְּרַע אֲשֶׁר
 יִמָּצֵא אֶת־אָבִי.

ב

וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק , וַיִּקְרָא:
הוֹצִיאוּ כָל-אִישׁ מֵעָלַי . וְלֹא עָמַד אִישׁ
אֹתוֹ , בְּהִתְנַדֵּעַ יוֹסֵף אֶל אֶחָיו . וַיִּתֵּן אֶת-

קוֹלוֹ בְּבִבְיָ , וַיֹּאמְרוּ : אֲנִי יוֹסֵף ; הֲעוֹד אֲבִי
חַי? וְלֹא יָכְלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אוֹתוֹ , כִּי

נִבְהָלוּ מִפָּנָיו. וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל אֶחָיו: גִּשּׁוּ
 נָא אֵלַי; וַיִּגִּשּׁוּ. וַיֹּאמֶר: אֲנִי יוֹסֵף אֶחְיֶיכֶם,
 אֲשֶׁר מָכַרְתֶּם אוֹתִי מִצְרַיִמָּה. וְעַתָּה אֵל
 תַּעֲצֹבוּ², וְאַל יֵחַר בְּעֵינֵיכֶם, כִּי מָכַרְתֶּם
 אוֹתִי הֵנָּה; כִּי לְמַחֲיָה³ שָׁלַחַנִי אֱלֹהִים
 לְפָנֵיכֶם. כִּי זֶה שְׁנַתִּים הָרָעָב בְּקֶרֶב
 הָאָרֶץ; וְעוֹד חָמֵשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין חֲרִישׁ⁴
 וְקָצִיר⁵. וְעַתָּה, לֹא אַתֶּם שָׁלַחְתֶּם אוֹתִי
 הֵנָּה, כִּי הָאֱלֹהִים; וַיְשִׁימֵנִי לְאֵב לְפָרְעָה,
 וּלְאֹדוֹן לְכָל בֵּיתוֹ, וּמוֹשֵׁל בְּכָל אֶרֶץ
 מִצְרַיִם. מִהָרָו, וַעֲלוּ אֶל אָבִי, וְאִמְרַתֶּם
 אֵלָיו: בֹּה אָמַר בְּנֹד יוֹסֵף, שְׁמֵנִי אֱלֹהִים
 לְאֹדוֹן לְכָל-מִצְרַיִם; רַדָּה אֵלַי, אֵל תַּעֲמֹד.

¹ (הִבְהָל) to tremble; ² (תַּעֲצֹב) to be grieved, to be sorry;

³ to preserve life; ⁴ ploughing; ⁵ harvesting.

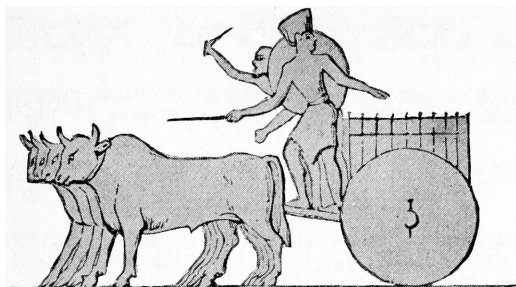
וַיֵּשְׁבֶת בְּאֶרֶץ גִּשְׁשׁ, וְהָיִיתָ קָרוֹב אֵלַי,
 אֶתָּה, וּבְנֶיךָ, וּבְנֵי בְנֶיךָ; וְצִאֲנֶךָ, וּבְקָרְךָ,
 וְכָל-אֲשֶׁר לָךְ. וְכָל-כְּלִיתִי¹ אוֹתָךְ שָׁם, כִּי
 עוֹד חֲמִשׁ שָׁנִים רָעַב; כֵּן תִּנְרָשׁ² אֶתָּה,
 וּבִיתְךָ, וְכָל-אֲשֶׁר לָךְ. וְהִנֵּדְתָם לְאָבִי אֶת-
 כָּל-כְּבוֹדִי³ בְּמִצְרַיִם, וְאֵת כָּל אֲשֶׁר רָאִיתָם;
 וּמִהֲרָתָם וְהוֹרִדְתָם אֶת-אָבִי הַנֶּה. וַיִּפֹּל
 עַל צִוְּאָרָיו בְּנִימִין אֶחָיו, וַיִּבְךְ; וּבְנִימִין בָּכָה
 עַל צִוְּאָרָיו. וַיִּנָּשֶׁק לְכָל-אֶחָיו, וַיִּבְךְ
 עֲלֵיהֶם; וְאַחֲרֵי-כֵן דִּבְרוּ אֶחָיו אִתּוֹ.

וְהַקּוֹל נִשְׁמַע בֵּית פְּרָעָה, לֵאמֹר:
 בָּאוּ אֲחֵי יוֹסֵף; וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פְרָעָה, וּבְעֵינֵי
 עֲבָדָיו. וַיֹּאמֶר פְּרָעָה אֶל יוֹסֵף: אֲמֹר

¹ (כָּלִיל) to maintain, to support; ² (הִרָשׁ) to become poor;

³ (כְּבוֹד) honor.

אל אחיד, זאת עשו: קחו לכם מארץ

מצרים עגלות למפכם ולנשיכם, ונשאתם

את־אביכם, ובאתם;

כי טוב כל־ארץ

מצרים לכם הוא.

ויעשו בן בני

ישראל; ויתן להם

יוסף עגלות על פי

פרעה, ויתן להם צדה

לדרך. לכלם נתן לאיש חליפות שמלות;

וּלְבִנְיָמִין נָתַן שְׁלֹשׁ מֵאוֹת כֶּכֶף, וְחֲמִשׁ
חֲלִיפוֹת שְׂמָלוֹת. וּלְאָבִיו שָׁלַח כִּזְאוֹת:
עֲשָׂרָה חֲמוּרִים נוֹשְׂאִים מְטוֹב מִצָּרִים,
וְעֶשֶׂר אֲתוֹנוֹת נוֹשְׂאוֹת בָּר וְלֶחֶם וּמֶזֶן
לְאָבִיו לַדֶּרֶךְ.

וַיִּשְׁלַח אֶת-אֶחָיו, וַיֵּלְכוּ; וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם:
אֵל תִּרְגְּזוּ בַדֶּרֶךְ.

וַיַּעֲלוּ מִמִּצְרַיִם, וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן,
אֵל יַעֲקֹב אֲבִיהֶם. וַיִּגִּדּוּ לוֹ, לֵאמֹר,
עוֹד יוֹסֵף חִי, וְכִי הוּא מוֹשִׁיל בְּכָל-
אֶרֶץ מִצְרַיִם; וַיִּפֶּגַּע² לִבּוֹ, כִּי לֹא הָאֵמִין
לָהֶם. וַיִּדְּבְרוּ אֵלָיו אֵת כָּל דִּבְרֵי יוֹסֵף

---

¹ (רָגַז) to quarrel; ² (וַיִּפֶּגַּע לִבּוֹ) and his heart remained cold, did not warm with joy.

אֲשֶׁר דִּבֶּר אֲלֵיהֶם; וַיֵּרָא אֶת הָעֲגֵלוֹת

אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף לְשִׂאת אוֹתוֹ, וַתַּחֲיֵי רוּחַ

¹ (תִּיּוֹ) to revive, to return to life.

יַעֲקֹב אָבִיהֶם. וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל: רַב, עוֹד
יוֹסֵף בְּנִי חַי; אֵלֶיָּה וְאֶרְאֶנּוּ בְּמָקוֹם אָמוּת.

68

חֲזָרָה

(67)

69

שִׁירָה

קְדוּשַׁת הַשְּׁלֹשׁ רִגְלִים

(עִין צַד 258)

70

בְּתִיבָה

71

שיחה

72

מזמור, שיר ליום השבת: מוב
להודות ליי, ולומר לשמך, עליון:
להגיד בבקר חסדך, ואמונתך,
בגילות: עלי-עשור ועלי-נבל, עלי
הגיון בכנור: כי שמחתני, יי,
בפעלך. במעשי ידיך ארנן: מה-
גדלו מעשיך, יי. מאד עמקו
מחשבותיך: איש בער לא ידע,
וכסיל לא יבין את זאת: בפרח
רשעים כמו עשב, ויציו כל-פעלי

אָנן. לְהַשְׁמָדֶם עֲרֵי עַד: וְאַתָּה
מָרוֹם לְעוֹלָם, יְי: כִּי הִנֵּה אֵיבִיךָ,
יְי, כִּי הִנֵּה אֵיבִיךָ יֹאבֶדוּ. יִתְפָּרְדּוּ
כָּל־פְּעָלֵי אָנן: וְתָרֵם כְּרָאִים כְּרָנִי.
בִּלְתִּי בְשֶׁמֶן רַעֲנָן: וְתַבֵּט עֵינִי
בְּשׁוּרֵי. בְּקָמִים עָלֵי מְרַעִים.
תִּשְׁמַעֲנָה אָזְנִי: צְדִיק בְּתִמָּר יִפְרָח.
כְּאֶרֶז בִּלְבָנוֹן יִשְׁגָּה: שְׁתּוּלִים בְּבֵית
יְי, בְּחִצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ: עוֹד
יְנוּבֹן בְּשִׁיבָה. דִּישָׁנִים וְרַעֲנָנִים
יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יֵשֶׁר יְי, צוּרִי, וְלֹא
עוֹלָתָה בּוֹ:

הַשְׁכִּיבֵנוּ, יְי אֱלֹהֵינוּ, לְשָׁלוֹם,

וְהַעֲמִידֵנוּ, מִלְּפָנָיו, לְחַיִּים. וּפְרוֹשׁ
עָלֵינוּ סִבַּת שְׁלוֹמָךְ. וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה
טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ. וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן
שְׁמֶךָ. וְהִגֵּן בְּעַדָּנוּ. וְהִסֵּר מֵעָלֵינוּ
אוֹיֵב, דָּבָר, וְחֶרֶב, וְרָעַב וְיָגוֹן.
וְהִסֵּר שָׁטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ.
וּבָצַל בְּנִפְיֶךָ תַּסְתִּירֵנוּ. כִּי, אֵל,
שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אַתָּה. כִּי, אֵל,
מֶלֶךְ חַנוּן וְרַחוּם אַתָּה. וְשָׁמַר
צִיאֵתָנוּ וּבֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם
מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וּפְרוֹשׁ עָלֵינוּ
סִבַּת שְׁלוֹמָךְ: בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ,
הַפוֹרֵשׁ סִבַּת שְׁלוֹם, עָלֵינוּ וְעַל כָּל
עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְעַל יְרוּשָׁלָּיִם:

וַיִּשְׁמְרוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשָּׁבָת,
 לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשָּׁבָת לְדֹרֹתָם, בְּרִית
 עוֹלָם: בֵּינִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת
 הִיא לְעוֹלָם, כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיְנַפֵּשׁ:

אֵתָּה קִדְשָׁתָּ אֶת־יוֹם הַשְּׁבִיעִי
 לְשִׁמּוֹךְ, תִּכְלִית מַעֲשֵׂה שָׁמַיִם
 וָאָרֶץ. וּבִרְכָּתוֹ מִכָּל הַיָּמִים,
 וְקִדְשָׁתוֹ מִכָּל הַיָּמִים. וְכֵן כָּתוּב
 בְּתוֹרָתְךָ:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל־

צָבָאָם: וַיָּכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי
מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וַיִּשְׁכַּת בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי,
וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ, כִּי בּוֹ שָׁכַת מְכָל
מְלֹאכֶתוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים
לַעֲשׂוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רָצָה
בְּמִנוּחָתֵנוּ. קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתַן
חֵלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שְׂכַדְנוּ מִשׁוּבֶךָ,
וְשִׁמְחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהַר לִבֵּנוּ
לְעִבְדֶּךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שְׁכַת קִדְשֶׁךָ.

וַיְנַחֲמוּ בוֹ יִשְׂרָאֵל, מִקִּדְשֵׁי שְׁמֹד.
בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, מִקִּדְשׁ הַשָּׁבֶת.

מִגֵּן אֲבוֹת בְּדָבָרוֹ, מַחֲיֶה מֵתִים
בְּמֵאמְרוֹ, הָאֵל, הַקָּדוֹשׁ, שְׂאִין
כְּמוֹתוֹ. הַמְנִיחַ לַעֲמוֹ בְּיוֹם שַׁבָּת
קִדְשׁוֹ, כִּי בָם רָצָה לְהַנִּיחַ לָהֶם.
לִפְנֵיו נַעֲבֹד בִּירְאָה וּפֶחַד, וְנוֹדָה
לְשִׁמּוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד. מַעֲיִן
הַבְּרָכוֹת. אֵל הַחֹדָאוֹת, אֲדוֹן
הַשָּׁלוֹם, מִקִּדְשׁ הַשָּׁבֶת וּמִבְרַךְ
שְׂבִיעִי, וַיְמַנִּיחַ בְּקִדְשָׁהּ לָעַם מִדְּשָׁנֵי
עֲנָג, זֶכֶר לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית:

73

נִשְׁמָת

נִשְׁמָת כָּל־חַי תִּבְרַךְ אֶת־שִׁמְךָ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְרוּחַ כָּל־בָּשָׂר תִּפְאֹר
וּתְרוֹמָם זִכְרֶךָ, מְלִכֵנוּ, תָּמִיד. מִן־
הָעוֹלָם וְעַד־הָעוֹלָם אָתָּה אֵל,
וּמִבְּלִ-עַד־יָךְ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל
וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל, וּמַפְרִיֵם,
וּמַרְחֵם, בְּכָל־עֵת צָרָה וְצִיָּקָה. אֵין
לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי
הַרְאֵ-שׁוֹ-גִים וְהָאֲ-חֲרוּ-גִים, אֱלֹהֵי

בְּלִב־בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל־תּוֹלְדוֹת,
הַמְהִלָּל בְּרַב הַתִּשְׁבָּחוֹת,
הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו
בְּרַחֲמִים: וַיִּלְאֲיָנוּם וְלֹא־יִישָׁן.
הַמְעוֹרֵר יְשָׁנִים, וְהַמְקִיץ נִרְדָּמִים,
וְהַמֵּשִׁיחַ אֱלֹמִים, וְהַמַּתִּיר
אֲסוּרִים, וְהַמְסַמֵּךְ נוֹפְלִים, וְהַמְזַקֵּף
כַּפּוּפִים. לֵךְ לְבִדְךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים:
אֱלֹהֵינוּ מְלֵא שִׁירָה בָּיָם, וּלְשׁוֹנֵינוּ
רִנָּה בְּהַמּוֹן גָּלִיּוֹ, וְשֹׁפְתוֹתֵינוּ
שָׁבַח בְּמִרְחַבֵי רִקְיעַ. וַעֲיִנֵּינוּ מְאִירוֹת
בְּשִׁמְשׁ וּבִיָּרֵחַ, וַיְדִינוּ פְּרוֹשׁוֹת
בְּגִשְׁרֵי שָׁמַיִם, וְרָגְלֵינוּ בְּקִלּוֹת

כֹּא-יְלֹוֹת, אִין אֶנְחֵנוּ מִסְפִּיקִים
 לְהוֹדוֹת לָךְ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, וּלְבָרֶךְ אֶת-שְׁמֶךָ, עַל-
 אַחַת מֵאֲלֹף אֲלֹף אֲלָפֵי אֲלָפִים
 וְרַבֵּי רַבּוֹת פְּעָמִים תְּשׁוּבוֹת
 שְׁעַי-שִׁיתָ עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעַמָּנוּ :
 מִמַּצְרַיִם וְאֶלְתָּנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
 וּמִבֵּית עַבְדִּים פְּדִיתָנוּ. בָּרַעַב
 וְנָתַתָּנוּ, וּבְשֹׁבַע כָּל-כֹּל-תָתַתָּנוּ. מִחֶרֶב
 הִצַּלְתָּנוּ, וּמִדֶּבֶר מִלִּטְתָּנוּ,
 וּמִחֲלָיִם רָעִים וְנִפְאֲמָנִים דִּלִּיתָנוּ:
 עַד-הֵנָּה עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ, וְלֹא-עֲזָבוֹנוּ
 חֲסָדֶיךָ. וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ

לְנֶצַח: עַל־כֵּן אֲבָרִים אֲשֶׁר־לִנְתֹת־
 בָּנוּ, וְרוּחַ וּנְשָׁמָה אֲשֶׁר־נָפְחָת־
 בְּאַפֵּינוּ, וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר עֲלָמָתָ בְּפִינוּ,
 הֵן, הֵם יוֹדוּ, וַיִּבְרְכוּ, וַיִּשְׁבְּחוּ, וַיִּפָּאֲרוּ,
 וַיְרוֹמְמוּ, וַיַּעֲרִיצוּ, וַיִּקְדִּישׁוּ, וַיִּמְלִיכוּ
 אֶת־עַמָּהּ, מִלְּבָנוּ: כִּי כָל־פֶּה לְךָ
 יוֹדֶה, וְכָל־לִשׁוֹן לְךָ תִּשָּׁבַע. וְכָל־
 בֶּרֶךְ לְךָ תִּכְרַע, וְכָל־קוֹמָה לְפָנֶיךָ
 תִּשְׁתַּחֲוֶה. וְכָל־לִבָּבוֹת יִי־רְאוּ־ךָ,
 וְכָל־קֶרֶב וְכָל־יֹת יִזְמְרוּ לְעַמָּהּ,
 כִּדְבַר אֲשַׁכְתּוּב, כֹּל עֲצָמָתִי תִּאֲמַרְנָה,
 יֵי, מִי כָמוֹךָ. מִצִּיל עָנִי מִחֲזֹק מִמָּוֶנֶה,
 וְעָנִי וְאַבְיוֹן מִמּוֹזָלוּ: מִי יִדְמֶה־לְךָ,

וּמִי יִשְׁוֶה-לָּךְ, וּמִי יַעֲרֹךְ לָךְ, הַיָּאֵל
הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר, וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן,
קִנֵּה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֵּלְךָ,
וְנִשְׁבַּח-בְּחֶדֶד וּנְפִא-אֲרֶךְ, וּנְבָרֶךְ אֶת
שֵׁם קִדְשֶׁךָ, כְּאֶמּוֹר, לְדוֹד, בְּרַכִּי
נַפְשִׁי אֶת יְיָ, וְכָל קִרְבִּי, אֶת שֵׁם
קִדְשֶׁךָ.

שׁוֹכֵן עַד

שׁוֹכֵן עַד, מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ:
וְכַתּוּב, רַנְּנוּ צְדִיקִים בְּיְיָ, לִישְׁרִים
נְאֻה תְּהִלָּה:

בְּפִי יִשְׁרִים תִּתְהַלֵּל. וּבְדַבְרֵי
צַדִּיקִים תִּתְבָּרָךְ. וּבְלִשׁוֹן חֲסִידִים
תִּתְרוֹמֵם. וּבִקְרֹב קְרוֹשִׁים
תִּתְקַדֵּשׁ:

וּבִמְקוֹלוֹת רַבּוֹת עֲמֹךְ, בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בְּרָנָה יִתְפָּאֵר שְׁמֹךְ,
מִלִּפְנֵי, בְּכָל דּוֹר וָדוֹר. שְׁכֵן חוֹבֵת
כָּל־הַיְצוּרִים, לִפְנֵיךְ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ: לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל,
לְשַׁבַּח, לְפָאֵר, לְרוֹמֵם, לְתַהַדֵּר,
לְבָרֵךְ, לְעִלָּה וּלְקַלֵּם, עַל כָּל־דַּבְרֵי
נְשִׁירוֹת וְתַשְׁבָּחוֹת דָּוִד בֶּן־יִשִׁי
עַבְדְּךָ מִנְּשִׁיחֶךָ:

בָּרְכוּ אֶת יְיָ, הַמְּבָרֵךְ:

בְּרוּךְ יְיָ, הַמְּבָרֵךְ, לְעוֹלָם וָעֶד:

בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ
הָעוֹלָם, יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ,
עוֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל:

74

יַעֲקֹב וּבֵיתוֹ יוֹרְדִים מִצְרָיִמָה

א

וַיִּסַּע יִשְׂרָאֵל, וְכָל-אֲשֶׁר לוֹ, וַיָּבֹאוּ
בְּאֶרֶץ שֹׁבַע; וַיִּזְבַּח² זִבְחִים לֵאלֹהֵי אָבִיו
יִצְחָק. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְיִשְׂרָאֵל בְּמֵרְאוֹת
הַלֵּילָה, וַיֹּאמֶר: יַעֲקֹב, יַעֲקֹב. וַיֹּאמֶר: הִנְנִי.

¹ (נָסַע) to travel; ² (זָבַח) to slaughter.

וַיֹּאמֶר: אֲנֹכִי הָאֵל, אֱלֹהֵי אֲבֹתָ; אַל תִּירָא
מִרְדָּה מִצְרִימָה, כִּי לִגְוִי גָדוֹל אֲשִׁימָךְ
שָׁם. אֲנֹכִי אֶרֶד עִמָּךְ מִצְרִימָה, וְאֲנֹכִי אֶעֱלֶךְ
גַּם עִלָּה; וַיּוֹסֶף יִשְׁרָאֵל יָדוֹ עַל עֵינָיִךְ.

וַיָּקָם יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע; וַיֵּשְׂאוּ בָנָי

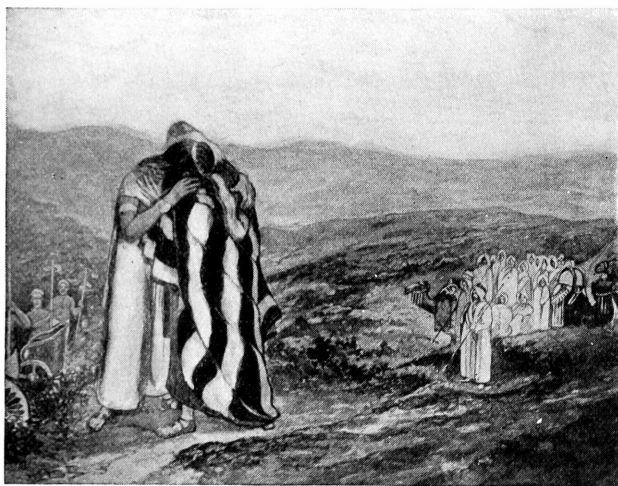
¹ nation.

וְיִשְׂרָאֵל אֶת־יַעֲקֹב אֲבִיהֶם, וְאֶת־מִטָּם
 וְאֶת נְשֵׁיהֶם, בְּעֵנִלוֹת אֲשֶׁר שָׁלַח פַּרְעֹה
 לִשְׂאֹת אוֹתוֹ. וַיִּקְחוּ אֶת־מִקְנֵיהֶם, וְאֶת־
 רְכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכְשׁוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, וַיָּבֹאוּ
 מִצְרַיִמָּה, יַעֲקֹב וְכָל־זֶרְעוֹ אִתּוֹ: בָּנָיו וּבְנֵי
 בָנָיו אִתּוֹ, בְּנוֹתָיו, וּבָנוֹת בָּנָיו וְכָל־זֶרְעוֹ הֵבִיא
 אִתּוֹ מִצְרַיִמָּה; כָּל־נֶפֶשׁ שְׂשִׁים וְשֵׁשׁ. וּבְנֵי
 יוֹסֵף, אֲשֶׁר יָלַד לוֹ בְּמִצְרַיִם, נֶפֶשׁ שְׁנָיִם;
 כָּל־הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לְבֵית יַעֲקֹב שִׁבְעִים.
 וַיָּבֹאוּ אֶרֶצָה גִּשְׁן.

ב

וַיֹּאסֶר¹ יוֹסֵף מְרַפְּבֹתוֹ², וַיַּעַל לְקִרְאֹת
יִשְׂרָאֵל אָבִיו, גִּשְׁנָה; וַיֵּרָא אֵלָיו, וַיִּפֹּל עַל

Fissot Picture Society, 1912.

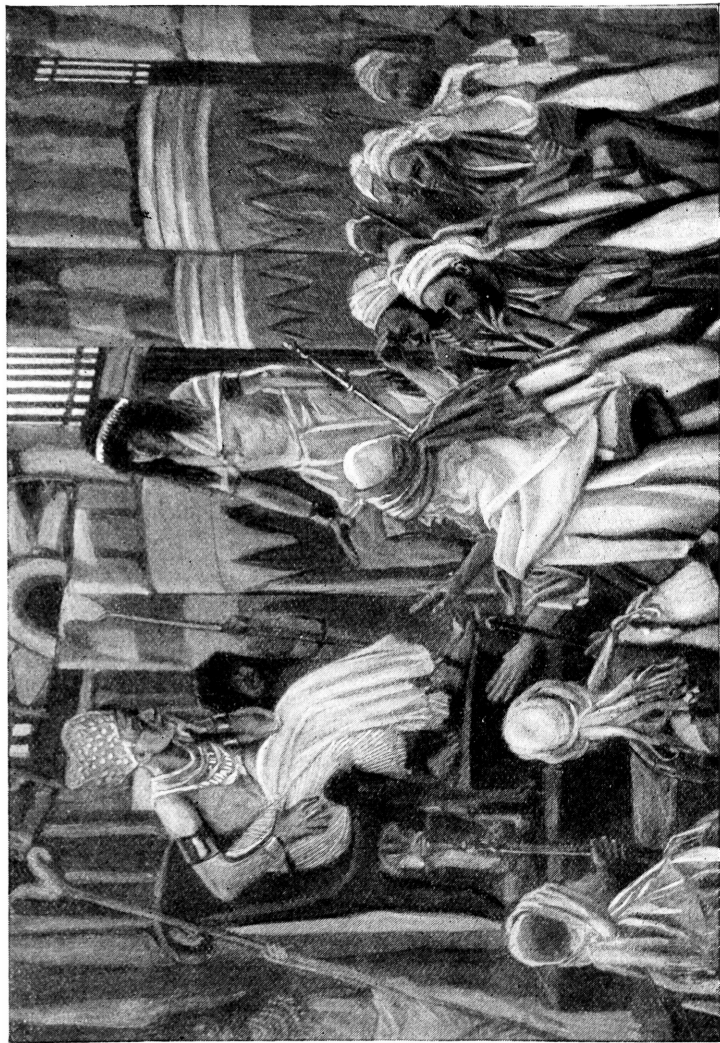
צִוְאָרָיו, וַיִּבֶן עַל צִוְאָרָיו עוֹד. וַיֹּאמֶר
יִשְׂרָאֵל אֶל יוֹסֵף: אֲמוֹתָה הַפֶּעַם, אַחֲרֵי
רְאוֹתִי אֶת פְּנֵיךָ, כִּי עוֹדֶךָ חַי.

¹ (אָסֶר) to harness; ² (מְרַפְּבֹתָה) chariot.

וַיָּבֹא יוֹסֵף, וַיִּגַּד לְפָרְעָה, וַיֹּאמֶר: אָבִי
 וְאָחִי, וְצִאֲנָם וּבְקָרָם וְכָל־אֲשֶׁר לָהֶם, בָּאוּ
 מֵאֶרֶץ כְּנָעַן; וְהֵנָּה בְּאֶרֶץ גִּשְׁן. וַיֹּאמֶר
 פָּרְעָה אֶל יוֹסֵף, לֵאמֹר: אָבִיךָ וְאָחִיךָ בָּאוּ
 אֵלֶיךָ. אֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָנֶיךָ הִיא, בְּמִיטֵב
 הָאֶרֶץ הוֹשֵׁב אֶת־אָבִיךָ וְאֶת־אָחִיךָ; וַיֵּשְׁבוּ
 בְּאֶרֶץ גִּשְׁן, וְאֵם יִדְעָתָה וַיֵּשׁ בָּם אֲנָשֵׁי חֵיל,
 וַיִּשְׁמָתָם שָׂרֵי מִקְנֶה עַל אֲשֶׁר לִי.

וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב אָבִיו, וַיַּעֲמִידֵהוּ
 לִפְנֵי פָרְעָה; וַיְבָרֶךְ יַעֲקֹב אֶת־פָּרְעָה.
 וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל יַעֲקֹב: כַּמָּה יָמֵי שְׁנֵי
 חַיֶּיךָ? וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל פָּרְעָה: יָמֵי
 מְגוּרֵי¹ שְׁלֹשִׁים וּמֵאת שָׁנָה; מָעוֹט וָרָעִים

¹ sojournings life-time.

Copyright. Do Brunoff, 1904.

וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת יַעֲקֹב אָבִיו וְעַמִּידָהּ לִפְנֵי פַרְעֹה

היו ימי חיי ולא השיגו את־ימי חיי
 אבותי. ויברך יעקב את־פרעה; ויצא
 מלפני פרעה.

ויישב יוסף את־אביו ואת־אחיו ויתן
 להם אחוזה¹ בארץ מצרים, במיטב
 הארץ, בארץ רעמסס, באשר צנה
 פרעה. ויכלכל² יוסף את־אביו ואת־
 אחיו ואת כל־בית אביו להם לפי
 הטף.

וישב ישראל בארץ מצרים, בארץ
 גשן; ויאחזו³ בה, ויפרו⁴ וירבו מאד.

---

¹ possession; ² (כלכל) to nourish, to supply with food; ³ (האחזו) to settle; ⁴ (פרו) to be fruitful.

שנה שלישית

גשן

75

חזרה

(74)

76

שיחה

77

מות יעקב

וַיְחַי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה
 שָׁנָה; וַיְהִי יָמָיו יַעֲקֹב שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים
 וּמֵאֵת שָׁנָה. וַיִּקְרְבוּ יָמָיו יִשְׂרָאֵל לָמוּת,
 וַיִּקְרָא לִבְנוֹ לְיוֹסֵף, וַיֹּאמֶר לוֹ: אִם נָא
 מִצָּאתִי חֵן בְּעֵינֶיךָ, שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי,
 וַעֲשֵׂיתָ עִמָּדִי חֶסֶד וְאַמֶּת; אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי
 בְּמִצְרַיִם. וְשָׁכַבְתִּי עִם אֲבוֹתִי, וְנִשְׁאַתְנִי
 בְּמִצְרַיִם, וּקְבַרְתֵּנִי בְּקְבוּרָתָם. וַיֹּאמֶר:
 אֲנֹכִי אֶעֱשֶׂה כְּדִבְרֶיךָ. וַיֹּאמֶר: הַשְׁבֵּעָה
 לִי. וַיִּשָּׁבַע לוֹ. וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ
 הַמִּטָּה.

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיֹּאמֶר
 לְיוֹסֵף: הִנֵּה אָבִיךָ חוֹלָה; וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי
 בָנָיו עִמּוֹ, אֶת־מְנַשֶּׁה וְאֶת־אֶפְרַיִם. וַיֵּרֶד
 לְיַעֲקֹב, וַיֹּאמֶר: הִנֵּה בִנְךָ יוֹסֵף בָּא אֵלַיִךְ;
 וַיְחַזְּקֵי יִשְׂרָאֵל, וַיָּשָׁב עַל הַמִּטָּה. וַיֹּאמֶר
 יַעֲקֹב אֶל יוֹסֵף: אֵל שְׁדֵי נִרְאָה אֵלַי בְּלוֹז
 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, וַיְבָרֶךְ אוֹתִי. וַיֹּאמֶר אֵלַי:
 הִנְנִי מִפְּרֶךְ, וְהִרְבִּיתִּיךָ, וְנִתְתִּיךָ לְקַהֲל²
 עַמִּים³; וְנָתַתִּי אֶת־הָאָרֶץ הַזֹּאת לְזִרְעֶךָ
 אַחֲרֶיךָ אֶחָזֶת־עוֹלָם⁴. וַעֲתָה, שְׁנֵי בָנֶיךָ
 הַנּוֹלָדִים⁵ לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם, עַד בּוֹאִי אֵלַיִךְ
 מִצְרַיִמָּה, לִי הֵם; אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה בְּרָאוּבֵן
 וַיִּשְׁמְעוֹן וַיְהִיו לִי. וְאֲנִי בּוֹאִי מִפְּדֹן מִתָּה

¹ (הַתְחַזֵּק) to strengthen oneself; ² (קַהֲל) multitude, many;

³ nation, people; ⁴ everlasting possession; ⁵ (הַנּוֹלָד) to be born.

עלי רחל בארץ כנען, בדרך, בעוד כבדת¹
ארץ לבוא אפרתה; ואקברה שם בדרך
אפרת, היא בית לחם.

ב

וירא ישראל את-בני יוסף, ויאמר:
מי אלה? ויאמר יוסף אל אביו: בני הם,
אשר נתן לי אלהים בזה. ויאמר: קחם
נא אלי, ואברכם. ועיני ישראל כבדו
מזקן, לא יוכל לראות. ויש אותם אליו,
וישק להם, ויחבק להם. ויאמר ישראל
אל יוסף: ראה פניך לא פלתי²; והנה
הראה אותי אלהים גם את זרעך. ויוצא

¹ a measure of distance ; ² (פָּלַל) to expect.

יוסף אתם מעם ברךיו, וישתחו לְאָפּוֹ אֶרְצָה.
 וַיִּבְחַח יוֹסֵף אֶת־שְׁנֵיהֶם, אֶת־אֶפְרַיִם וְאֶת־
 מְנַשֶּׁה, וַיֵּגֶשׁ אֵלָיו. וַיִּשְׁלַח יִשְׂרָאֵל אֶת־
 יְמִינוֹ, וַיָּשֶׁת עַל רֹאשׁ אֶפְרַיִם, וְאֶת־שְׂמָאלוֹ
 עַל רֹאשׁ מְנַשֶּׁה. וַיִּבְרֹךְ אֶת־יוֹסֵף, וַיֹּאמֶר:
 הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר הִתְהַלְכּוּ אֲבוֹתַי לְפָנָיו,
 אֲבָרְכֶם וַיִּצְחַק, הָאֱלֹהִים הִרְוַעַה אוֹתִי
 מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה; הַמִּלֶּאךְ הַגּוֹאֵל אוֹתִי
 מִכַּל־רָע, יִבְרַךְ אֶת־הַנְּעָרִים, וַיִּקְרָא בָהֶם
 שְׁמִי, וְשֵׁם אֲבוֹתַי, אֲבָרְכֶם וַיִּצְחַק; וַיִּדְגּוּ²
 לְרֹב בְּקָרֶב הָאָרֶץ.

וַיֵּרָא יוֹסֵף כִּי יָשִׁית אָבִיו יָד יְמִינוֹ עַל

¹ (נָאֵל) to save; ² (דָּגָה) to multiply.

ראש אפרים, וירע בעיניו; ויתמך¹ יד

אביו, להסיר אותה מעל ראש אפרים על
ראש מנשה. ויאמר יוסף אל אביו: לא
בן אבי; כי זה הבכור, שים ימינך על
ראשו. וימאן אביו ויאמר: ידעתיו, בני,
ידעתיו, גם הוא יהיה לעם. וגם הוא יגדל;
ואולם אחיו הקטן יגדל מכמונו. ויברכם

¹ (תמך) to take hold of.

ביום ההוא, לאמר: בך יברך ישראל,
לאמר: ישימך אלהים כאפרים וכמנשה;
וישם את-אפרים לפני מנשה.
ויקרא יעקב אל בניו, ויברך אותם;

איש אשר כבדו בך אותם. ויצו
אותם, ויאמר אליהם: אני נאסף אל
עמי, קברו אותי אל אבותי; אל המערה.

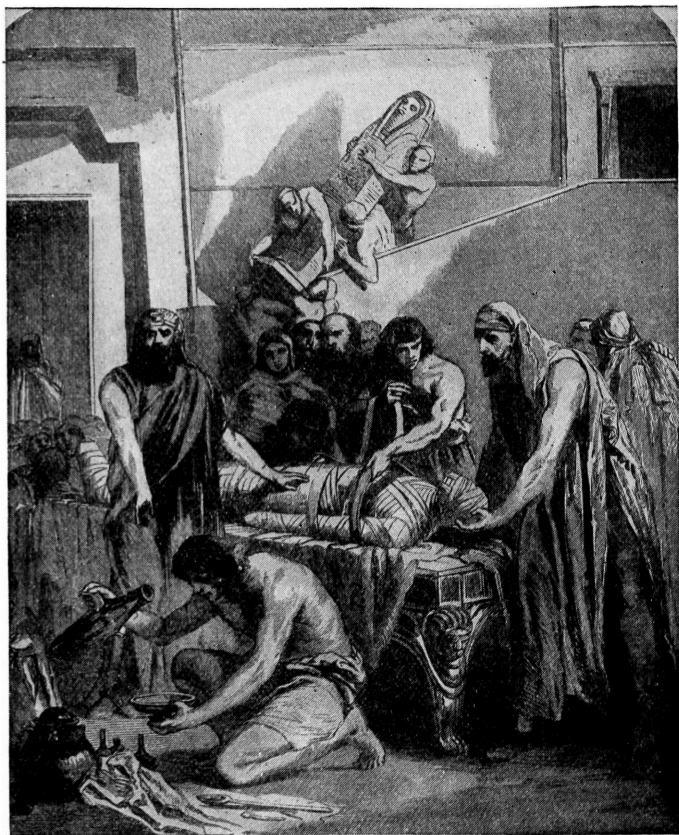
אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה הַמְּכַפֶּלֶה, אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
מִמָּרָא, בְּאַרְיֵן בְּנֶעַן. שָׁמָּה קָבְרוּ אֶת־
אֲבֹרָהֶם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ; שָׁמָּה קָבְרוּ
אֶת־יִצְחָק וְאֵת רַבֵּקָה אִשְׁתּוֹ, וְשָׁמָּה
קָבְרָתִי אֶת־לֵאָה.

וַיָּבֵל יַעֲקֹב לְצִוּוֹת אֶת בָּנָיו, וַיֵּאסֹף
רָגְלָיו אֶל הַמַּטָּה; וַיָּגֹעַ, וַיֵּאסֹף אֶל
עַמּוּיוֹ.

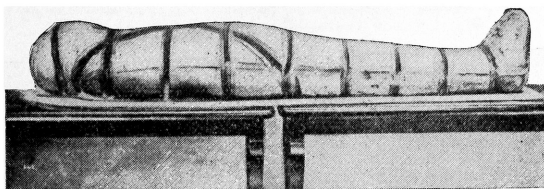
וַיַּפֵּל יוֹסֵף עַל פְּנֵי אָבִיו, וַיִּבְךְ עָלָיו,
וַיִּשָּׂק לוֹ. וַיֵּצֵא יוֹסֵף אֶת־עַבְדָּיו, אֶת־
הַרֹפְאִים, לַחֲנוּט¹ אֶת־אָבִיו; וַיַּחֲנֹטוּ
הַרֹפְאִים אֶת־יִשְׂרָאֵל. וַיִּמָּלְאוּ לוֹ אֲרָבָעִים

¹ (חֲנֹט) to embalm.

ויחנמו הרופאים את ישראל

חנוט

יום, בִּי בֶן יִמְלֹאוּ יָמֵי הַחַנוּטִים; וַיָּבֹכּוּ
אוֹתוֹ מִצָּרִים שִׁבְעִים יוֹם.

78

חֲזָרָה

(77)

79

שִׁירָה

קִדּוּשׁ לְשֵׁלֶשׁ רִגְלִים

(עֵינִן צַד 258)

80

פְּתִיבָה

81

שִׁיחָה

82

הַכֹּל יוֹדוּךָ, וְהַכֹּל יִשְׁבַּחוּךָ, וְהַכֹּל
יֹאמְרוּ, אֵין קָדוֹשׁ כִּי: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ
פְּלָה, יוֹצֵר הַכֹּל. הָאֵל הַפּוֹתֶחַ
בְּכָל־יּוֹם דְּלִתּוֹת שְׁעָרֵי מִזְרַח:
וּבּוֹקֵעַ חֲלוֹנֵי רֶקִיעַ, מוֹצִיא חֶמֶה

ממקומה, ולבנה ממכון שבתה:
ומאיר לעולם כלו וליושביו שפרא
במדת רחמים. המאיר לארץ ולדורים
עליה ברחמים. ובטובו מחדש
בכל יום תמיד מעשה בראשית:
המלך, המרום לבדו מאז,
המשבח, והמפאך, והמתנשא
מימות עולם: אלהי עולם, ברחמיך
הרבים, רחם עלינו, ארון עזנו, צור
משגבנו, מגן ישענו, משגב בעדנו:
אין בערךך ואין זילתך. אפס
בלתך, ומי דומה לך: אין בערךך,
יי אלהינו, בעולם הזה, ואין זילתך,
מלכנו, לחיי העולם הבא: אפס

בְּלִתְךָ, גּוֹאֲלֵנוּ, לִימּוֹת הַמַּשִּׁיחַ.
וְאִין דּוֹמֶה-לָךְ, מוֹשִׁיעֵנו, לַתַּחֲיִית
הַמֵּתִים:

אֵל, אֲדוֹן עַל כָּל-הַמַּעֲשִׂים,
בָּרוּךְ וּמְבָרָךְ בְּפִי כָל-נִשְׁמָה. גָּדְלוֹ
וְטוֹבוֹ מִלֹּא עוֹלָם. יַדַּעַת וּתְבוּנָה
סוֹבְבִים אֹתוֹ:

הַמִּתְנַאֶה עַל-חַיּוֹת הַקֶּדֶשׁ
וְנִתְהַדָּר בְּכְבוֹד עַל-הַמְרַכְּבָה, זְכוֹת
וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ, חֶסֶד וִרְחָמִים
לִפְנֵי כְבוֹדוֹ.

טוֹבִים מְאֻדּוֹת, שֶׁכָּרָא אֱלֹהֵינוּ,
יִצְרָם בְּרַעַת, בְּבִינָה וּבְהַשְׁכֵּל. כַּחַ

וּנְבוֹרָה נָתַן בָּהֶם, לְהִיּוֹת מוֹשְׁלִים
בְּקָרֵב תִּבֵּל:

מֵלֵאִים זִיו, וּמְפִיקִים נִגֵּה, נָאָה
זִיוִם בְּכָל־הָעוֹלָם: שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם,
וְשֹׁשִׁים בְּבֹאֶם, עוֹשִׁים בְּאִמָּה רָצוֹן
קוֹנֵם:

פֶּאֶר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לְשִׁמּוֹ,
צִהְלָה וְרִנָּה לְזִכָּר מַלְכוּתוֹ: קָרָא
לְשִׁמֶשׁ, וַיִּזְרַח אוֹר, רָאָה וְהִתְקִין
צוּרַת הַלְבָנָה:

שָׁבַח נוֹתְנִים־לוֹ כָּל־צָבָא מְרוֹם,
הַתְּפֹאֶרֶת וְהַגְּדֻלָּה, שְׂרָפִים וְאוֹפָנִים
וְחִיּוֹת הַקּוֹדֶשׁ.

אֶת־נִשְׁמָה, הָאֵל, הַמֶּלֶךְ, הַגָּדוֹל
הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קְדוֹשׁ הוּא: וְכָל
מַקְבָּלִים עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּת שָׁמַיִם
זֶה מִזֶּה, וְנוֹתְנִים רְשׁוֹת זֶה לָזֶה.
לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנֶחֱת רוּחַ,
בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה וּבִנְעִימָה. קְדוֹשָׁה
כָּלָם כְּאַחֵד עוֹנִים וְאוֹמְרִים בִּירְאָה:
קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, יְיָ צְבָאוֹת.
מִלֹּא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

לְאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתְּנֵנוּ. לְמֶלֶךְ
אֵל חַי וְקַיִם, זְמִירוֹת יֹאמְרוּ,
וְתִשְׁבְּחוֹת יִשְׁמְעֵנוּ. כִּי הוּא לְבָדוּ
פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת. עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת. בַּעַל

מִלְחָמוֹת. זֹרֵעַ צְדָקוֹת. מַצְמִיחַ
 יְשׁוּעוֹת. בּוֹרֵא רְפוּאוֹת. נוֹרֵא
 תְהִלּוֹת. אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת: הַמְחִיד
 בְּטוֹבוֹ בְּכָל־יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית: כְּאֶמֶר, לַעֲשֵׂה אוֹרִים
 גְּדוֹלִים. כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ: אוֹר חֲדָשׁ
 עַל־צִיּוֹן תֹּאִיר, וְנִזְכָּה כָּלֵנוּ מִהֶרָה
 לְאוֹרוֹ. בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, יוֹצֵר
 הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבָה רַבָּה אַהֲבָתְנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:
 חֲמֶלָה גְּדוֹלָה וַיִּתֶּרָה חֲמֶלֶת עָלֵינוּ:
 אָבִינוּ מִלִּפְנֵינוּ, בַּעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ
 שִׁכְבְּתָחוּ בָּךְ, וּתְלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים,

בֵּן תַּחֲנֵנּוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ הָאֵל
הַרְחֵמֵנוּ, הַמְּרַחֵם, רַחֵם עָלֵינוּ, וְתֵן
בְּלִבֵּנוּ לְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל, לְשִׁמְעַ
לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, לְשֹׁמֵר וְלַעֲשׂוֹת,
וּלְקַיֵּם אֶת־כָּל־דְּבָרֵי תְלָמוּד
תּוֹרָתְךָ, בְּאַהֲבָה: וְהָאֵל עֵינֵינוּ,
בְּתּוֹרָתְךָ, וְדַבֵּק לִבֵּנוּ, בְּמִצְוֹתֶיךָ,
וַיַּחֲדֵךְ לִבֵּנוּ, לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת
שְׁמֶךָ, וְלֹא יִבּוֹשׁ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי
בְּשֵׁם קִדְשְׁךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא,
בְּמַחֲנוּ, נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה, בִּישׁוּעָתְךָ:
וְהַבִּיאֵנוּ לְשָׁלוֹם מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת

הָאָרֶץ, וְתוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ,
כִּי אֵל פּוֹעֵל יִשׁוּעוֹת אֶתָּה, וּבָנוּ
בְּחֵרֶת מִכָּל עַם וְלִשׁוֹן, וְקִרְבָּתֵנוּ
לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סָלָה, בְּאַמֶּת,
לְהוֹדוֹת לָךְ וּלְיִחְדָּךְ, בְּאַהֲבָה:
כְּרוֹךְ אֶתָּה יְיָ, הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּאַהֲבָה.

83

אֵל מֶלֶךְ נְאֻמָּן:
שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
יְיָ אֶחָד:
כְּרוֹךְ, שֵׁם כְּבוֹד מְלֻכּוֹתוֹ, לְעוֹלָם
וָעֶד:

וְאַהֲבַת אֶת יְיָ אֱלֹהֶיךָ. בְּכָל
 לְבָבְךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ, וּבְכָל-מְאֹדְךָ:
 וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אֲשֶׁר אֲנֹכִי
 מְצַוְךָ הַיּוֹם עַל-לְבָבְךָ: וְשָׁנַנְתָּם
 לְבָנֶיךָ וּדְבַרְתָּ בָּם, בְּשִׁבְתְּךָ
 בְּבֵיתְךָ וּבְלִכְתְּךָ בַּדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ
 וּבְקוּמְךָ, וְקִשְׁרָתָם לְאוֹת עַל-יָדְךָ,
 וְהָיוּ לְטֹטֶפֶת בֵּין עֵינֶיךָ: וְכִתְבָתָם
 עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ:

וְהָיָה אִם-שָׁמַעַתְּ שָׁמְעוּ אֶל-
 מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוֶּה אֹתְכֶם
 הַיּוֹם, לְאַהֲבָה אֶת-יְיָ אֱלֹהֵיכֶם,
 וּלְעֲבֹדוֹ בְּכָל-לְבָבְכֶם וּבְכָל-נַפְשְׁכֶם,

וּנְתַתִּי מִטֶּר-אֲרָצְכֶם בְּעֵתוֹ, יוֹרֵה
וּמִלְקוֹשׁ, וְאִסְפֹּת דְּגָנְךָ, וְתִירְשְׁךָ,
וַיִּצְהָרְךָ: וּנְתַתִּי עֵשֶׂב בְּשִׂדְךָ
לְבִהְמֹתֶךָ, וְאֹכֵלֹת וְשֹׁבְעֹת: הַשְׁמְרוּ
לָכֶם, פֶּן-יִפְתָּה לְבַבְכֶם, וְסִרְתֶּם,
וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים,
וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אַף יי
בְּכֶם, וְעָצַר אֶת-הַשָּׁמַיִם, וְלֹא יִהְיֶה
מָטָר, וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת יְבוּלָהּ.
וְאֲבִדְתֶּם מִחֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטּוֹבָה
אֲשֶׁר יי נָתַן לָכֶם: וְשִׁמְתֶם אֶת-
דְּבָרֵי אֱלֹה עַל לְבַבְכֶם וְעַל-נַפְשְׁכֶם.
וְקִשְׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל-יְדְכֶם,

וְהָיוּ לְמוֹטָפֶת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמְדָתָם
 אַתֶּם אֶת־בְּנֵיכֶם, לְדַבֵּר בָּם
 בְּשִׁבְתָּךְ בְּבֵיתְךָ, וּבִלְכֻתְךָ בַּדֶּרֶךְ
 וּבְשֹׁכְבְּךָ, וּבְקוּמָךְ: וּכְתַבְתֶּם עַל־
 מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וַיֹּאמֶר יי אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר
 אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם,
 וַעֲשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל־כְּנָפֵי בְּגָדֵיהֶם
 לְדֹרֹתָם וְנָתַנּוּ עַל־צִיצִית הַכֶּנֶף
 פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית,
 וּרְאִיתֶם אֹתוֹ, וְזָכַרְתֶּם אֶת־כָּל־
 מִצְוֹת יי, וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתְּנוּ
 אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־

אתם זונים אחריהם: למען תזכרו.
 וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתַי, וְהָיִיתֶם
 קְדוֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם,
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ
 מִצְרַיִם, לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים, אֲנִי
 יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

אַמֶּת, וַיֵּצִיב, וַנִּכּוֹן, וְקָיָם, וַיֵּשֶׁר,
 וַנֵּאֱמָן, וַאֲהִיב, וַחֲבִיב, וַנַּחֲמֵד,
 וַנַּעֲיֵם, וַנּוֹרָא, וַאֲדִיר, וּמִתְקַן,
 וּמִקְבֵּל, וְטוֹב, וַיִּפֶּה תִּדְבֹּר תִּזְוָה
 עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: אַמֶּת, אֱלֹהֵי
 עוֹלָם מִלְּפָנֵינוּ, צוּר יַעֲקֹב מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ:
 לְדֹר וָדֹר הוּא קָיָם, וְשִׁמוֹ קָיָם,

וְכִסְאוֹ נָכוֹן, וּמַלְכוּתוֹ וְאַמוּנָתוֹ לְעַד
 כְּיָמָת: וַדְּבָרָיו חַיִּים וְקַיָּמִים,
 נְאֻמָּנִים וְנִחְמָדִים לְעַד וּלְעוֹלָמִי
 עוֹלָמִים, עַל־אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ, עַל
 בָּנֵינוּ וְעַל־דּוֹרוֹתֵינוּ, וְעַל כָּל־דּוֹרוֹת
 זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

עַל־הָרָאשׁוֹנִים, וְעַל־הָאַחֲרוֹנִים,
 דְּבַר טוֹב וְקָיָם לְעוֹלָם וָעֶד. אָמֵת
 וְאַמוּנָה, חֶק וְלֹא יַעֲבֹר: אָמֵת,
 שְׁמִתָּה הוּא יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, מִלְכֵנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ,
 גֹּאֲלֵנוּ גֹאֵל אֲבוֹתֵינוּ, יוֹצֵרֵנוּ צוֹר
 יְשׁוּעֵתֵנוּ, פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מִעוֹלָם

אֶתָּה, אֵין אֱלֹהִים וּלְתָךְ :

עֲזַרְתָּ אֲבוֹתֵינוּ אֶתָּה הוּא,
 מַעֲוֹלָם. מִגֵּן וּמוֹשִׁיעַ לְבָנֵיהֶם
 אַחֲרֵיהֶם בְּכָל־דֹּר וְדֹר: בָּרוּם
 עוֹלָם מוֹשֶׁבֶךְ, וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ
 עַד־אַפְסֵי אֶרֶץ: אֲשֶׁר־אִישׁ שִׁשְׁמַע
 לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יֵשִׁים
 עַל־לְבוֹ: אֱמֶת, אֶתָּה הוּא אֲדוֹן
 לְעַמֶּךָ, וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבִים:
 אֱמֶת, אֶתָּה הוּא רֹאשׁוֹן וְאֶתָּה הוּא
 אַחֲרוֹן, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ,
 גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: מִמִּצָּרִים גֹּאֲלֵתָנוּ יי
 אֱלֹהֵינוּ, וּמִבֵּית עֲבָדִים פָּרִיתָנוּ. כָּל־

בְּבוֹרֵיהֶם הִרְגַּתְּ, וּבְכוֹרֶךָ גָּאֵלְתָּ.
וַיִּסְיוֹף בְּקַעְתְּ, וַיִּזְדֹּם מִבְּעַת וַיִּדְרִים
הַעֲבָרָתְ. וַיִּכְסּוּ מַיִם צָרִיהֶם. אַחַד
מֵהֶם לֹא נֹתָר: עַל־זֹאת שָׁבְחוּ
אֱהוֹנִיָּה וְרוּמְמוֹ אֵל. וַנִּתְּנוּ יְרִידִים
זְמִירוֹת, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, בְּרָכוֹת
וְהוֹדָאוֹת לְמֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיִם: רָם
וְנִשָּׂא, גָּדוֹל וְנוֹרָא. מִשְׁפִּיל גִּזְאִים
וּמַגְבִּיֵּה שְׁפָלִים. מוֹצִיא אֲסִירִים
וּפּוֹדֶה עֲנָוִים, וְעוֹזֵר דָּלִים וְעוֹנֶה
לְעַמּוֹ בְּעֵת שְׁוֹעַם אֱלֹיוֹ: תִּהְלֹת
לְאֵל עֲלִיזִין, בָּרוּךְ הוּא וּמְבָרֵךְ:
מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לָךְ עָנוּ שִׁירָה,

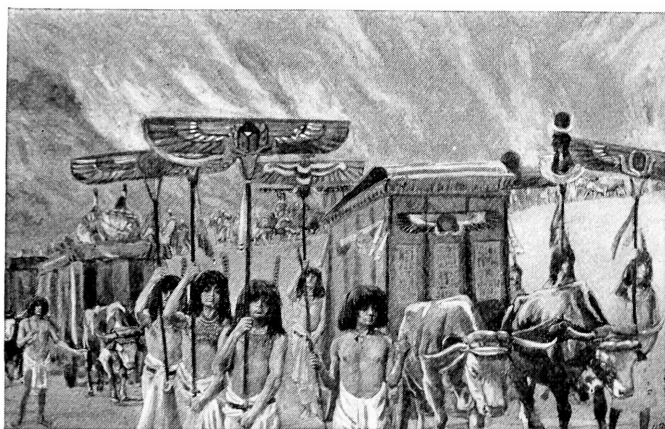
בְּשִׂמְחָה רַבָּה, וְאָמְרוּ כָּלֶם:
 מִי־כַמְכָּה בָּאֵלֶם, יִי. מִי כַמְכָּה
 נִאָּדָר בִּפְקָדָשׁ. נוֹרָא תְהִלָּתָה, עֲשֵׂה
 פֶּלֶא:

שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְחוּ גְּאוּלִּים,
 לְשִׁמְךָ, עַל־שִׁפְתֵי הַיָּם. יַחַד כָּלֶם
 הוֹדוּ, וְהִמְלִיכוּ, וְאָמְרוּ:
 יִי יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

צוּר יִשְׂרָאֵל, קוֹמָה בְּעֶזְרֶת
 יִשְׂרָאֵל, וּפְדָה, בִּנְאֻמְךָ, יְהוּדָה
 וַיִּשְׂרָאֵל. גְּאֻלָּנוּ, יִי צְבָאוֹת שְׁמוֹ,
 קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל: בְּרוּךְ אַתָּה, יִי, גְּאֻל
 יִשְׂרָאֵל:

אַחֲרֵי מוֹת יַעֲקֹב

וַיַּעֲבְרוּ יָמָיו בְּבֵיתוֹ, וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבֹּר
 אֶת-אָבִיו. וַיַּעַלּוּ אֹתוֹ כָּל-עַבְדֵי פַרְעֹה,
 וְקָנִי בֵיתוֹ, וְכָל זַקְנֵי אֶרֶץ מִצְרַיִם, וְכָל
 בֵּית יוֹסֵף, וְאֶחָיו, וּבֵית אָבִיו; רַק טַפָּם,
 וְצֹאנָם וּבְקָרָם, עָזְבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁשׁ. וַיַּעַל עִמּוֹ

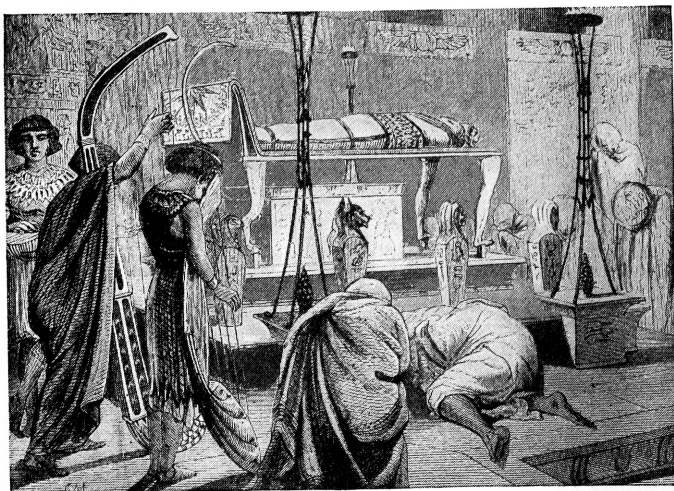

Copyright, De Brunoff, 1904.

גַּם רָכֵב,¹ גַּם פָּרָשִׁים²; וַיְהִי הַמַּחֲנֶה³ כְּבָד

¹ chariot; ² horsemen; ³ encampment, camp.

מֵאֵד. וַיָּבֹאוּ עַד גִּרְנֵי הָאֵמֶד, אֲשֶׁר בְּעֶבֶר
הַיַּרְדֵּן, וַיִּסְפְּדוּ² שָׁם מִסְפֵּד³ גָּדוֹל וְכָבֵד
מֵאֵד; וַיַּעַשׂ לְאֲבִיו אֶכָּל שִׁבְעַת יָמִים. וַיֵּרָא
יֹשֵׁב הָאָרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת־הָאֶכָּל בְּגִרְנֵי הָאֵמֶד,
וַיֹּאמְרוּ: אֶכָּל כָּבֵד זֶה לְמִצָּרִים.

וַיֵּשְׂאוּ אוֹתוֹ בָּנָיו אֶרֶצָה כְּנַעֲנִי, וַיִּקְבְּרוּ
אוֹתוֹ בְּמַעְרַת שִׁדָּה הַמְּכַפֶּלֶה. וַיָּשָׁב יוֹסֵף

¹ threshing-floor; ² (ספד) to wail, to mourn; ³ wailing.

מִצְרִימָה הוּא וְאָחִיו וְכָל הָעוֹלָם אֹתוֹ
לְקַבֵּר אֶת אָבִיו.

וַיֵּרְאוּ אָחִי יוֹסֵף כִּי מֵת אָבִיהֶם, וַיֹּאמְרוּ:
לֹא יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף, וְהָשִׁיב יָשִׁיב לָנוּ אֶת
כָּל־הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ² אוֹתוֹ. וַיִּצְווּ אֶל
יוֹסֵף, לֵאמֹר: אֲבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ,
לֵאמֹר, בֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף: אָנָּה, שָׂא³ נָא
פָּשַׁע⁴ אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם, כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ.
וַיַּבֶּךְ יוֹסֵף בְּדַבָּרִם אֵלָיו.

וַיֵּלְכוּ גַם אָחִיו, וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו, וַיֹּאמְרוּ:
הִנֵּנוּ לְךָ לַעֲבָדִים. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם יוֹסֵף:
אֵל תִּירָאוּ; כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי? וְאַתֶּם
חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה—אֱלֹהִים חֲשָׁבָה לְטוֹבָה,
לְהַחְיֹת עִם רַב. וְעַתָּה, אֵל תִּירָאוּ; אֲנֹכִי

¹ (שָׂא) to hate; ² (גָּמַל) to do; ³ (שָׂא) to forgive;

⁴ sin.

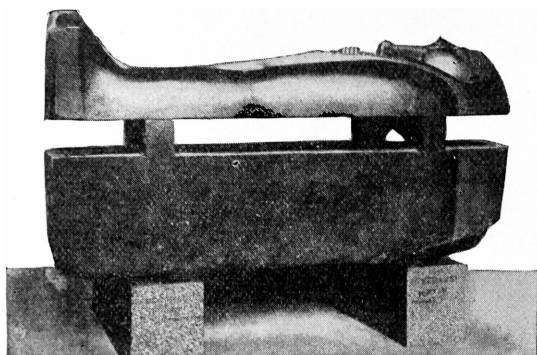
אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְכֶם. וַיִּנָּחֵם¹ אֹתָם,
וַיְדַבֵּר עַל לִבָּם.

וַיָּשֶׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם, הוּא וּבֵית אָבִיו;
וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וָעֶשְׂרִי שָׁנִים. וַיֹּאמֶר
יוֹסֵף אֶל אָחָיו: אֲנֹכִי מֵת; וְאֱלֹהִים
פָּקֹד² יִפְקֹד אֶתְכֶם, וְהִעֲלֶה אֶתְכֶם מִן
הָאָרֶץ הַזֹּאת, אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע
לְאַבְרָהָם, לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב. וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף
אֶת־בָּנָיו יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר: פָּקֹד יִפְקֹד
אֱלֹהִים אֶתְכֶם, וְהִעֲלִיתֶם אֶת־עַצְמוֹתַי
מִזֶּה.

וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה וָעֶשְׂרִי שָׁנִים;
וַיַּחְנֲמוּ אוֹתוֹ, וַיּוֹשִׁם בְּאֲרוֹן³ בְּמִצְרַיִם.

¹ וַיִּנָּחֵם (נָחַם) console; ² פָּקֹד (פָּקֹד) to remember; ³ coffin.

שנה שלישית

ארון

85

חזרה

(84)

86

חזרה

(4)

87

חזרה

(7, 11)

88

שירה

קדוש לשלש רגלים

(עין צד 258)

89

חזרה

(17, 18)

90

כְּתִיבָה

91

חֲזֹרָה

(24, 25)

92

שְׂמִנָּה עֲשִׂירָה

אֲדֹנָי, שְׁפָתַי תִּפְתָּח, וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתְךָ.

בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי
אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק,
וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגִּבּוֹר
וְהַנּוֹרָא, אֵל עֶלְיוֹן, גּוֹמֵל חֲסָדִים

טובים, וקנה הכל. וזוכר חסדי
 אבות, ומביא גואל לבני בניהם
 למען שמו באהבה:
 מלך, עוזר, ומושיע ומגן. ברוך
 אתה, יי, מגן אברהם:
 אתה גבור לעולם, אדני, מחיה
 מתים אתה, רב להושיע:

(מפוסף שמיני עצרת עד יום ראשון של פסח אומרים זה).

משיב הרוח ומוריד הגשם:

מכלכל חיים בחסד, מחיה
 מתים ברחמים רבים, סומך נוֹפְלִים,
 ורופא חולים, ומתיר אסורים,
 ומקיים אמונתו לישיני עפר: מי

כְּמוֹדָּהּ, בַּעַל גְּבוּרֹת, וְיִי דוֹמָה לָהּ,
מִלֶּדֶה, מִמִּית וּמִחַיָּה, וּמִצְמִיחַ יְשׁוּעָה:
וְנֶאֱמָן אֶתָּה לְהַחְיֹת מֵתִים.
בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, מַחְיֵה הַמֵּתִים:

נִקְדֵּשׁ

נִקְדֵּשׁ אֶת שְׁמֹךְ בָּעוֹלָם, בְּשֵׁם
שְׁמִקְדִּישִׁים אוֹתוֹ בְּשֵׁמִי מְרוֹם,
בְּכָתוּב עַל־יַד נְבִיאָךְ, וְקָרָא זֶה
אֵל זֶה וְאָמַר:
קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, קְדוֹשׁ, יְיָ צְבָאוֹת,
מִלֹּא כָל־הָאָרֶץ בְּבוֹדוֹ:

אז, בקול רעש גדול אדיר
 וחזק, משמיעים קול, מתנשאים
 לעמת שרפים, לעמתם ברוך
 יאמרו:

ברוך כבוד יי במקומו:

ממקומך מלפני תופיע ותמלך
 עלינו, כי מחכים אנחנו לך: מתי
 תמלך בציון, בקרוב בימינו לעולם
 ועד תשכן: תתגדל ותתקדש
 בתוך ירושלים עירך, לדור ודור
 ולנצח נצחים: ועינינו תראינה
 מלכותך, בדבר האמור בשירי
 עזך: עלידי דוד משיח צדקך:

יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם, אֱלֹהֵיךָ צִיּוֹן,
לְדוֹר וָדוֹר, הִלְלוּהָ:

אַתָּה קְדוֹשׁ, וְשִׁמְךָ קְדוֹשׁ,
וְקְדוּשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סְלָה.
בָּרוּךְ אַתָּה, יי, הָאֵל הַקְּדוֹשׁ:

יִשְׁלַח מִשָּׁה בְּמַתָּנָה חֶלְקוֹ, כִּי
עָבַד נַאֲמָן קִרְאָתָהּ לוֹ. כְּלִיל תַּפְאֶרֶת
בְּרֹאשׁוֹ נָתַתָּ, בְּעֶמְדוֹ לְפָנֶיךָ עַל
הַר־סִינִי. וְשָׁנִי לִוְחוֹת אֲבָנִים הוֹרִיד
בְּיָדוֹ, וְכָתוּב בָּהֶם שְׁמִירַת שָׁבֶת.
וְכֵן כָּתוּב בְּתוֹרָתְךָ:

וְשָׁמְרוּ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַשָּׁבֶת,

לַעֲשׂוֹת אֶת־הַשָּׁבַת לְדֹרֹתָם, בְּרִית
 עוֹלָם: בְּיָנִי וּבֵין בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֹתָהּ
 הִיא לְעוֹלָם, כִּי־שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה
 יְיָ אֶת־הַשָּׁמַיִם וְאֶת־הָאָרֶץ, וּבַיּוֹם
 הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנָּפֶשׁ:

וְלֹא נָתַתּוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְגוֹיֵי
 הָאָרְצוֹת, וְלֹא הִנַּחֲלָתוּ, מִלְּכֵנוּ,
 לְעוֹבְדֵי פְסִילִים. וְגַם בְּמִנוּחָתוֹ לֹא
 יִשְׁכְּנוּ עֲרָלִים. כִּי לְיִשְׂרָאֵל עֹמֵד
 נָתַתּוּ בְּאַהֲבָה, לְזֶרַע יַעֲקֹב, אֲשֶׁר
 בָּם בְּחֵרָתָהּ: עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי,
 כָּלֵם יִשְׁכְּעוּ וַיִּתְּעַנְּנוּ מִשׁוֹבֵבָה,
 וּבְשִׁבְעֵי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ. תְּמִידָת

ימים אותו קראת, זכר למעשה
בראשית:

אלהינו ואלהי אבותינו, רצה
במנוחתנו. קדשנו במצותיך, ותן
חלקנו בתורתך. שבענו מטובך,
ושמחנו בישועתך. וטהר לבנו
לעבדך באמת. והנחילנו, יי אלהינו,
באהבה וברצון שבת קדשך.
ויניחו בו ישראל, מקדשי שמך
ברוך אתה, יי, מקדש השבת.

רצה, יי אלהינו, בעמך ישראל
ובתפלתם. והשב את העבודה
לדביר ביתך. ואשי ישראל

וּתְפִלָּתָם בְּאַהֲבָה תִּקְבַּל בְּרָצוֹן,
וְתִהְיֶה לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ:

וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךְ לְצִיּוֹן
בְּרַחֲמִים. בָּרוּךְ אַתָּה, יי, הַמַּחֲזִיר
שְׂכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ, שְׂאֵתָה הוּא
יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם
וָעֶד. צוּר חַיֵּינוּ, מִגֵּן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה
הוּא לְדוֹר וָדוֹר. נוֹדָה לָךְ וְנִסְפָּר
תְּהִלָּתְךָ עַל-חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדְךָ,
וְעַל נַשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ, וְעַל-
נַפְשֶׁךָ, שֶׁבְּכָל-יוֹם עִמָּנוּ. וְעַל-

נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ, שֶׁבְּכָל־עֵת,
עָרַב, וּבִקֵּר וְצִהָרִים: הַטּוֹב, כִּי לֹא־
כָּלוּ רַחֲמֶיךָ. וְהַמְרַחֵם, כִּי לֹא־תִמּוּ
חֲסָדֶיךָ, מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל־כֵּן יִתְבָּרֵךְ וְיִתְרוֹמֵם שְׁמֶךָ,
מִלִּבְנוֹ, תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

וְכָל הַחַיִּים יִזְדוּךָ־סֶלָה, וַיִּהְלְלוּ
אֶת־שְׁמֶךָ בְּאַמֶּת, הָאֵל, יִשְׁוּעֵתָנוּ
וְעִזְרֵתָנוּ סֶלָה. בָּרוּךְ אַתָּה, יי, הַטּוֹב
שְׁמֶךָ, וְלָךְ נָאָה לְהוֹדוֹת:

שֵׁים שְׁלֹם, טוֹבָה, וּבִרְכָּה, חֵן,
וְחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל
עַמֶּךָ. בָּרַכְנוּ, אָבִינוּ, כָּלְנוּ בְּאַחֵד,

בְּאוֹר פְּנִיָּהּ. כִּי בְּאוֹר פְּנִיָּהּ נְתַתָּ
 לָנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרַת חַיִּים, וְאַהֲבַת
 חֶסֶד וְצִדְקָה, וּבִרְכָּה, וְרַחֲמִים, וְחַיִּים
 וְשָׁלוֹם. וְטוֹב בְּעֵינֶיךָ לְבָרֵךְ אֶת־
 עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל־עֵת וּבְכָל־שָׁעָה
 בְּשָׁלוֹמְךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, הַמְּבָרֵךְ אֶת־עַמּוֹ
 יִשְׂרָאֵל בְּשָׁלוֹם:

אֱלֹהֵי, נִצּוֹר לְשׁוֹנֵי מַרְעֵי, וְשֹׁפְתֵי
 מַדְבַּר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשֵׁי תְּדוּם,
 וְנַפְשֵׁי כְּעָפָר לְכָל תַּהֲוָה, פֶּתַח לִבִּי,
 בְּתוֹרָתְךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נַפְשִׁי,
 וְכָל תַּחֲוָשִׁים עָלֵי רַעָה, מִהֲרָה

הִפֵּר עֲצָתָם, וְקִלְקַל מַחֲשַׁבְתָּם.
 עָשָׂה לְמַעַן שְׁמָךְ, עָשָׂה לְמַעַן יְמִינְךָ,
 עָשָׂה לְמַעַן קֶדְשְׁתֶּךָ, עָשָׂה לְמַעַן
 תִּזְכְּרֶךָ, לְמַעַן יִחַלְצוּן יְדִידֶךָ.
 הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי: יְהִיו לְרִצּוֹן
 אִמְרֵי־פִי וְהַנִּיזוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ, יְיָ צוּרִי
 וְנוֹאֲלִי: עָשָׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו, הוּא
 יַעֲשֶׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל־
 יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ אָמֵן:

93

הָלְלוּ אֶת־יְיָ כָּל־גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ
 כָּל־הָאֲמִיּוֹת: בִּי גִבֹּר עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ,
 וְאַמֶּת־יְיָ לְעוֹלָם, הִלְלוּהָ:

הורו לִי כִּי טוֹב. כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדוֹ:

אוֹרֶךְ כִּי עֲנִיתָנִי. וְתָהִי לִי
לִישׁוּעָה:

אֲבֹן מָאֵסוּ הַבּוֹנִים. הִתְתָּה
לְרֹאשׁ פֶּנֶה.

מֵאֵת יְיָ הִתְתָּה זֹאת. הִיא נִפְלְאוֹת
בְּעֵינֵינוּ:

זֶה־הַיּוֹם עָשָׂה יְיָ. נִגִּילָה
וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

אֲנִי יְיָ הוֹשִׁיעָה נָא. אֲנִי יְיָ
הַצְלִיחָה נָא:

בְּרוּךְ הָבֵא בְּשֵׁם יְיָ. בְּרַכּוּכֶם
מִבֵּית יְיָ:

אל יי ויָאָר לָנוּ. אֶסְרוּ־חַג
בְּעִבּוֹתֵינוּ עַד קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ:
אֱלֹהֵי אֲתָה וְאוֹדֶךָ. אֱלֹהֵי
אֲרוֹמְמֶךָ:

אֵין כָּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדָנִי וְאֵין
כְּמַעֲשֶׂיךָ: מַלְכוּתְךָ מְלָכּוֹת כָּל
עוֹלָמִים וּמַמְשִׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וָדוֹר:
יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מֶלֶךְ יְיָ מֶלֶךְ לְעוֹלָם
וָעַד: יְיָ עֲזֵר לְעַמּוֹ יִתֵּן יְיָ יְבָרֶךְ אֶת
עַמּוֹ בִּשְׁלוֹם:

אב הַרְחָמִים, הַטִּיבָה בְּרָצוֹנְךָ
אֶת צִיּוֹן, תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָּיִם:

כִּי בָךְ לְבַר בְּמַחֲנוּ, מְלֶכֶה, אֵל רַם
וְנִשָּׂא, אֲדוֹן עוֹלָמִים:

הוֹצֵאת תּוֹרָה

יְיָהִי בְנִסְעֵ הָאָרֶץ וַיֹּאמֶר מִשָּׁה.
קוֹמָה יְיָ וַיִּפְצוּ אִיבֵיךָ וַיִּנָּסוּ מִשְׁנֵאִיךָ
מִפְּנֵיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תּוֹרָה וְדָבַר-
יְיָ מִירוּשָׁלַיִם:

בָּרוּךְ שָׁנַתָּן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל
בְּקִרְשָׁתוֹ:

שִׁמְעֵ יִשְׂרָאֵל יְיָ אֱלֹהֵינוּ יְיָ אֶחָד:
אֶחָד הוּא אֱלֹהֵינוּ, גָּדוֹל אֲדוֹנֵנוּ,
קְדוֹשׁ שְׁמוֹ:

גִּדְלוּ לִי אֶתִּי. וְגִדְמָה שְׁמוֹ
יַחֲדָיו:

לָךְ, יְיָ, הִגְדָּלָהּ, וְהַגְבִּירָה
וְהַתְפַּאֲרָתָהּ, וְהַנִּצָּחַת, וְהַחֹדֶר. כִּי כָל
בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ. לָךְ, יְיָ, הַמְּמָלְכָה
וְהַמְתַּנַּשֵּׂא לְכָל לְרֹאשׁ:

רוֹמָמוֹ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוִי
לְהֵדָם רַגְלֵיהֶם קְרוֹשׁ הוּא: רוֹמָמוֹ
יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְהַשְׁתַּחֲוִי לְהֵר קְרוֹשׁוֹ,
כִּי קְרוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ:

וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּי אֱלֹהֵיכֶם
חַיִּים בְּלָכֶם הַיּוֹם:

וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־שָׂם מֹשֶׁה
לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. עַל פִּי יְיָ בְיַד
מֹשֶׁה:

בְּרַכַּת הַחֹדֶשׁ

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ
וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁתְּחַדֵּשׁ עָלֵינוּ
אֶת־הַחֹדֶשׁ הַזֶּה, לְטוֹבָה וְלִבְרָכָה.
וְתִתֵּן־לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים, חַיִּים שְׁלֵ-
שָׁלוֹם, חַיִּים שְׁלֵם־טוֹבָה, חַיִּים שְׁלֵם־
בְּרָכָה, חַיִּים שְׁלֵם־פְּרֻנְסָה, חַיִּים שְׁלֵם־
חִלּוּץ עֲצָמוֹת, חַיִּים שְׁיֵשׁ בָּהֶם
יִרְאֵת שָׁמַיִם וְיִרְאֵת חֲמָא, חַיִּים

יִשְׂאִין בָּהֶם בּוֹשָׁה וּכְלָמָה, חַיִּים
 שֶׁל־עֶשֶׂר וְכָבוֹד, חַיִּים שְׁתֵּהִי בָנוּ
 אֶהְבֵּת תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם. חַיִּים
 שִׁמְלָאוֹ מִשְׁאֲלוֹת לִבֵּנוּ לְטוֹבָה.
 אָמֵן, סֵלָה:

מִי שֶׁעָשָׂה נְפִים לְאֲבוֹתֵינוּ, וְנֶאֱלָל
 אוֹתָם מֵעֲבָרוֹת לְחֵרוֹת, הוּא יִגְאֹל
 אוֹתֵנוּ בְּקֶרֶב, וַיִּקְבֵּץ נִדְחֵינוּ
 מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ, חֲבֵרִים כָּל־
 יִשְׂרָאֵל. וְנֹאמַר, אָמֵן:

יִתְדֵינֵהוּ תִּקְדּוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.
 עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ, בֵּית יִשְׂרָאֵל,

לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, לְשָׁשׂוֹן וּלְשִׂמְחָה,
לְיִשׁוּעָה וּלְנִחָמָה. וְנֹאמַר, אָמֵן:

הַכְנֵסֶת הַתּוֹרָה

יְהִלְלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. כִּי נִשְׁתַּבַּח
שְׁמוֹ לְבָדוֹ.

הוֹדוּ עַל-אֶרֶץ וּשְׁמַיִם. וַיָּרֶם
קֶרֶן לְעַמּוֹ. הִתְהַלָּה לְכָל-חַסִּידָיו.
לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל עִם קְרוֹבּוֹ. הִלְלוּהָ:

וּבִנְחָה יֹאמַר. שׁוּבָה יְיָ רַבּוֹת
אֵלֵּי יִשְׂרָאֵל: קוּמָה יְיָ לְמִנּוּחֶתָּךְ.

אֶתֶּה וְאֶרֶז עֲנֶה: בְּהִנֵּי יִלְבָּשׁוּ
 צֶדֶק וְחִסְדֵּיךָ יִרְנְנוּ: בְּעָבוֹר דָּוִד
 עֲבָדֶךָ. אֶל־תֵּשֶׁב פָּנֵי מִשְׁיָחֶךָ: כִּי
 לָקַח מִטּוֹב נָתַתִּי לָכֶם. תִּנְוֶרְתִּי אֶל
 תַּעֲזֹבוּ: עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחְזִיקִים
 בָּהּ. וְתִמְכֶּיָּה מֵאֲשֶׁר: דִּרְכֶּיָּה דִּרְכֵי
 נַעַם. וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם: הַשִּׁיבֵנוּ
 יְיָ אֱלֹהֵיךָ וְנָשׁוּבָה. חֲדָשׁ יָמֵינוּ
 בְּקֶדֶם.

94

חֲזֹרָה

(27)

95

חֲזָרָה

(34, 35)

96

חֲזָרָה

(37)

97

חֲזָרָה

(44)

98

שִׁירָה

אֲדִיר בְּמְלוּכָה

(עין צד 260)

שנה שלישית

99

חֲזָרָה

(47)

100

כְּתִיבָה

101

חֲזָרָה

(54)

102

אשרי

אשרי יושבי ביתך, עוד יחללונך
 פלה: אשרי העם, שפכה לו,
 אשרי העם שיי אלהיו: תחלה
 לדור, ארוממה, אלהי, המלך.
 ואברכה שמך לעולם ועד: בכל-
 יום אברכה. ואהלה שמך לעולם
 ועד: גדול יי ומהלל מאד, ולגדלתו
 אין חקר: דור לדור ישבח מעשיך,

וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הָדָר כְּבוֹד הַדָּרְךָ,
וּדְבָרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וַעֲזֹזוּ
נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמְרוּ, וְגָדְלָתְךָ אֲסַפְּרָנָה:
זָכַר רַב־טוֹבְךָ יִבְיָעוּ, וְצִדְקָתְךָ
יִרְנְנוּ: חֲנוּן וְרַחוּם יְיָ. אֶרְךָ אַפִּים
וְגָד־לֶחֶסֶד: טוֹב יְיָ לְכֹל. וְרַחֲמֵיו
עַל־כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְיָ, כָּל־מַעֲשֶׂיךָ,
וְחִסְדֶּיךָ יִבְרַכּוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ
יֹאמְרוּ, וְגְבוּרָתְךָ יִדְבְּרוּ: לְחַוְדִיעַ
לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו, וְכְבוֹד הָדָר
מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־
עוֹלָמִים, וּמִמְשֶׁלְּתְךָ בְּכָל־דּוֹר וָדָר:
סוֹמֵךְ יְיָ לְכָל־הַנִּפְלִים, וְזוֹקֵף לְכָל־

הַכְּפוּפִים: עֵינַי כָּל אֱלֹהִים יִשְׁבְּרוּ.
וְאַתָּה נוֹתֵן-לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ.
פּוֹתֵחַ אֶת יָדְךָ, וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל חַי
רְצוֹן: צְדִיק יִּבְכֶּל־דַּרְכָּיו, וְחָסִיד
בְּכָל-מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יִּלְכָּל-קִרְאָיו,
לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאֵהוּ בְּאַמֶּת: רְצוֹן
יִרְאֶיו יַעֲשֶׂה, וְאַתָּה-שׁוֹעֲתָם יִשְׁמַע
וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יִּבְכֶּל-כָּל-אֲהָבָיו.
וְאֵת כָּל-הַרְשָׁעִים יִשְׁמִיד: הַתְּהַלֵּת
יִי יְדַבֵּר-פִּי. וַיְבָרֶךְ כָּל-בֶּשָׂר, שֵׁם
קִדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֶךְ
יְהוָה, מִעַתָּה וְעַד-עוֹלָם, הַלְלוּיָהּ:

נַעֲרִיצָה

נַעֲרִיצָה וְנִקְדִּישָׁהּ, כְּסוּד שִׁיחַ
שָׂרְפִי קֶדֶשׁ, הַמִּקְדִּישִׁים שְׂמֶה,
בִּקְדֶּשׁ, בְּכַתוּב עַל־יַד נְבִיאָהּ,
וְקָרָא זֶה אֱלֹהֵהּ וְאָמַר:

קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, קָדוֹשׁ, יְיָ צְבָאוֹת,
מָלֵא כָל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם. מִשְׁרָתוֹ,
שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה, אֵיךְ מְקוֹם
כְּבוֹדוֹ, לְעַמָּתָם, בָּרוּךְ יֹאמְרוּ:
בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:

ממקומו. הוא יפן ברחמים,
 ויחון עם, המיחדים שמו, ערב
 ובקר, בכל-יום תמיד, פעמים
 באהבה, שמע אומרים:

שמע ישראל, יי אלהינו, יי אחד:
 הוא אלהינו, הוא אבינו, הוא
 מלכנו, הוא מושיענו, והוא ישמיענו,
 ברחמיו, שנית לעיני כל-חי, להיות
 לכם לאלהים:

אני יי אלהיכם:
 ובדברי קדשך כתוב לאמר:
 ימלך יי לעולם, אלהיך ציון,
 לדור ודור, הללויה:

תִּכְנֹת שַׁבָּת, רָצִיתָ קִרְבָּנוֹתֶיהָ.
 צִוִּיתָ פְּרוּשֶׁיהָ, עִם סְדוּרֵי נִסְכֶּיהָ.
 מַעֲנִיָּה לְעוֹלָם כְּבוֹד יִנְחֶלוּ. מוֹעֲמֶיהָ
 חַיִּים זָכוּ. וְגַם הָאוֹהֲבִים דְּבָרֶיהָ
 נִדְרָה בְּחָרוּ: אִזּוּ מִסִּינֵי נִצְטָווּ עָלֶיהָ.
 וַתִּצְוֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, לְהִקְרִיב בָּהּ
 קִרְבֵּן מוֹסֵף שַׁבָּת פְּרָאוֹי: יְהִי רָצוֹן
 מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ.
 שְׁתַּעֲלֵנוּ בְּשִׂמְחָה לְאַרְצֵנוּ, וְתִטְעֵנוּ
 בְּגִבּוֹלֵנוּ, וְשֵׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת־
 קִרְבָּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ, תִּמְיִדִּים בְּסִדְרָם
 וּמוֹסָפִים בָּהֶלְכָתָם. וְאֶת־מוֹסֵף יוֹם
 הַשַּׁבָּת הַזֶּה נַעֲשֶׂה וְנִקְרִיב לְפָנֶיךָ

בְּאַהֲבָה, בְּמִצּוֹת רְצוֹנָה, כְּמוֹ
שְׁכֶתֶת בֶּת עֲלִינוּ בְּתוֹרָתָהּ עַל־יְדֵי
מוֹשֶׁה עֲבָדָהּ, מִפִּי כְבוֹדָהּ, כְּאֶמּוֹר:

יִשְׁמְחוּ בְּמִלְכוּתָהּ שׁוֹמְרֵי שְׁכֶת
וְקוֹרְאֵי עֲנֵג, עִם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי,
כָּלֵם יִשְׁבְּעוּ וַיִּתְּעַנְּנוּ מִטּוֹבָה.
וְהַשְׁבִּיעִי רְצִיתָ בּוֹ וְקִדְּשָׁתוּ, חֲמִידַת
יָמִים אוֹתוֹ קִרְאָתָהּ, זִכָּר לְמַעֲשֶׂה
בְּרֵאשִׁית:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה
בְּמִנוּחָתֵנוּ. קִדְּשָׁנוּ בְּמִצּוֹתֶיהָ, וְתֵן
חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתָהּ. שְׁבִיעֵנוּ מִטּוֹבָה,
וְיִשְׁמְחוּנוּ בִּישׁוּעָתָהּ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ

לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ, יי אֱלֹהֵינוּ,
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שִׁבְתְּ קִדְשְׁךָ.
וַיְנַחֵנוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, מִקֳּדְשֵׁי שְׁמֶךָ,
בְּרוּךְ אַתָּה, יי, מִקֳּדֶשׁ הַשִּׁבְתְּ.

אין באלהינו

אין באלהינו. אין באדונינו.
אין במלכנו. אין במושיענו:
מי באלהינו. מי באדונינו.
מי במלכנו. מי במושיענו:
נוֹדָה לאלהינו. נוֹדָה לאדונינו.
נוֹדָה לְמַלְכֵנוּ. נוֹדָה לְמוֹשִׁיעֵנוּ:

בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. בָּרוּךְ אֲדוֹנֵינוּ.
 בָּרוּךְ מִלְכֵנוּ. בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ:
 אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ. אַתָּה הוּא
 אֲדוֹנֵינוּ:
 אַתָּה הוּא מִלְכֵנוּ. אַתָּה הוּא
 מוֹשִׁיעֵנוּ:
 אַתָּה הוּא, שֶׁהַקְטִירוֹ אֲבוֹתֵינוּ
 לְפָנֶיךָ, אֶת־קִמְצַת הַפְּסָיִם:

103

אַתָּה אֶחָד

אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד, וְמִי
 בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, גּוֹי אֶחָד בְּאֶרֶץ.

תִּפְאַרֶת גְּדֻלָּה וְעֶמְדַת יְשׁוּעָה, יוֹם
מְנוּחָה וְקִדְשָׁה, לְעַמְּךָ נְתַתָּ:
אַבְרָהָם יִגַּל, יִצְחָק יִרְנֶן, יַעֲקֹב וּבָנָיו
יָנוּחוּ בוֹ: מְנוּחַת אֲהָבָה וּגְדֻבָּה,
מְנוּחַת אֶמֶת וְאַמוּנָה, מְנוּחַת שְׁלוֹם
וְשִׁלוֹה, וְהַשְׁקֵט וּבִטָּח, מְנוּחָה
שְׁלֵמָה שְׂאֵתָה רוּצָה בָּהּ. יִכִּירוּ
בְּנֶיךָ וַיֵּדְעוּ כִּי מֵאַתָּה הִיא מְנוּחָתָם,
וְעַל־מְנוּחָתָם יִקְדִּישׁוּ אֶת־שִׁמְךָ:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רְצֵה
בְּמְנוּחָתֵנוּ. כְּדֵשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ, וְתֵן
חֻלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ. שְׂבַעֲנוּ מִטוֹבֶךָ,
וְשִׂמְחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ. וְטַהֵר לִבֵּנוּ

לְעַבְדְּךָ בְּאַמֶּת. וְהִנְחִילֵנוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ,
בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שְׁבֵת קִדְשְׁךָ.
וַיְנַחֵנוּ בּוֹ יִשְׂרָאֵל, מִקִּדְשֵׁי שְׁמֶךָ,
בְּרוּךְ אַתָּה, יְיָ, מִקִּדְשֵׁי הַשְּׁבֵת.

צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם, וְתוֹרָתְךָ
אַמֶּת: וְצִדְקָתְךָ, אֱלֹהִים, עַד־מְרוֹם,
אֲשֶׁר עָשִׂיתָ גְדוּלוֹת, אֱלֹהִים, מִי
כְמוֹךָ: צִדְקָתְךָ כְּהַרְרֵי־אֵל. מִשְׁפָּטֶיךָ
תִּהְיוּ רַבָּה, אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ,
יְיָ:

עלינו

עלינו לשבח לארון הכל, לתת
 גִּדְלָה לְיוֹצֵר בְּרָאשִׁית, שֶׁלֹּא עֲשָׂנוּ
 כְּגוֹיֵי הָאָרְצוֹת, וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת
 הָאֲדָמָה, שֶׁלֹּא שָׁם חָלְקֵנוּ כִּהֶם,
 וְגָרְלָנוּ כְּכָל־הַמוֹנֵם: וַאֲנַחֲנוּ כּוֹרְעִים
 וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ, בָּרוּךְ הוּא, שֶׁהוּא
 נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אֶרֶץ, וּמוֹשֵׁב
 יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל, וְשֹׁכֵנֵת עִזּוֹ

בְּגָבְהִי מְרוֹמִים: הוּא אֱלֹהֵינוּ. אֵין
 עוֹד. אֶמֶת מִלְּכֵנוּ. אַפֶּם זִוְלָתוֹ.
 בְּכַתוֹב בְּתוֹרָתוֹ, וַיִּדְעָתָּ הַיּוֹם,
 וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶל־לִבְּךָ, כִּי יי הוּא
 הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ
 מִתַּחַת, אֵין עוֹד:

עַל־כֵּן נִקְנָה לָךְ, יי אֱלֹהֵינוּ,
 לְרֵאוֹת מְהֵרָה בְּתַפְאֶרֶת עֲזָךְ.
 לְהַעֲבִיר גְּלוּלִים מִן־הָאָרֶץ. וְהִאֱלִילִים
 כְּרוֹת יַכְרִיתוּן. לְתִקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת
 שִׁדְי. וְכָל־בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בְּשִׁמְךָ.
 לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל־רָשָׁעֵי אָרֶץ:

יִבִּירוּ וַיֵּדְעוּ כָּל־יְשׁוּבֵי תִבְל כִּי לָךְ
 תִּכְרַע כָּל־בָּרֶךְ, תִּשָּׁבַע כָּל־לִשׁוֹן:
 לְפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ, יִכָּרְעוּ וַיִּפּוּלוּ.
 וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יִקָּר יִתְּנוּ. וַיִּקְבְּלוּ
 כָּל־ם אֶת־עַל מַלְכוּתְךָ, וְתִמְלֹךְ
 עֲלֵיהֶם מְהֵרָה, לְעוֹלָם וָעֶד. כִּי
 הַמַּלְכוּת שֶׁלָּךְ הִיא, וְלְעוֹלָמִי עַד
 תִּמְלֹךְ בְּכָבוֹד: כִּכְתוּב בְּתוֹרָתְךָ,
 יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: וְנֹאמַר, וְהָיָה
 יְיָ לְמֶלֶךְ עַל־כָּל הָאָרֶץ. בַּיּוֹם הַהוּא
 יִהְיֶה יְיָ אֶחָד, וְשִׁמוֹ אֶחָד:

104

חֲזֹרָה

(57)

105

חֲזֹרָה

(64)

106

חֲזֹרָה

(67)

107

חֲזֹרָה

(74)

108

שִׁירָה

מֶה נִשְׁתַּנָּה, אֲדִיר בְּמְלוּכָה,

חֵד גִּדְיָא

(עין צד 259)

109

חֲזָרָה

(77, 84)

110

כְּתִיבָה

קדוש לשלש רגלים

ברוך אתה, יי אלהינו. מלך העולם, בורא פרי הנפץ:

ברוך אתה, יי אלהינו, מלך

העולם, אשר בחר בנו מכל-עם,

ורוממנו מכל לשון, וקדשנו

במצותיו. והתנ-לנו, יי אלהינו,

באהבה מועדים לשמחה, חגים

וזמנים לששון, את-יום

לפסח	לשבועות	לסוכות	לשמיני עצרת ולשמיחת תורה
חג המצות	חג השבועות	חג הסוכות	חג השמיני חג
הזה, זמן	הזה, זמן מתן	הזה, זמן	העצרת הזה
חרותנו	תורתנו	שמחתנו	זמן שמחתנו

מִקְרָא קֹדֶשׁ, זָכַר לִיצִיאת מִצְרַיִם.
כִּי בָנוּ בְּחֶרֶת, וְאוֹתָנוּ קֹדֶשֶׁת מִכָּל
הָעַמִּים, וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשׁ בְּשִׂמְחָה
וּבְשִׂשׁוֹן הִנְחִלָתָנוּ. בָּרוּךְ אַתָּה, יי,
מִקְדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים.

מה נשתנה

מה נשתנה הלילה הזה מכל
הלילות:

שְׁבָכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֵמֶץ
וּמֶצֶה. הַלֵּילָה הַזֶּה כָּלוּ מֶצֶה:
שְׁבָכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שָׂאֵר
יְרָקוֹת הַלֵּילָה הַזֶּה מְרוֹר:

שֶׁבָּכַל הַלֵּילוֹת אֵין אָנוּ מִטְבִּילִין
אֶפִּילוֹ פֶּעַם אַחַת. הַלֵּילָה הַזֶּה שְׁתֵּי
פְּעָמִים:

שֶׁבָּכַל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין בֵּין
יּוֹשְׁבֵין וּבֵין מְסֻבִּין. הַלֵּילָה הַזֶּה
בִּקְּנוֹ מְסֻבִּין:

אָדִיר בְּמַלּוּכָה

אָדִיר בְּמַלּוּכָה,

בְּחֹר פְּתִלְכָה.

גְּדוּדָיו יֹאמְרוּ לוֹ:

לֵךְ וּלֵךְ,

לֵךְ בִּי לֵךְ,

לֵךְ אַף לֵךְ.

לך יי הממלכה.
כי לו נאָה, כי לו יאָה.

דגול במלכה,
הדור בהלכה.
ותיקו יאמרו לו:
לך ולך...

זפאי במלכה,
חסין בהלכה,
טפסריו יאמרו לו:
לך ולך...

יחיד במלכה,
פביר בהלכה,
למודיו יאמרו לו:
לך ולך...

חד גדיא

חד גדיא חד גדיא,
דיזבין אבא בתרי זוזי.
חד גדיא חד גדיא.
ואתא שונרא,
ואכל לגדיא,
דיזבין אבא בתרי זוזי,
חד גדיא חד גדיא.
ואתא כלבא,
ונשך לשונרא,
דיאכל לגדיא,
דיזבין אבא בתרי זוזי,
חד גדיא חד גדיא.

שנה שלישית

וְאָתָא חוּמְרָא,
וְהִכָּה לְכַלְבָּא,
דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא,
דְּאָכַל לְגִדְיָא,
דְּזַבִּין אָבָא בְּתֵרֵי זְוִי,
חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא •

וְאָתָא נוּרָא,
וְשִׁרְף לְחוּמְרָא,
דְּהִכָּה לְכַלְבָּא,
דְּנִשְׁךְ לְשׁוּנְרָא,
דְּאָכַל לְגִדְיָא,
דְּזַבִּין אָבָא בְּתֵרֵי זְוִי,
חַד גִּדְיָא חַד גִּדְיָא •

וְאָתָא מִיָּא,
וְכָבֵה לְנוּרָא,
דְּשִׁרְף לְחוּמְרָא,

דְּהִכָּה לְכָל־בָּא,
 דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא,
 דְּאָכַל לְגִדְיָא,
 דְּזָבִין אָבָא בְּתֵרֵי זְוִי,
 חַד גִּדְיָא, חַד גִּדְיָא.

וְאַתָּא תּוֹרָא,
 וְשִׁתָּא לְמִיָּא,
 דְּכָבָה לְנוֹרָא,
 דְּשָׂרְף לְחוּמְרָא,
 דְּהִכָּה לְכָל־בָּא,
 דְּנִשְׁךְ לְשׁוֹנְרָא,
 דְּאָכַל לְגִדְיָא,
 דְּזָבִין אָבָא בְּתֵרֵי זְוִי,
 חַד גִּדְיָא, חַד גִּדְיָא.

מפרות ילדים

יעקב ועשו

א

רבקה (ליעקב): הנה שמעתי את אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר: „הביאה לי ציד ועשה לי מטעמים ואוכלה, ואברכך לפני ה' לפני מותי". ועתה, בני, שמע בקולי לאשר אנכי מצוה אותך: לך נא אל הצאן, וקח לי משם שני גדיי עזים טובים, ואעשה אותם מטעמים לאביך כאשר אהב, והבאת לאביך ואכל, בעבור אשר יברכך לפני מותו.

יעקב: הן עשו אחי איש שער ואנכי איש חלק, אולי ימושני אבי, — והייתי בעיניו כמתעתע, והבאתי עלי קללה ולא ברכה!

רבקה: עלי קללתך, בני; אך שמע בקולי ולך
קח לי!

ב

יעקב (ליצחק): אבי!

יצחק: הנני. מי אתה, בני?

יעקב: אנכי עשו בכורך; עשיתי כאשר דברת
אלי. קום נא שבה ואכלה מצידך, בעבור
תברכני נפשך!

יצחק: מה זה מהרת למצא, בני?

יעקב: כי הקרה ה' אלהיך לפני.

יצחק: גשה נא ואמוֹשֶׁךְ, בני, האתה זה בני
עשו אם לא? יעקב נגש אליו, ויצחק ממשש
אותו. הקול קול יעקב והידים ידי עשו —
אתה זה בני עשו?

יעקב: אני.

יצחק: הגישה לי ואוכלה מציד בני, למען
תברכך נפשי! (יעקב מגיש לפניו) גשה נא

שנה שלישית

ושקה לי, בני! (יעקב נגש ונושק לו)

יצחק: ראה, ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'!

(שם את ידיו על ראש יעקב ומברך אותו)

ויתן לך האלהים

מטל השמים ומשמני הארץ, ורוב דגן ותירוש.

יעבדוך עמים וישתחוו לך לאומים.

הוה גביר לאחיוך וישתחוו לך בני אמה;

אורריך ארור ומברכך ברוך!

עשו (אל יצחק): יקום אבי ויאכל מציד בנו.

בעבור תברכני נפשך!

יצחק: מי אתה?

עשו: אני בנך בכורך עשו.

יצחק (בחרדה): מי אפוא הצד ציד ויבא לי,

ואוכל מכל בטרם תבוא, ואברכהו? גם

ברוך יהיה!

עשו (בקול צעקה): ברכני גם אני, אבי!

יצחק: הן גביר שמתיו לך, ואת כל אחיו נתתי
לו לעבדים, ודגן ותירוש סמכתיו, ולך
אפוא מה אעשה, בני?

עשו: הברכה אחת היא לך, אבי? ברכני גם
אני, אבי! (בוכה)

יצחק: הנה משמני הארץ יהיה מושבך
ומטל השמים מעל
ועל חרבך תחיה.

יִלְקוּט יַעֲקֹב

וַיְהִי בַּצֵּאת יַעֲקֹב מִבֵּית אָבִיו לָלֶכֶת חֲרָנָה,
וַתִּקַּח רָבֵקָה אֶת סֵנִי עֲרָה אִמָּנוּ, אֲשֶׁר אֶתָּה
בְּאַהֲלִי, וַתִּקְרַע אֶת הַסֵּנִי לְשָׁנִים קָרְעִים וַתַּתְּפֹרֶם²
יִלְקוּט קָטָן, וַתֵּשֶׂם בּוֹ צֵדָה³ לַדֶּרֶךְ; וַתִּתֵּן אֶת

¹ apron; ² (תָּפַר) to sew; ³ provisions, food.

הִילְקוּם עַל עֲשֵׁכֶם בְּנָה, וְתִשָּׁק לֹו וְתִבְרָכֶהוּ
לְאָמַר:

— לֵךְ לְשָׁלוֹם, בְּנִי! מִן הַסֶּנֶר אֲשֶׁר חֲגָרָה¹
לָהּ עֲרָה וְקִנְיָתָהּ תִּפְרָתִי אֶת הִילְקוּם תִּזָּה, וְתִזָּה
לֵךְ לְמוֹפֶתֶת² בִּימֵי נְדוּדֶיךָ³.

וְלֹא יִכְלָה לְדַבֵּר עוֹד, וְתִתֵּן קוֹלָהּ בְּבִכּוֹ.
וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע וַיֵּלֶךְ חֲרָנָה; וַיְהִי
הִילְקוּם אֹתוֹ בְּכָל יְמֵי נְדוּדָיו. וּבְצָר⁴ לֹו — וְהָבִיט
אֶל הִילְקוּם אֲשֶׁר תִּפְרָה לֹו אָמוֹ, וְזָכַר אֶת
מוֹלְדָתוֹ⁵, וְרוּחַ⁶ לֹו.

לָאָה

בֵּית לָבֵן הָיָה עוֹמֵד עַל פְּרִשְׁת דְּרָכִים⁷,
וְהוֹלִכֵי דֶרֶךְ עוֹבְרִים וְשׁוֹבִים שָׁם. אֲשַׁמְעָה לָאָה,

¹ (חָגַר) to gird; ² remembrance; ³ (נְדוּדִים) wandering; ⁴ in
times of trouble; ⁵ (מוֹלְדָת) birth-place, fatherland; ⁶ felt better;
⁷ crossroads.

שָׁהִיו אוֹמְרִים: שְׁנֵי בָּנִים יֵשׁ לְרַבָּקָה, שְׁתֵּי בָנוֹת
יֵשׁ לְלֶבֶן – הַבֵּת הַגָּדוֹלָה תְּהִי אִשָּׁה לְבֶן הַגָּדוֹל,
וְהַבֵּת הַקָּטָנָה לְבֶן הַקָּטָן.

וְלֹאָה – בֵּת לְבֶן הַגָּדוֹלָה הָיְתָה. אָמְרָה לֹאָה
בְּלִבָּהּ: אֵלֶּךְ וְאַשְׁאֵל מָה מַעֲשָׂיו שֶׁל הַבֶּן הַגָּדוֹל.
הָיְתָה שׁוֹאֵלֶת פִּי הָעוֹבְרִים: הִידְעָתֶם אֶת בְּנֵי
רַבָּקָה? וְהֵם עֹנִים: יָדָעְנוּ.

— הַבֶּן הַקָּטָן מָה מַעֲשָׂיו?

— יַעֲקֹב – „אִישׁ תָּם יוֹשֵׁב אֲהָלִים”.

— וְהַגָּדוֹל מָה מַעֲשָׂיו?

— עֲשׂוֹ – רָשָׁע¹ הוּא, גִּזְלָן² הוּא.

שָׁמְעָה לֹאָה אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, אָמְרָה:
אִי³ לִי, שְׂאֵהֶיָּה אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ הָרָשָׁע. הָיְתָה
בּוֹכָה כָּל הַיָּמִים.

עַל כֵּן הָיוּ עֵינֶי לֹאָה רַבּוֹת⁴.

¹ wicked, bad; ² robber; ³ woe; ⁴ (רַךְ) soft, weak.

חלומות יוסף

יוסף (אל אחיו): שמעו נא החלום הזה אשר חלמתי: והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה, והנה קמה אלומתי וגם נצבה, והנה תסובינה אלומותיכם ותשתחוינה לאלומתי.

האחים: המלוך תמלוך עלינו, אם משול תמשול בנו?

יוסף: הנה חלמתי חלום עוד, והנה השמש והירח ואחד עשר כוכבים משתחוים לי.

יעקב: מה החלום הזה אשר חלמתי? הבוא נבוא אני ואמך ואחיק להשתחוות לך ארצה?

מכירת יוסף

(יוסף תועה בשדה, איש בא לקראתו)

ה איש: מה תבקש?

יוסף: את אחי אני מבקש. הנידה נא לי איפה

הם רועים?

ה איש: נסעו מזה, כי שמעתי אומרים נלכה

דוֹתִינָה (יוסף הולך אחרי אחיו דוֹתִינָה, אחיו

רואים אותו מרחוק).

ה אחים (איש אל דעהו): חנה בעל החלומות הלזה

בא! ועתה, לכו ונהרגהו, ונשליכהו

באחד הבורות, ואמרנו חיה רעה

אבלתהו; ונראה מה יהיו חלומותיו!

ראובן: אל תשפכו דם! השליכו אותו אל הבור

הזה אשר במדבר, ויד אל תשלחו בו!

(יוסף בא אל אחיו, האחים מפשיטים את יוסף את

כתנתו ומשליכים אותו הבורה)

(האחים יושבים לאכול, נושאים עיניהם, והנה

אורחת ישמעאלים באה)

שנה שלישית

יְתוֹדָה (אל אחיו): לכו ונמכרנו לישמעאלים, וידנו
אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא.
(האחים מעלים את יוסף מן הבור ומוכרים אותו
לישמעאלים)

קִבְרֵי רַחֵל

וּתְמַת רַחֵל, וּקְבַר² אוֹתָהּ יַעֲקֹב בְּדֶרֶךְ אֶפְרָתָה.
היא בֵּית לָחֶם.
וּבְלִילָהּ, בְּלִילָהּ יוֹצֵאת רַחֵל מִקְבְּרָהּ; חֲרִישׁ³
היא צוֹעֶדֶת⁴ אֶל הַיַּרְדֵּן⁵, וְעֵצוּבָהּ⁶ תַּעֲמֹד עַל
שִׁפְתוֹ⁷ ...

— יַרְדֵּן, יַרְדֵּן! תִּרְאִיתְ אֶת בְּנִי?
וְהַחֲרִישׁ⁸ תִּנָּחַר, וְלֹא יַעֲנֶה דָבָר ...
וּמַעֲיֵנִי רַחֵל דְּמָעוֹת⁹ חֲמוֹת נוֹפְלוֹת הַיַּרְדֵּנָה,
וְנִשְׂאוּ אוֹתָן מִי הַיַּרְדֵּן לַמִּרְחָקִים¹⁰ ...

¹ a grave; ² (קבר) to bury; ³ quietly, silently; ⁴ (צעד) to step;
⁵ the Jordan (the largest river in Palestine); ⁶ (עצוב) sad, mournful;
⁷ (שפת) lip, bank of a river; ⁸ (החריש) to be still; ⁹ (דמעה) tear;
¹⁰ far away.

יִפְיוֹ¹ שֶׁל יוֹסֵף

יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעַ עֶשְׂרֵה שָׁנָה הָיָה כְּשֶׁהוֹרֵד²
מִצְרַיִמָּה וְהָיָה יָפֵה תֹאֲרִי³. וְהָיְתָה אִשְׁתּוֹ שָׁל
פּוֹטִיפָר מִשְׁתָּאָה⁴ לְיִפְיוֹ.

פַּעַם אַחַת הִזְמִינָה⁵ לְבֵיתָהּ אֶת שְׁכֵנֹתֶיהָ⁶
הַמִּצְרִיּוֹת⁷, כִּי אָמְרָה לְהִרְאוֹתָן אֶת יִפְיוֹ שֶׁל הָעֶבֶד
הָעֵבְרִי. מָה עָשְׂתָה? עָרְכָה⁸ לְפָנֶיהָ שְׁלֹחַן וְלִקְחָה
אֶתְרוּגִים⁹ וְנָתְנָה לְכָל אַחַת וְאַחַת, וְנָתְנָה סָבִין
לְכָל אַחַת וְאַחַת וְקָרָאָה לְיוֹסֵף שְׁיַעֲמֹד וּיְשָׁרֵת¹⁰
לְפָנֶיהָ.

וְהָיוּ הַמִּצְרִיּוֹת יוֹשְׁבוֹת, כָּל אַחַת אֶתְרוּגָה
וְסַבִּינָה בְיָדָהּ, וּמִסְתַּכְּלוֹת¹¹ בְּיִפְיוֹ. הָיוּ חוֹתְכוֹת¹²
בְּסַבִּינִים אֶת יְדֵיהֶן וְלֹא הִרְגִּישׁוּ¹³.

¹ beauty; ² (הוֹרֵד) to be taken down; ³ of fine appearance;
⁴ (הִשְׁתָּאָה) to be astonished, to admire; ⁵ (הִזְמִין) to invite; ⁶ neigh-
bour; ⁷ (מִצְרִיּוֹת) Egyptian woman; ⁸ (עָרָךְ) to prepare, to set;
⁹ (אֶתְרוּגִים) citron; ¹⁰ (שָׁרֵת) to serve; ¹¹ (הִסְתַּכְּלוּ) to look at; ¹² (חָתַךְ)
to cut; ¹³ (הִרְגִּישׁ) to feel.

יוסף בבית הסחר

יוסף (אל שר המשקים ואל שר האופים): מדוע

פניכם רעים היום?

השרים: חלום חלמנו ופותר אין אותו.

יוסף: הלא לאלהים פתרונים? — ספרו

נא לי!

שר המשקים: בחלומי — והנה גפן לפני, ובגפן

שלשה שריגים, ואשכולותיה

הבשילו ענבים; וכוס פרעה בידי.

ואקח את הענבים ואשחט אותם

אל כוס פרעה, ואתן את הכוס

על כף פרעה.

יוסף: זה פתרוננו: שלשת השריגים

שלשת ימים המה; בעוד שלשת

ימים ישא פרעה את ראשו

והשיבך על כנף, ונתת כוס פרעה

בידו, כמשפט הראשון אשר היית

משקחו. כי אם זכרתני אתך
כאשר ייטב לך, ועשית נא עמדי
חסד, והזכרתני אל פרעה,
והוצאתני מן הבית הזה. כי גונב
גונבתי מארץ העברים, וגם פה
לא עשיתי מאומה כי שמזז אותי
בבור.

שר האופים (אל יוסף): אף אני בחלומי -- והנה
שלישה סלים על ראשי, ובסל
העליון מכל מאכל פרעה, מעשה
אופה -- והעוף אוכל אותם מן
הסל, מעל ראשי.

יוסף: זה פתרונו: שלשת הסלים שלשת
ימים הם; בעוד שלשת ימים
ישא פרעה את ראשך מעליך,
ותלה אותך על עץ, ואכל העוף
את בשרך מעליך.

יוסף לפני פרעה

פרעה (אל יוסף): חלום חלמתי ופותר אין אותו.
ואני שמעתי עליך לאמר: תשמע חלום
לפתור אותו.

יוסף: בלעדי, אלהים יענה את שלום פרעה!
פרעה: בחלומי, הנני עומד על שפת היאור,
והנה מן היאור עולות שבע פרות יפות
מראה ובריאות בשר ותרעינה באחו;
והנה שבע פרות אחרות עולות אחריהן
מן היאור, רעות מראה ודקות בשר,
ותעמדנה אצל הפרות על שפת היאור.
ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות
הבשר את שבע הפרות יפות המראה
והבריאות, ואיקץ. וארא בחלומי, והנה
שבע שבלים עולות בקנה אחד, בריאות
ומזכות; והנה שבע שבלים דקות
ושדופות קדים צומחות אחריהן. ותבלענה

השבלים הדקות את שבע השבלים
הבריאות והמלאות, ואיקץ והנה חלום;
ואומר אל החרטומים ואין מגיד לי.

יוסף: את אשר האלהים עושה הניד לפרעה.
שבע פרות הטובות ושבע השבלים
הטובות שבע שני שבע הנה — חלום
אחד הוא; ושבע הפרות הרעות ושבע
השבלים הדקות יהיו שבע שני רעב.
הוא הדבר אשר דברתי אל פרעה: את
אשר האלהים עושה הראה את פרעה.
הנה שבע שנים באות — שבע גדול
בכל ארץ מצרים. וקמו שבע שני רעב
אחריהן, ונשכח כל השבע בארץ מצרים
וכלה הרעב את הארץ. ועל השנות
החלום אל פרעה פעמים — כי נכון הדבר
מעם האלהים וממהר האלהים לעשותו.
ועתה ירא פרעה איש נבון וחכם וישימהו

על ארץ מצרים; ויפקד פקידים על הארץ, ויקבצו את כל אוכל השנים, הטובות הבאות האלה, והיה האוכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיינה בארץ מצרים, ולא תכרת הארץ ברעב.

פרעה (אל עבדיו): הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו! (אל יוסף): אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת, אין נבון וחכם כמוך. אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי, רק הכסא אנדל ממך (מסיר את טבעתו מעל ידו ונותנה על יד יוסף) אני פרעה, ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים.

אחי יוסף במצרים

לאחר שִׁמְכְרוּ הָאֲחִים אֶת יוֹסֵף לַיִּשְׁמַעֲאֵלִים
 נַחֲמוּ¹ עַל הַמַּעֲשֶׂה², וּבְכָל יוֹם הָיוּ אוֹמְרִים זֶה
 לָזֶה: מָתִי נִגְדַּר מִצְרִימָה וְנָשִׁיב אֶת אֲחִינוּ לְאָבוֹנוּ.
 וּבִשְׁאֵמֶר לָהֶם אֲבֵיהֶם לָרֶדֶת מִצְרִימָה, שָׁמָּה
 עַל הַדֶּבֶר; אָמְרוּ: הַפַּעַם נָשִׁיבָהּוּ.

וּבְשִׁנְכָנְסוּ³ לַמִּצְרִיִּם — לֹא נִכְנְסוּ כָּל הָעַשָׂרָה
 בְּיַחַד, כִּי אִם בַּעֲשָׂרָה שְׁעָרִים. פָּנוּ⁴ כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 לָעֶבֶר⁵ לְבַקֵּשׁ אֶת יוֹסֵף.

וַיּוֹסֶף יוֹדֵעַ הָיָה שְׂאֲחָיו יֵרְדוּ לַמִּצְרִיִּם לְשִׁבּוֹר⁶
 אֲכָל, כִּי חֹזֶק הָרָעָב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן. מָה עָשָׂה?
 הוֹשִׁיב⁷ שׁוֹמְרִים⁸ אֵצֶל כָּל הַשְּׁעָרִים, וְאָמַר לָהֶם:
 רְאוּ, כָּל מִי שְׂיָבוֹא לְשִׁבּוֹר אֲכָל — כְּתֹבוּ שְׁמוֹ
 וְשֵׁם אָבוֹנוּ, וְלָעֶרֶב תָּבִיאוּ לִי פַתְקֵיכֶם⁹. לָעֶרֶב

¹ (הַנָּחֵם) to regret; ² deed; ³ (הַכָּנָס) to enter; ⁴ (פָּנָה) to turn;

⁵ (עֶבֶר) side; ⁶ (שִׁבּוֹר) to buy; ⁷ (הוֹשִׁיב) to place; ⁸ guard; ⁹ (פַּתְקָה)

הביאו השומרים פתקיהם לפני יוסף וקראו לפניו
שמות הבאים. זה קורא "ראובן בן יעקב", וזה
קורא "שמעון בן יעקב", וכן כל אחד ואחד. מיד¹
שלח יוסף לבקשם. הלכו ומצאו את האחים
בשהם יוצאים משוק² זה לשוק זה ומרחוב³ זה
לרחוב זה.

תפשו⁴ עבדי יוסף את האחים והביאו אותם
לפני יוסף.

האחים לפני יוסף

(בני ישראל באים ומשתחווים ליוסף אפים ארצה)

יוסף (אל אחיו): מאין באתם?

האחים: מארץ כנען, לשבור אוכל.

יוסף: מרגלים אתם!

---

¹ immediately; ² (שוק) market place; ³ street; ⁴ (תפשו) to seize, to get hold of.

האחים: לא, אדוני! ועבדיך באו לשבור אוכל.
 כנים אנחנו, לא היו עבדיך מרגלים.
 שנים עשר עבדיך אחים אנחנו, בני
 איש אחד בארץ כנען; והנה הקטן את
 אבינו היום, והאחד איננו.

יוסף: הוא אשר דברתי אליכם לאמר מרגלים
 אתם! בזאת תבחנו: חי פרעה אם
 תצאו מזה, כי אם בבוא אחיכם הקטן
 הנה. שלחו מכם אחד ויקח את אחיכם,
 ואתם תאסרו - ויבחנו דבריכם האמת
 אתכם; ואם לא - חי פרעה כי מרגלים
 אתם! (אוסף אותם אל המשמר שלשת ימים).

(כעבור שלשת ימים)

יוסף (אל אחיו): זאת עשו וחיו - את האלהים
 אני ירא - אם כנים אתם, אחיכם אחד
 יאסר בבית משמרכם, ואתם לכו
 הביאו שבר רעבון בתיכם; ואת אחיכם

הקטן הביאו אלי, ויאמנו דברים —
ולא תמותו.

האחים (איש אל אחיו): אבל אשמים אנחנו על
אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו
אלינו, ולא שמענו — על כן באה עלינו
הצרה הזאת!

בנימין יורד עם אחיו

יעקב (אל בניו): שובו שברו לנו מעט אוכל!
יהודה: העד העיד בנו האיש לאמר: „לא תראו
פני בלתי אחיכם אתכם!“ -- אם ישך
משלח את אחינו אתנו, נרדה ונשברה
לך אוכל; ואם אינך משלח, לא נרד.
כי האיש אמר אלינו: „לא תראו פני
בלתי אחיכם אתכם!“
יעקב: למה הרעותם לי להגיד לאיש העוד
לכם אח?

הבנים: שאל שאל האיש לנו ולמולדתנו לאמר:

„העוד אביכם חי? היש לכם אח?“ ונגד

לו על פי הדברים האלה. הידוע נדע

כי יאמר הורידו את אחיכם?

יהודה (אל יעקב): שלחה הנער אתי ונקומה

ונלכה, ונחיה ולא נמות, גם אנחנו גם

אתה גם טפנו. אנכי אערבנו, מידי

תבקשנו. אם לא הביאותיו אליך והצגתיו

לפניך – וחטאתי לך כל הימים! כי לולא

התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים.

יעקב; אם כן אפוא זאת עשו: קחו מזמרת

הארץ בכליכם, והורידו לאיש מנחה,

ואת אחיכם קחו, וקומו שובו אל האיש;

ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש,

ושלח לכם את אחיכם אחר ואת בנימין.

ואני, כאשר שכלתי שכלתי!

בנימין בבית יוסף

יוסף (אל אחיו): השלום אביכם הזקן אשר

אמרתם? העודנו חי!

האחים: שלום לעבדך לאבינו, עודנו חי.

יוסף (רואה את בנימין): הוזה אחיכם הקטן אשר

אמרתם? (אל בנימין) אלהים יחנך, בני!

יוסף ובנימין

כְּשֶׁהֵבִיאוּ¹ הָאֲחִים אֶת בְּנִימִין וְהֶעֱמִידוּ אוֹתוֹ
לִפְנֵי יוֹסֵף, רָאָה בּוֹ יוֹסֵף דְּמוּת² פָּנֵיךְ שֶׁל אָמוֹ
וּבִקֵּשׁ לִבְכוּת, אָמַר לָהֶם: הֲזֶה אֲחִיכֶם הַקָּטָן
אֲשֶׁר אָמַרְתֶּם? אָמְרוּ לוֹ: הֵן³.

הַזִּמִּין⁴ אוֹתָם לְסְעוּדַת⁵ הַצֹּהָרִים. הִפִּין יוֹסֵף
שֵׁיטֵב בְּנִימִין אֶצְלוֹ. מָה עָשָׂה? לָקַח אֶת גְּבִיעוֹ⁶

¹ כְּאֲשֶׁר הֵבִיאוּ; ² resemblance, image; ³ yes; ⁴ (הַזִּמִּין) to invite;

⁵ (סְעוּדָה) meal; ⁶ (גְּבִיעַ) cup.

ואמר: בְּגִבֵּעַ זֶה אֲנִי מְנַחֵשׁ¹. הָרִיחַ² בוֹ וְאָמַר:
יְהוּדָה, עָשָׂה נְבוֹרָה³ פְּאֲרִי⁴, יֵשֶׁב פְּרָאֵשׁ⁵; רְאוּבֵן,
עָשָׂה חֲבֹבֹר⁶, יֵשֶׁב עֲשֵׂי לוֹ. וְכֵן, לְכָל אֶחָד וְאֶחָד.
נִשְׁאַר בְּנֵימִין. אָמַר לָהֶם יוֹסֵף: אֲנִי אֵין לִי אִם
וּבְנֵימִין אֵין לוֹ אִם, יָבוֹא בְנֵימִין וַיֵּשֶׁב אֶצְלִי.

הָבִיאוּ מִשְׁאוֹת⁷. נָתַן הָעֶבֶד לִפְנֵי כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מֵהֶם מִשְׁאֵת, וּלְבְנֵימִין נָתַן מִשְׁאֵת. לָקַח
יוֹסֵף מִשְׁאֵת עָשָׂה וְנָתַן אוֹתָהּ לְבְנֵימִין. לָקַחַהּ
אֶסְנֶת, אִשְׁתּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, מִשְׁאֵת עָשָׂה וְנָתַנָּה אוֹתָהּ
לְבְנֵימִין; לָקַחוּ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה, בְּנֵי יוֹסֵף, מִשְׁאוֹת
שֶׁלָּהֶם וְנָתַנוּ לְבְנֵימִין.

וַתֵּרֶב⁸ מִשְׁאֵת בְּנֵימִין מִמִּשְׁאוֹת כָּלֵם חָמֵשׁ

יָדוֹת⁹.

¹ (נַחֵשׁ) to divine, to practice magic; ² (הָרַח) to smell; ³ strong;
⁴ (פְּאֲרִי) lion; ⁵ בְּרָאֵשׁ הַשְּׁלֶחַן; ⁶ first-born; ⁷ (מִשְׁאֵת) present,
portion; ⁸ (רַבָּה) to be much; ⁹ פַּעַמִּים.

יוסף מתודע אל אחיו

(עבד יוסף רודף אחרי האחים, משיגם מחוץ לעיר)

העבד (אל האחים): למה שלמתם רעה תחת
טובה? הלא זה אשר ישתה אדוני בו,
והוא נחש ינחש בו; הרעותם אשר
עשיתם!

האחים: למה ידבר אדוני כדברים האלה?
חלילה לעבדיך מעשות כדבר הזה!
הן כסף אשר מצאנו בפי אמתחותינו
השיבנו אליך מארץ כנען, ואיך נגנוב
מבית אדוניך כסף או זהב? (האחים
מורידים את אמתחותיהם; העבד מחפש, מוצא
את הנביע באמתחת בנימין. הם קורעים שמלותם
ושבים אל בית יוסף)

יוסף: מה המעשה הזה אשר עשיתם? !
יהודה: מה נאמר לאדוני, מה נדבר ומה
נצטדק! האלהים מצא את עוון עבדיך.

הננו עבדים לאדוני, גם אנחנו גם איש
נמצא הגביע בידו.

יום־ף: חלילה לי מעשות זאת! האיש אשר
נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי לעבד,
ואתם עלו לשלום אל אביכם!

יהודה (ע"ש אלי): בי אדוני! ידבר נא עבדך דבר
באזני אדוני ואל יחר אפך בעבדך.
אדוני שאל את עבדיו לאמר: "היש
לכם אב או אח?" ונאמר אל אדוני: יש
לנו אב זקן וילד זקונים קטן, ואחיו מת—
ויותר הוא לבדו לאמו, ואביו אהבו.
ותאמר אל עבדך: "הורידוהו אלי
ואשימה עיני עליו!" ונאמר אל אדוני:
לא יוכל הנער לעזוב את אביו — ועזב
את אביו ומת. ותאמר אל עבדך: "אם
לא ירד אחיכם הקטן אתכם, לא תוסיפו
לראות פני!" ויהי כי עלינו אל עבדך

אבי ונגד לו את דברי אדוני, ויאמר
 אבינו: „שובו שברו לנו מעט אוכל!“
 ונאמר: לא נוכל לרדת ואחינו הקטן
 איננו אתנו. ויאמר עבדך אבי אלינו:
 „אתם ידעתם כי שנים ילדה לי אשתי,
 ויצא האחד מאתי, ואומר אך טרוף
 טורף—ולא ראיתיו עד הנה; ולקחתם
 גם את זה מעם פני, וקרהו אסון—
 והורדתם את שיבתי ביגון שאולה!“
 ועתה, בבואי אל עבדך אבי והנער איננו
 אתנו, ונפשו קשורה בנפשו. והיה
 בראותו כי אין הנער—ומת; והורידו
 עבדיך את שיבת עבדך אבינו ביגון
 שאולה. ועתה, ישב נא עבדך תחת
 הנער עבד לאדוני, והנער יעל עם אחיו.
 כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי;
 פן אראה ברע אשר ימצא את אבי!

יוסף (אל עבדיו): הוציאו כל איש מעלי! (נותן קולו בבכי. אל אחיו): אני יוסף - העוד אבי חי? (אחיו נבהלים מפניו) גִּשּׁוּ נָא אֵלַי! (האחים נגשים) אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אותי מצרימה! ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אותי חנה; כי למחיה שלחני אלהים לפניכם. כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ, ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר. ועתה, לא אתם שלחתם אותי חנה - כי האלהים, וישימני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים. מהרו ועלו אל אבי, ואמרתם אליו, כה אמר בנך יוסף: „שמני אלהים לאדון לכל מצרים; רדה אלי, אל תעמוד! וישבת בארץ גִּשּׁוּן, והיית קרוב אלי, אתה ובניך, ובני בניך, וצאנך ובקרך, וכל אשר לך. וכלכלתי אותך שם,

כי עוד חמש שנים רעב; פן תורש, אתה
וביתך וכל אשר לך. והגדתם לאבי את
כל כבודי במצרים, ואת כל אשר ראיתם,
ומהרתם והורדתם את אבי הנה!

שַׁרַח בַּת אֲשֶׁר

וַיָּשׁוּבוּ אֲחֵי יוֹסֵף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל יַעֲקֹב
אֲבִיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב. גַּם שְׂמֵעוֹן שָׁב עִמָּהֶם,
גַּם בְּנֵימִין אִתָּם, וּבְשׁוֹרָה¹ בְּפִיהֶם, כִּי יוֹסֵף חַי
וְהוּא חַשְׁלִיט בְּכָל אֶרֶץ מִצְרַיִם.

וַיְהִי כִּבּוּאָם חֲבֻרָנָה, וּבְנֵיהֶם וְנִשְׁיָהֶם יָצְאוּ
לִקְרֹאתָם לְבָרְכָם², וַיִּקְרָא יְהוּדָה מֶרְחוֹק³ קוֹל
גָּדוֹל: „עוד יוסף חי!“

וַתַּעֲבֹר הַשְּׂמוּעָה⁴ מִפֶּה לִפֶּה, וַתְּהִי הַשְּׂמֻחָה

¹ good news; ² (בְּרִיךְ) to greet; ³ from a distance; ⁴ rumor.

גְּדוֹלָה מְאֹד. וַיִּשְׁמְעוּ גַם הַיְלָדִים הַקְטָנִים וַיִּצְפְּצְפוּ¹
בְּצָפָרִים: „עוֹד דוֹדְנוּ² חַי! עוֹד דוֹדְנוּ חַי!”

וַיִּשְׂרַח בֵּת אֲשֶׁר אָמְרָה אֵל לָבֶה: אַרְוֹצָה נָא
וְאַשְׁמַח³ אֶת אָבִי הַזֶּקֶן, כִּי בּוֹכָה הוּא כָּל הַיָּמִים.
וּתְמַהֵר וּתְבוֹא אֵל יַעֲקֹב וּתִגֵּד לוֹ לֵאמֹר: „עוֹד
יוֹסֵף בְּנֵךְ חַי וְהוּא מוֹשֵׁל⁴ בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם!”

וּתְפַעֵם⁵ רוּחַ⁶ יַעֲקֹב, וְלֹא הֶאֱמִין⁷ לְדִבְרֵי
שָׂרָח. וַיִּשְׁקֹף⁸ הַחוּצָה וַיֵּרָא אֶת בָּנָיו הַשְּׁבִים אֵלָיו
וְאֶת הָעֲגֻלּוֹת, אֲשֶׁר שָׁלַח יוֹסֵף, וַיֵּדַע כִּי אֱמֶת⁹
דִּבְרָה אֵלָיו הַיְלָדָה, וּתְחִי¹⁰ רוּחוֹ. וַיִּשָּׁק לְשָׂרָח
וַיְבָרְכָהּ.

---

¹ (צִפְצָף) to chirp; ² (דוֹד) uncle; ³ (שִׂמַּח) to make glad; ⁴ ruler;
⁵ (הִפְעֵם) to be troubled; ⁶ spirit; ⁷ (הֶאֱמִין) to believe; ⁸ (הִשְׁקֹף) to
look out; ⁹ the truth; ¹⁰ (תְּחִי) to revive.

